

DE TAXI VAN PALEMU

Akke Holsteijn

Naar een scenario van Mariëlle van Sauers & Jolein Laarman

DE TAXI VAN PALEMU

Akke Holsteijn

Akke Holsteijn

De taxi van Palem

2006, NL, Jeugd

Naar een scenario van Mariëlle van Sauers & Jolien Laarman

De taxi van Palem speelt in Suriname en is geschreven voor kinderen in Nederland en Suriname. Palem wil heel graag dokter worden. Maar zijn ouders hebben niet genoeg geld om zijn school te betalen. Daarom wordt zijn vader taxichauffeur. Hij koopt een auto, maar breekt nog diezelfde dag zijn been. Wat nu?

NBD | Biblion recensie

Een in Suriname spelend verhaal over Palem en zijn vriendje Haley. Palem wil dokter worden maar het ontbreekt de familie aan geld. Zijn vader koopt een auto (op afbetaling) om als taxichauffeur de studie van Palem te bekostigen. Nog voor de eerste rit breekt vader zijn been. Palem en zijn vriendje – geholpen door de familieleden – nemen de taak als chauffeur over. Samen beleven ze avonturen tijdens hun taxiriten. Dit boek is gebaseerd op het scenario van de

gelijknamige tv-jeugdserie (momenteel uitgezonden door de VPRO). Het zijn geen opzienbarende avonturen, maar in totaliteit is het een onderhoudend verhaal geworden waarin een bepaalde spanning is, die noopt tot verder lezen. De tekst bevat Surinaamse woorden en uitdrukkingen die onder aan de pagina worden verduidelijkt. Het boek leest vlot vanwege de eenvoudige woordkeus en zinsbouw. Leuk boek dat vanwege de bekendheid van de televisie zijn weg naar de lezers zal vinden. Op een onnadrukkelijke wijze leert men een stukje van de Surinaamse cultuur kennen. Vooral de hechte familieband komt goed uit de verf. De auteur schreef eerder 'Knetter' en 'Lepel'. Vanaf ca. 10 jaar.

TOC

32908 words (0 images)

Eén	1235 (0)
Twee	1518 (0)
Drie	1309 (0)
Vier	1927 (0)
Vijf	1753 (0)
Zes	1750 (0)
Zeven	1525 (0)
Acht	1220 (0)
Negen	1279 (0)
Tien	450 (0)
Elf	1502 (0)
Twaalf	1890 (0)
Dertien	1099 (0)
Veertien	1167 (0)
Vijftien	1502 (0)
Zestien	1344 (0)
Zeventien	1466 (0)
Achttien	1654 (0)
Negentien	1685 (0)
Twintig	1308 (0)
Eenentwintig	1132 (0)
Tweeëntwintig	956 (0)

Drieëntwintig

1344 (0)

Vierentwintig

636 (0)

Eén

Ongeduldig hinkte Palemú van zijn ene been op het andere. De rij voor hem was lang. Alle stoelen in het lokaal stonden op de tafels en op het schoolbord stond met grote, kleurige letters VAKANTIE!!! Om de beurt gaven de kinderen de juffrouw een hand om afscheid te nemen. Allemaal waren ze gekleed in de groen-wit geblokte blouse die elk schoolkind in Suriname droeg. Nog even en dan brak de vakantie los en waren ze van school, voorgoed.

De juffrouw had voor iedereen een praatje. Palemú zuchtte eens. Haley, die voor hem stond, draaide zich om en gaf hem stoeiend een stomp. Palemú was een kop kleiner dan hij, maar hij was dan ook nog nooit blijven zitten.

Lachend probeerde hij zijn vriend te ontwijken. “Hou op, man!” grinnikte hij. De juffrouw, die bij de deur stond, wierp hun meteen een strenge blik toe. Snel trokken ze hun gezicht weer in de plooi. Met de juf viel niet te spotten. Ook niet op de laatste schooldag.

Het was warm. De tropische regenbui van de afgelopen

nacht had amper voor verkoeling gezorgd. Palemu leunde tegen een van de schoolbanken en krabde verveeld met zijn nagel over de afgebladderde verf. Hij keek een vliegje na dat door de open ramen met kippengaas verdween en zag de blauwe lucht. Schuifelend kwam hij dichterbij de juf.

“Ga je nog bij je moeder in de winkel werken?” hoorde Palemu haar aan een meisje voor hen vragen. “Doe je best, hoor!” Ze aaide even over haar vlechtjes.

Haley was aan de beurt. Hij probeerde langs haar te glippen, maar ze pakte hem bij zijn arm.

“Komen je moeder en je broertjes uit Holland nog?” vroeg ze.

“Nee, juffrouw,” zei Haley, “mijn moeder spaart nog voor de tickets.”

De juf wilde nog wat zeggen, maar Haley gaf haar gauw een hand en maakte dat hij wegkwam. Hoofdschuddend keek de juf hem na.

Nu stond Palemu voor haar. Verlegen gaf hij haar een hand.

“Probeer naar het lyceum te gaan, hoor,” zei ze terwijl ze hem in de ogen keek. Ze gaf zijn hand een kneepje.

“Ja, juffrouw.” Toen ze zijn hand losliet, liep hij snel door. Buiten stond Haley hem op te wachten. Ze trokken een grimas naar elkaar, opgelucht dat ze voorbij de juffrouw waren, en liepen het schoolplein op.

Op het zandplein stonden twee grote bomen met houten bankjes eromheen. In het midden hing de Surinaamse vlag in de kleuren groen, wit, rood en geel. Kinderen uit alle klassen renden rond, blij dat het vakantie was.

Haley sloeg Palemu op de schouder. “Kijk maar goed, hier komen we nooit meer terug!” Als een voetballer hief hij zijn armen uitgelaten omhoog. Hij was blij dat hij van school af was. Nu begon het echte leven. Palemu zei niets. Hij was blij dat hij vakantie had, maar daarna wilde hij toch heel graag weer verder leren.

Opeens schrok hij op. Midden op het plein stonden zijn zusjes Sita en Sunanda. Ze leken als twee druppels water op elkaar. Het was dat Sita een rokje aanhad en Sunanda een korte broek, anders was de tweeling bijna niet van elkaar te onderscheiden. In ieder geval niet voor buitenstaanders.

Terwijl hij Haley meetrok, verstopte Palemu zich achter een groepje kinderen. Als ze hem zagen, moest hij ze mee naar huis nemen en daar had hij helemaal geen zin in. Kleine zusjes konden zo stinkend vervelend zijn.

Weggedoken zag hij hoe de meisjes om zich heen keken en opeens in zijn richting renden. Palemu en Haley doken nog dieper weg. “O nee, hè,” verzuchtte Palemu. Maar tot zijn opluchting renden ze niet op hem af, maar op Sirinha, Palemu’s oudere zus, die ook op het schoolplein liep. Enthousiast vlogen ze op haar af en vrolijk liepen ze hand in

hand het schoolplein af.

“Oef,” zei Palemu en hij kwam te voorschijn. “Heel soms ben ik blij dat ik nóg een zus heb.”

Haley zei niets en glimlachte wazig, terwijl hij Sirinha nakeek, die met Sita en Sunanda de hoek omsloeg.

Ook Palemu en Haley gingen naar huis. Slenterend liepen ze over het lange zandpad. Palemu pakte een steentje van het pad en gooide het naar een manyaboom [Mangoboom] in de verte.

“Je linkerhersenhelft zorgt ervoor dat je rechterarm iets kan oppakken,” zei hij.

Haley luisterde niet echt en pakte een snoepje uit zijn schooltas. Hij was meer geïnteresseerd in eten en vooral in snoep. Hoe meer, hoe beter.

“Maar dat is niet zo bij je gezicht,” ging Palemu onverstoorbaar door, “want je linkerhersenhelft zorgt voor de linkerkant van je gezicht en andersom. Grappig, hè?”

Haley knikte afwezig, het zou hem een zorg zijn. Palemu had altijd verhalen over wat je lichaam kon of niet kon, of hoe je botten in elkaar staken of je ogen, en hoeveel keer per minuut je hart sloeg. “Weet je wat ik pas grappig vind? Dat we vakantie hebben. Dat we niet meer naar school hoeven!” Uitgelaten schopte Haley een steentje weg.

Palemu's gezicht betrok. Haley zag het en legde troostend zijn hand op Palemu's arm.

“Palemu, het komt echt wel goed. Jij gaat naar dat lyceum van je, jij wordt dokter, zo waar als ik Haley heet.”

Palemu kreeg een diepe rimpel in zijn voorhoofd. Hij hoopte het meer dan wat ook. Maar eerst moesten Pa en Ma het goedvinden. Er moest genoeg geld zijn om door te kunnen gaan naar het lyceum. Het lyceum was duur. Je had een nieuw schooluniform nodig en boeken natuurlijk en...

Plotseling sprongen Sirinha, Sita en Sunanda gillend en lachend achter een dikke boom vandaan. “Ha ha, we hadden jullie wel gezien, hoor!” joelde de tweeling. Palemu en Haley deinsden geschrokken terug, maar liepen snel weer stoer door, zonder naar de meisjes om te kijken. Met kleine meisjes gingen ze zich echt niet bezighouden.

Sita en Sunanda renden om hen heen en stoven uitgelaten voor hen uit. Sirinha kwam naast Haley lopen. Ze zwaaide haar lange, zwarte krullen over haar schouder en keek hem speels aan. Haley deed of hij het niet zag, maar ging wat stoerder lopen. “Eerst gaan we relaxen,” zei hij, “lekker nietsdoen en dan kijken hoe we die duku [Geld] binnen gaan halen.”

Sirinha giechelde. “Wat ga je doen met dat geld, Haley?”

Haley ging nog stoerder lopen. “Ik ga naar de stad. Ik koop een huis, met een pool. [Zwembad] Beetje zwemmen. Ik maak hem roze. Dat is toch je lievelingskleur?” Hij keek Sirinha verlegen aan.

“Nee,” antwoordde ze vrolijk, “lila.”

Palemu was zwijgend meegelopen, maar hij bleef nu abrupt staan. Met zijn handen in zijn zij bouwde hij Sirinha overdreven na: “Néé, lilaaah.”

Verbaasd keken Haley en Sirinha hem aan.

“Wat is je probleem? Hou je niet van lila?” vroeg Haley.

“Jullie!” antwoordde Palemu bits. “Zo dom als jullie zijn. Voor een huis met een pool moet je geld hebben. Dat moet je verdienen. En voordat je geld kunt verdienen, moet je doorleren.”

Haley was even stil en zei toen: “Ik snap niet waarom ik dat zou doen, als ik toch al een pool zou hebben.”

Palemu gaf het op. Die waren dom! Hoofdschuddend beende hij weg. Sirinha en Haley keken hem wat beteuterd na. Haley haalde zijn schouders op en samen slenterden ze verder.

Twee

Palemu sloeg de weg naar zijn huis in. In de verte zag hij zijn moeder al zitten bij het groentestalletje voor hun huis. Ze zat onder een paraplu, tegen de zon die hoog aan de hemel stond. Voor haar op een houten tafeltje lagen eieren en groenten uit de tuin te koop: kousenband¹, meloenen en boulanger².

1: Een soort sperzieboon. 2: Aubergine.

Ze schreef de prijs van de kousenband op een stuk karton en zette het tussen de groenten.

Palemu kwam dichterbij. Zodra ze hem zag, wees ze op de stoel. Het was zijn beurt om achter de kraam te zitten. Hij had er geen zin in. “Maar ik heb zo’n honger.”

Zijn moeder was niet te vermurwen. “Als Sirinha je aflost, kun je komen eten.” Ze draaide zich om en liep over het erf naar het huis.

Zuchtend ging Palemu bij het kraampje zitten. De weg lag er verlaten bij en in de hele omgeving was geen mens te zien. Chagrijnig sloeg hij een vlieg weg van zijn gezicht.

Hij baalde en wilde stiekem een bacove [Kleine banaan] pakken.

Maar het was alsof zijn moeder ogen in haar rug had, want zonder zich om te draaien riep ze: “Afblijven!” Palemu deinsde terug en keek haar na terwijl ze het huis in liep.

Het huis van Palemu was van hout en het had een veranda, om lekker op te zitten als het binnen te warm was of als het regende, wat in de natte tijd soms dagen achter elkaar het geval was. Om het huis lag een groot, zanderig erf, met links een kippenhok en achter het huis de moestuin. Palemu woonde hier met zijn vader, moeder, zusjes en oma, de moeder van Ma.

Naast hun huis stond dat van Haley. Hij woonde er met zijn opa. Zijn moeder was een paar jaar geleden met zijn twee jongere broertjes naar Holland vertrokken, om geld te verdienen. Haley was bij Opa gebleven. Waar zijn vader was, wist eigenlijk niemand meer.

Op het erf van Haleys huis stonden her en der verspreid oude auto's, waarvan sommige scheefgezakt omdat de wielen eraf waren gesloopt. Overal lagen stapels onderdelen. Aan het hek om het erf hing een uithangbord met daarop in verschoten letters GARAGEBEDRIJF ALTIJD GOED. Het garagebedrijf was van Haleys opa, maar druk was het er nooit.

Eindelijk zag Palemu in de verte Haley en Sirinha aan komen lopen. Hè hè, dat werd tijd, dacht hij kribbig. Zodra ze dichterbij waren, riep hij: “Jouw beurt!” tegen Sirinha en hij stond op. Haar gezicht betrok en ze wierp Palemu een nijldige blik toe. Ze plofte op de stoel.

Palemu draaide zich om en wilde naar het huis lopen. Opeens klonk luid over het erf het gerinkel van de telefoon. De telefoon hing buiten onder een kleine overkapping aan een roestige paal tussen het huis van Palemu en dat van Haley in en werd door beide families gebruikt. Meteen keken ze alle drie op, ze wisten wat er ging komen.

Een paar tellen gebeurde er niets, maar toen vlogen – bijna op hetzelfde moment – van beide huizen de deuren open. Uit het huis van Palemu kwam Oma te voorschijn, die met een bezem in haar hand de veranda op stormde. Uit Haleys huis vloog zijn opa met een verbeterd trek om zijn mond naar buiten. Allebei spurten ze naar de telefoon.

Glimlachend keken de kinderen toe. Zo ging het nou altijd als de telefoon rinkelde. Het was de vaste wedstrijd tussen Oma en Opa wie er het eerst bij de telefoon was. Ze probeerden elkaar telkens weer de loef af te steken.

Ooit waren Opa en Oma juist bevriend geweest, dik bevriend, had Ma Palemu weleens verteld, maar dat was lang geleden, toen Oma nog geen oma was en Opa geen opa.

Dit keer lag Opa op kop. Hij bereikte de telefoon als

eerste en nam met een triomfantelijke zwaai de hoorn op. Oma stopte meteen en mompelde: “Anga law.” [Je bent gek]

Maar Opa grijsde alleen maar en luisterde. Na enkele seconden hing hij zonder iets te zeggen op.

“Ik verstond het niet, maar het was in ieder geval niet voor mij.” Hij keek Oma uitdagend aan. Oma sputterde verontwaardigd en mopperde: “Waarom ren je eigenlijk altijd naar die telefoon toe? Niemand belt je. Nooit is het voor jou.”

Opa deed alsof hij haar niet hoorde en liep weg. Giftig keek Oma hem na. “Zeker geen klanten! ‘Garage Nooit Goed’ zul je bedoelen!” riep ze vals.

Dat ging Opa te ver. Verontwaardigd draaide hij zich om, happend naar adem, maar hij kwam niet uit zijn woorden. Hij besloot de eer aan zichzelf te houden en liep zonder iets te zeggen door. Waardig opende hij de deur van zijn huis en verdween naar binnen. Oma draaide zich om en liep met een voldaan lachje op haar gezicht naar huis.

Gniffelend liep Palemu naar binnen. Hij ging in de keuken aan tafel zitten. Om hem heen stonden pannen en teilen met groenten uit de tuin. Palemu zette zijn ellebogen op het plastic tafelkleed met de kleurige bloemen. Het rook lekker. Zijn moeder stond bij het kleine aanrecht en schepte eten uit een grote pan op het fornuis. Ze gaf Palemu een bord rijst met groenten. Hij viel meteen aan en nam een paar flinke

happen.

“Het is mooi dat je vakantie hebt,” zei zijn moeder. “Nu kun je me helpen met schoonmaken en groente verkopen.” Palemu keek teleurgesteld op. Dat leek hem nou niet echt leuk.

Zijn moeder zag het en zei: “En we gaan misschien ook wel een keer een dagje naar de kreek met zijn allen, lekker zwemmen...”

Maar dat bedoelde Palemu niet. Met volle mond onderbrak hij haar. “Maar, Ma, na de vakantie...”

“Eet je mond leeg voordat je tegen me praat,” zei zijn moeder streng.

Haastig slikte Palemu zijn eten door. “Maar, Ma,” zei hij bijna smekend, “na de vakantie...mag ik dan...ik wil zo graag... school? Het lyceum?” Hij had het al zo vaak gevraagd, hij wilde zo graag verder leren, maar Pa en Ma hielden de boot af. Ze zouden nog wel zien, zeiden ze, hij was voorlopig toch nog niet van school af. Maar vandaag was het zover. Hij was van school af en hij wilde verder leren.

Zijn moeder veegde haar handen af aan haar schort en draaide zich met een zucht om. Ze had het hier liever niet over gehad. “Lieverd,” zei ze, “je weet toch dat we met geld wat moeilijk zitten?”

Oma stapte de keuken binnen met in haar armen een grote mand met wasgoed. Zodra ze haar kleinzoon zag zitten,

zei ze: “Palemu, nu je vakantie hebt, zul je veel moeten helpen.” Maar ze werd onderbroken door de tweeling, die vrolijk binnenstormde, een rondje om de tafel rende en weer naar buiten stoomde. Oma schudde lachend haar hoofd. Maar Palemu liet zich niet van de wijs brengen, niet door Oma en niet door zijn zusjes. Hij keek zijn moeder nog steeds vragend aan.

“Ma?”

Oma begon de was op te vouwen. Streng keek ze Palemu aan. “Wat? Je wilt niet helpen?”

Palemu wilde best helpen in de vakantie, maar daarna wilde hij niets liever dan verder leren. Hij wilde dokter worden. Dat wilde hij al heel lang, bijna zo lang als hij zich kon herinneren. Geen vrachtwagenchauffeur of benzinepomphouder of marktkoopman, maar dokter. En iedereen om hem heen – zijn familie, zijn vrienden, de kinderen op school – wist dat inmiddels ook. Palemu wilde dokter worden. Ze plaagde hem er soms mee, maar ze bewonderden hem er toch vooral om. Wie wilde er nou dokter worden? Wie kon dat?

Het was gekomen toen Opa ziek was geworden en in het ziekenhuis moest worden opgenomen. Hij lag daar een hele tijd. Als kleine jongen ging Palemu vaak met Oma, Pa en Ma mee op bezoek. Dan zaten ze met zijn allen om Opa's bed. Vaak zaten ze gezellig te kletsen. Palemu zat op het bed tegen

Opa aan, met zijn hoofd tegen zijn schouder geleund. En dan keek hij zijn ogen uit naar de verpleegsters en alle instrumenten en apparaten, maar vooral naar de dokter, in zijn witte jas met zijn stethoscoop om. Hoe hij Opa onderzocht en met hem sprak en hoe hij Opa uiteindelijk beter maakte.

Voor Palemu was het vanaf dat moment duidelijk: hij wilde ook dokter worden. Ooit. Opa leefde niet meer, maar Palemu wist nog even stellig dat hij dokter wilde worden, en dus wilde hij doorleren.

Voor hij zijn mond had kunnen opendoen om Ma te zeggen dat hij zo vreselijk graag naar het lyceum wilde, klonk vanaf het erf een luid getoeter en meteen daarop het enthousiaste gegil en gejuich van de tweeling en Sirinha buiten.

In de keuken keek iedereen verbaasd op. Oma vergat de was en liep met Ma, die de opscheplepel nog in haar hand had, naar buiten om te kijken wat er aan de hand was. Palemu baalde dat het gesprek met zijn moeder was onderbroken. Met tegenzin slofte hij hen achterna.

Drie

Stomverbaasd stonden Oma, Ma en Palemu op de veranda. Voor het huis stond een grote, rode auto, die er duur en chic uit zag. Achter het stuur zat Palemu's vader, die trots uit het raampje hing en hen enthousiast wenkte. "Kom kijken, no*."

Letterlijk 'nee', maar vaak gebruikt als uitroep, zoals 'toe'.

De meisjes stonden om de auto heen en streken voorzichtig over de glanzende lak. Sirinha keek in een buitenspiegel. Ma liep zachtjes naar de auto toe, de handen voor haar mond geslagen. "O, mi gado. Ooo, mi gado*," mompelde ze nerveus.

O, mijn god, mijn god.

Palemu en Oma bleven staan in de deuropening. Oma keek met een uitgestreken gezicht naar haar schoonzoon en zei niets. Wat had hij nu weer? dacht ze. Het was altijd wat met die man.

Pa wenkte enthousiast naar Palemu. "Kom, mi boi* [Mijn

jongen], die auto bijt je niet, hoor.”

Palemu sprong de veranda af en liep naar de auto. Toen zijn vader het portier naast hem voor hem openhield, stapte hij voorzichtig in. De meisjes sprongen achterin.

Palemu voelde de zachte stoel en keek vol ontzag naar de beige bekleding, het grote stuur en de versnelling. Wat een auto! Nee, geen auto: een wagen! dacht hij. Bewonderend streek hij even met zijn vinger over het dashboard.

Pa keek lachend toe en spreidde triomfantelijk zijn armen. “Weten jullie van wie deze auto is?”

De kinderen hielden hun adem in en keken hem vol spanning aan.

Pa liet even een stilte vallen en zei: “Van ons!” Iedereen zette het op een juichen. Pa draaide zich om naar Palemu. “Met deze wagi [Wagen] ga ik geld verdienen...voor jouw school!”

Verrast keek Palemu zijn vader aan. Hoorde hij het goed? Maar Pa knikte enthousiast en sloeg zich op de borst: “Jongens, ik word taxichauffeur!” Het gejoel in de auto klonk nog harder. Ook Palemu juichte mee.

“Kom, we gaan hem laten zien aan Opa!” zei Pa lachend. Hij greep de pook en zette de auto in de juiste versnelling. Achteruit reed hij over het pad naar het huis van de burens. Haley en Opa stonden op de veranda en keken nieuwsgierig toe. Pa stak joviaal zijn hand op. Haley zwaaide meteen

enthousiast terug en keek vol bewondering naar de glanzende auto, maar Opa keek misprijzend, met samengeknepen mond.

“Heb ik gekocht!” riep Pa triomfantelijk. “Op afbetaling!” Hij zette de wagen in zijn vooruit en reed weer voorbij het huis van de bureu. Hoofdschuddend keek Opa toe.

Toen Pa de wagen voor het huis zette, stond Ma nog steeds ongelovig te kijken. “O, mi gado!” prevelde ze.

“Ma, kom bij ons zitten! Laat me je een rondje rijden,” riep Pa. “Palemu, roep je moeder eens.”

Palemu wilde het raam openen en drukte op een knopje, maar het enige wat er gebeurde, was dat de blower begon te blazen. Hij drukte op een ander knopje. Nu ging de radio spelen. Zijn vader keek hem ongelovig aan en zei lachend: “Zo onhandig ben je.”

Eindelijk had hij het raampje open gekregen. Ma boog zich voorover naar Pa. “Hoe wil je deze auto gaan betalen?”

Pa antwoordde niet, maar greep achter zich.

“Ik vraag je, wie...” ging Ma door, maar ze stopte midden in haar zin en keek stomverbaasd naar Pa, die een spiksplinternieuw geel bordje voor haar omhooghield met daarop in grote zwarte letters TAXI. “Schat, ik word taxichauffeur,” grinnikte hij.

“Maar hoe...? Taxi?” stamelde Ma en ze keek hem niet-begrijpend aan.

“Hij is op af-be-ta-ling. Iedere week een beetje betalen. We gaan gewoon allemaal een beetje harder werken. Ik een beetje harder, jij een beetje...”

Ma zocht even houvast aan de auto. Ze was zo verontwaardigd dat ze niets meer wist te zeggen en Pa alleen maar verbijsterd aanstaarde. De kinderen keken stilletjes toe. Pa probeerde haar met een glimlach mee te krijgen, maar dat werkte juist averechts, want Ma draaide zich met een ruk om en liep met grote passen terug naar het huis. Pa wist niet hoe snel hij uit de auto moet stappen om haar achterna te gaan. “Liefje, toe nou,” riep hij. “Dit keer gaat het echt lukken. Ik bouw een villa voor je.”

Maar Ma liep stug door.

Terwijl Pa haar achterna rende, begonnen Palemu en de meisjes, die nog steeds in de auto zaten, opeens te schreeuwen en te gillen. “Pa, luku! [Kijk] Pa, kijk dan!”

Maar Pa had net Ma ingehaald. Hij pakte haar bij de arm en wilde haar liefkozend naar zich toe trekken. “Toe nou, schatje...” Maar het geschreeuw uit de auto werd nog harder. “Pa! Paaaaaa! De auto!!” Eindelijk draaide Pa zich om.

Tot zijn ontzetting zag hij hoe de auto langzaam vooruit reed. Meteen liet hij Ma weer los en rende hij terug. “Palemu! De handrem!” riep hij.

Maar Palemu zat verstijfd in de wagen en had geen idee wat hij moest doen. Hij hoorde zijn vader schreeuwen en

drukte op knopjes en duwde tegen schuifjes, maar de wagon rolde door.

Nu gilde iedereen. Ook Haley en Opa kwamen op het lawaai af gelopen.

In paniek keek Palemu om zich heen. De handrem, waar zat de handrem?!

Langzaam reed de auto op het kippenhok af. Pa probeerde hem tegen te houden door tegen de voorkant van de auto te duwen. De meisjes waren uit de wagon gesprongen en hingen aan de achterbumper. Ook Ma en Oma kwamen aanrennen. Iedereen schreeuwde en gilde door elkaar.

Er viel niets tegen te beginnen. De auto ging dwars door het kippenhok heen. Er klonk een luid gekraak, onmiddellijk gevolgd door gekakel. Twee kippen vlogen door de lucht. Eentje landde er midden op de motorkap en honderden veertjes dwarrelden door de lucht.

Eindelijk had Palemu de handrem gevonden. Hij gaf er een harde ruk aan en de auto kwam knarsend tot stilstand. Maar te laat, de schade was al aangericht. Het kippenhok lag in stukken uit elkaar en de kippen fladderden in paniek over het erf. Eén kip lag met haar kopje scheef op de grond.

Geschrokken stapte Palemu uit. Pas toen zag hij Pa op de grond liggen, half tussen het kippenhok en de auto, met een van pijn vertrokken gezicht. “Mijn been, mijn been,” kermde hij. Ma en Oma snelden toe en wilden hem overeind trekken.

“Nee, nee, niet doen!” riep Pa. “Voorzichtig nou.”

Geschrokken deed Ma een stapje terug, terwijl Oma handenwringend stond toe te kijken. De kinderen waren stil van schrik.

“Bel de dokter,” zei Pa.

§

Pa's been was tussen de auto en het kippenhok gekomen en was geknapt als een houtje. De dokter had hem meteen naar het ziekenhuis gebracht. Ma en Palemu waren met Pa meegegaan. Palemu voelde zich schuldig, hoewel dat nergens voor nodig was, dat had Pa hem wel drie keer gezegd. Pa nam het vooral zichzelf kwalijk. Hij had tenslotte zelf vergeten de wagen op de handrem te zetten toen hij uitstapte en naar Ma liep. Het was dus zijn eigen schuld. Hij gaf Palemu een aai over zijn bol en vroeg: “Wil je soms mee naar het ziekenhuis? Kun je zien wat er gebeurt.” Palemu wilde dolgraag mee. Hij wilde zien wat er ging gebeuren met Pa's been.

In het ziekenhuis keek Palemu met grote ogen rond. Pa werd op een brancard gelegd en naar de Eerste Hulp gereden. Daar werd een foto van zijn been gemaakt. Het was een ingewikkelde breuk – een fractuur, zei de dokter, en hij tekende op een papiertje hoe het precies zat met Pa's been. Pa werd dezelfde dag nog geopereerd. Palemu en Ma

wachtten in de wacht ruimte van het ziekenhuis tot de operatie voorbij was en ze Pa mochten opzoeken. De dag erop mocht hij gelukkig weer naar huis.

Vier

De volgende avond zat de hele familie bij elkaar op de veranda. Het was al donker en de krekels zongen. Pa zat op een gemakkelijke stoel met een biertje in de hand bij te komen van alle belevenissen. Zijn witte gipsen been lag op een kussentje op een krukje. Somber keek hij naar de grote, rode auto voor het huis.

Ook Palemu was diep teleurgesteld. Even had hij gedacht dat het allemaal goed zou komen. Dat zijn vader genoeg geld zou verdienen voor het lyceum, maar die droom was de grond in geboord, tegelijk met het kippenhok.

Sita en Sunanda zaten gehurkt voor Pa's been en tekenden poppetjes en bloemetjes op het witte gips. Terwijl Pa voor zich uit staarde, nam hij een slok van zijn biertje. Ma had het taxibordje uit de resten van het kippenhok gevist en kwam de veranda op lopen. Zonder iets te zeggen legde ze het bordje op Pa's schoot. Die wilde iets zeggen, maar toen hij haar gezicht zag, deed hij er het zwijgen toe. Maar beter van niet.

“Ziezo,” zei Ma kortaf en ze pakte de tweeling bij de arm.

“En nu tandenpoetsen en naar bed.”

“Ik wil nog eten,” zei Sita.

“Vanavond niet,” zei Ma. Ze wenkte Sirinha ook mee te komen. Die stond gedwee op en volgde haar naar binnen.

Toen Pa zeker wist dat Ma hem niet meer kon horen, stootte hij Palemu aan. “San! Wat een wagen, hè? Tranga.”
[Sterk]

Palemu glimlachte flauw. Hij kon zich nog steeds niet over zijn teleurstelling heen zetten. Opeens zag hij Haley naar hem wenken vanachter het hek van zijn huis.

Vragend keek hij zijn vader aan, het was tenslotte al laat. Maar die knikte en Palemu liep naar Haley toe. Ze liepen naar een autowrak en gingen naast elkaar op de motorkap zitten.

“Die wagi, man, ik dacht echt even dat alles zou gaan lukken,” zei Palemu.

“Ai, ja man!” zei Haley. “Het klonk zo simpel. Je haalt een klant hier op en zet hem daar af en krijgt die dolla’s.” Hij pakte een zuurtje uit zijn zak en stak het in zijn mond.

Peinzend keek Palemu hem aan. “Simpel,” mompelde hij voor zich uit. Hij dacht na.

“Ja, dat is wat ik noem easy money,” zei Haley kauwend.

Palemu begon te denken. Opeens sprong hij op. Hij had het! Een superidee. “Haley, je bent geniaal. Als het zo simpel is, dan gaan wij het ook kunnen!”

Niet-begrijpend keek Haley hem aan. Maar Palemu pakte hem bij de schouders, helemaal door het dolle heen, en riep: “Jij en ik. We gaan taxi rijden! Het is nu toch vakantie!”

Haley vatte het nog steeds niet. “Maar we hebben toch geen license [Rijbewijs]. Hoe gaan we dat dan doen?”

“Als mijn vader een taxi kan besturen, dan kunnen wij het ook!” riep Palemu opgewonden. Haley liet het idee even tot zich doordringen. Toen knikte hij langzaam en begon te grijnzen. Palemu grijnsde terug.

Opa kwam de veranda op en riep Haley naar binnen. De jongens gaven elkaar een high five. Haley gaf Palemu een tik op zijn borst. “Het gaat een goed plan zijn, dokter!” zei hij enthousiast, waarna hij op een drafje naar zijn huis ging.

Palemu keek zijn vriend glimlachend na. Terwijl hij naar huis liep, proefde hij zachtjes de woorden: “Palemu’s taxi. De taxi van Palemu.” Maar eerst moest hij Pa en Ma ervan zien te overtuigen dat het een superplan was. Hoe zouden zij zijn idee vinden?

Pa vond het al gauw een fantastisch idee, maar dat had Palemu wel verwacht. Zijn moeder was er niet over te spreken, maar ook dat verbaasde Palemu niet. Ma vond altijd alles ‘gevaarlijk’.

§

De volgende dag stond de hele familie op de veranda om

de stoel van Pa. Trots keek die naar zijn zoon. Palemu had zijn plan nog een keer uitgelegd. De meisjes knikten enthousiast en klapten in hun handen. Maar Ma stond met haar armen over elkaar en schudde bezorgd haar hoofd. Zij vond het hele idee nog steeds niks.

“Het is een goed plan, toch?” zei Palemu. Hij wilde stemmen. “Wie is voor?” Meteen stak iedereen een hand omhoog, de tweeling zelfs springend. Alleen Ma bleef met haar armen over elkaar staan.

“Ik zal de kas voor je bijhouden, Palemu,” riep Sirinha opgetogen.

Pa pakte Palemu bij de schouders.

“Palemu, mi boi, je maakt me trots, jongen.”

Zelfs Oma leek vertederd toen Pa zijn zoon tegen zich aan drukte. Maar Ma hield zich nog steeds op afstand. Vragend keek Palemu haar aan. “Dus zo gaan we dat doen dan, Ma.”

“Ik weet niet, jongen,” zei ze bezorgd, “je kunt wel een beetje rijden, maar niet goed genoeg.”

“Dan leer ik hem dat,” zei Pa. Iedereen mompelde instemmend. Maar Ma schudde haar hoofd. “Ik weet niet, hoor.”

“Wat is het dat je niet weet?” zei Pa ongeduldig. “Ik ga die wagi niet kunnen rijden. Jij gaat die wagi niet kunnen rijden. Palemu gaat het doen. Zo. Lijkt me helder.”

Weer knikte iedereen instemmend. Ma zei niets meer,

maar hoewel ze ontevreden keek, sputterde ze niet meer tegen.

“Yes!” zei Palemu tegen zijn vader en hij stak zijn duimen omhoog. Hij rende naar Haley om zijn vriend de uitslag te vertellen. Hij werd taxichauffeur!

§

De voorbereidingen konden beginnen. “Meiden,” riep Pa tegen zijn dochters, “ga die wagen eens wassen.” Joelend gingen de meisjes aan het werk. Al snel spetterden water en sop vrolijk over het erf en waren ze allemaal kletsnat. Sita gooide een spons naar Sunanda en die nam wraak door haar zusje met sop te bespatten. Sirinha gooide het laatste restje water uit de emmer over hen beiden heen.

Even later stond de taxi uit te druipen, glimmend in de zon. Palemu pakte het taxibordje en zette dat plechtig boven op het dak. “Taxi!” riep hij. Zijn vader grijnsde vanaf zijn plek op de veranda.

“Ik zal wel kaartlezen,” had Haley gezegd. Mooi, dacht Palemu, dan hoefde hij alleen maar te rijden. Daar had hij zijn handen al vol aan. Eerst alles van de auto leren, dan de verkeersregels en de borden, dan de weg leren kennen...

Sirinha richtte ondertussen in het schuurtje een kantoor in. Ze zat aan een oud tafeltje en schreef op een stapel gele papiertjes keurig: “De taxi van Palemu, voor al uw taxiritjes.”

Daaronder zette ze hun telefoonnummer. Haley was binnengekomen en zat vol bewondering toe te kijken.

“Wauw,” zei hij. Sirinha ging nog netter schrijven.

Palemu had twee witte borden op de kop getikt, die hij wilde ophangen. Hij sloeg een paar spijkers in het hout en tilde een bord op. Maar het was te zwaar om in zijn eentje op te hangen. Hij keek voor hulp achterom naar Haley. Toen hij zag hoe Haley over Sirinha heen gebogen naar haar schrijfwerk stond te staren, rolde hij met zijn ogen. “Haley!” riep hij. Haley keerde zich betrappt om en kwam Palemu snel te hulp. Met zijn tweeën tilden ze het bord op en hingen het aan de wand.

Palemu deed een stap achteruit om het resultaat te bekijken. Op het ene bord had hij een grote taxi getekend, verdeeld in verschillende onderdelen: portieren, lampen, spiegels, wielen en stoelen. Zo zouden ze precies kunnen zien wat er allemaal moest worden afbetaald. “Kijk,” legde hij uit.

“Ik denk dat dit portier vier ritjes is. En die wielen zijn in een week betaald. Alles wat we afbetaald hebben, kleuren we in.”

“En dat bord?” Sirinha wees naar het andere bord, dat nog op de grond stond. “Hang je dat niet op?” Op het tweede bord had Palemu een groot schoolgebouw getekend, het lyceum, met een hoge stapel boeken en een schooluniform.

Liefdevol pakte Palemu het bord op. Hij zuchtte even.

“Dat gaat echt wel lukken, man. Als we klaar zijn met de auto gaan we hiermee beginnen,” zei Haley.

Hij pakte het bord aan en samen hingen ze het op.

Palemu hoopte inderdaad dat het zou lukken. Het leek een heleboel geld. Als ze dat maar bij elkaar konden krijgen met de taxi. Maar hij glimlachte dapper en probeerde overtuigd te klinken. “Dat gaat lukken, we hebben nog de hele vakantie voor ons, toch?”

“Zo is dat,” zei Haley instemmend.

§

De rest van de week kreeg Palemu autorijles. Nerveus stapte hij naast Pa achter het stuur voor de eerste les. Ma had een dik kussen voor hem gezocht en op zijn stoel gelegd, zodat hij tenminste goed met zijn neus boven het stuur uitkwam. Hij hield het grote stuur vol ontzag vast en keek eens in de achteruitkijkspiegel. Haley, die op de achterbank zat, knikte hem enthousiast toe.

Geduldig begon Pa uit te leggen hoe alles werkte. “Het is een automaat, dus je hoeft niet zelf te schakelen. Kijk, hier zit de versnelling.” Hij pakte de pook vast. Met een grote rimpel in zijn voorhoofd luisterde Palemu. Hij wilde niets vergeten. Alle knopjes, schuifjes en hendeltjes ging Pa langs. Hij liet uitgebreid zien hoe je ze moest bedienen.

“En nu jij.” Palemu deed hem nauwkeurig na. Nadat ze alles langs waren geweest en hadden doorgenomen, grijnsde Pa. “En dit is dus de handrem, maar dat wist je natuurlijk al.”

Palemu kon er weer om lachen. Nee, die zou hij nooit meer vergeten.

“Oké,” zei Pa, opeens ernstig, “start de motor maar eens.”

Geconcentreerd draaide Palemu het sleutelje in het contact om. Vroeoem, klonk de zware motor onmiddellijk. Opgelucht keek Palemu naar Pa, die hem bemoedigend toeknikte. “Zet hem nu in zijn versnelling. Gas!”

Palemu zette de versnelling in zijn vooruit en trapte op het gaspedaal. Hortend en stotend trok de wagen op. De meisjes renden juichend achter de wagen aan. Vanaf de veranda keken Ma en Oma toe. Ma durfde bijna niet te kijken, zo eng vond ze het.

Gespannen tuurde Palemu over het stuur. Hij stuurde de wagen over het erf en maakte een grote bocht naar links.

“Yes!” juichte Haley achterin.

“Rustig aan,” zei Pa. “Kijk goed en gebruik je spiegels.” Palemu stuurde de wagen voorzichtig in een rondje.

“Keurig,” zei Pa. De meisjes klapten in hun handen en zelfs Ma lachte voorzichtig.

§

De dagen daarna leerde Palemu draaien, keren, insteken,

achteruitrijden en de hellingproef. Het ging steeds beter en hij voelde zich steeds zekerder achter het grote stuur. ‘s Avonds op de veranda leerde Pa hem de verkeersregels en -borden. Veel waren dat er niet. “Goed links blijven rijden,” zei Pa. “En links heeft voorrang.” Palemu luisterde aandachtig.

Bij zijn laatste rijles stak hij als een volleerd chauffeur zijn arm uit het raam en stuurde de wagen stoer met één hand over het erf. Grijnzend keken Haley en hij elkaar aan in het spiegeltje.

Ze stopten voor het huis. “Oké, jongen,” zei Pa en hij drukte vrolijk een paar keer op de claxon. “Je bent er klaar voor. Rijden met die taxi!”

§

Die avond haalde Palemu een grote sticker los met daarop een springende tijger en plakte hem zorgvuldig op de achterkant van de rode taxi. Tevreden keek hij naar het resultaat. Van binnen hadden Haley en hij de hele auto versierd met plakplaatjes van Maria, Indiase goden en foto’s van Amerikaanse en Indiase filmsterren. “Zo,” zei hij in zichzelf. “Nu is ie pas echt klaar.”

Vijf

Vandaag ging Palemu's taxi in bedrijf. Het wachten was op de eerste klant en het eerste ritje. De telefoon kon gaan.

Opgewonden stonden de kinderen die ochtend bij de rode taxi, die glansde in de zon. Haley zong en danste mee met de swingende hindipop* die uit de auto klonk.

Popmuziek van Hindoestaanse achtergrond.

Sita en Sunanda poetsten de bumpers nog eens extra op en werkten al swingend de laatste vlekjes weg.

Sirinha kwam de schuur uit en liep op hen af. Toen ze langsliep, zong Haley nog harder mee. Hij volgde haar met zijn blik, maar zij trok nuffig haar wenkbrauwen op. Haley danste uitdagend verder.

“Hier,” zei Sirinha tegen Palemu en ze gaf hem een stapel zelfgemaakte visitekaartjes. “Ik heb er al een heleboel uitgedeeld en opgehangen. Deze moet je aan je klanten meegeven. Zo weten ze je te vinden.” Dankbaar pakte Palemu de kaartjes aan en legde ze in het dashboardkastje.

Hij greep het stuur beet en voelde het in zijn handen. Als

het maar goed ging. Als ze maar genoeg klanten kregen.

“Het gaat helemaal goed komen, Palemu. Wij worden de meest gevraagde taxi in town,” zei Haley vrolijk, die hem zag piekeren. Palemu lachte terug en stapte uit.

“En nu?” vroeg Sirinha.

“Wachten,” zei Palemu en hij liet zich in het zand naast de auto vallen. Haley en de meisjes kwamen opgewekt naast hem zitten. Zo konden ze de telefoon goed in de gaten houden.

Maar het bleef stil en na een uur had er nog niemand gebeld. Het wachten duurde de tweeling te lang. Landerig liepen ze het huis in. Haley geeuwde luid en nam van verveling maar weer een snoepje. Met een traag gebaar sloeg hij een vlieg weg. Sirinha keek verveeld de weg af. Palemu zuchtte en ging maar weer de gebruiksaanwijzing van de auto lezen. Zo nu en dan keek hij verlangend op naar de telefoon. Ging die nou maar eens.

Af en toe kwamen Ma en Oma kijken of ze al klandizie hadden, maar na een tijdje kwamen die niet meer naar buiten. Na nog een uur wachten had ook Sirinha het opgegeven. Verveeld was ze naar binnen geslenterd. Haley zat te knikkebollen tegen de auto en Palemu lag languit op de grond naar de lucht te staren, loom van de warmte en het gezoem van de vliegen. Zijn ogen werden zwaar en het duurde niet lang of hij sliep ook.

Toen niemand het meer had verwacht, ging opeens de

telefoon. Luid klonk het gerinkel over het erf. Palemu en Haley schoten wakker en sprongen tegelijk overeind. Ze keken naar de telefoon en naar hun huizen. Binnen enkele seconden kwam Oma door het gekleurde plastic vliegengordijn de keuken uit rennen, op weg naar de telefoon. Opa kwam van het balkon gestommeld en sprintte er ook naartoe. Maar Oma was snel vandaag. Terwijl Opa nog maar halverwege was, had zij al een hele voorsprong. Een paar seconden later nam zij grijnzend de hoorn van de haak.

Gespannen keken Palemu en Haley toe. Oma luisterde aandachtig en knikte een paar keer zonder iets te zeggen. Het duurde niet langer dan enkele seconden, maar voor Palemu en Haley leken het wel uren. Ze groette de beller en hing eindelijk op. Ze draaide zich om en zette haar handen in de zij. “Taxiii!” riep ze triomfantelijk.

Haley slaakte een tarzankreet en Palemu maakte een dansje om de wagen. Ma wenkte hen vanaf de veranda om nog even snel een net shirt aan te trekken.

Toen de jongens weer bij de auto waren, stond daar de hele familie. Sirinha probeerde Palemu’s shirt recht te trekken, maar ongeduldig duwde hij haar weg. Hoopvol keek Haley of ze zijn shirt ook niet even wilde rechtekken, maar tot zijn teleurstelling keek ze niet eens naar hem. Gespannen speelde Palemu met de autosleutel. Iedereen was net zo nerveus als hij. Ma plukte aan haar haar en Oma frunnikte

aan haar schort.

Pa was de enige die er relaxed bij stond. Steunend op zijn krukken en tegen de auto gaf hij Haley een briefje met naam, adres en prijs. “Het gaat om ene meneer Samsom. Een oudere meneer. Jullie moeten hem een beetje helpen.” Ernstig keek hij de jongens aan. “Weet je, soms ben je meer dan een taxichauffeur. Dan moet je je een beetje in de mensen inleven om met hun dingetjes te kunnen dealen.”

Oma hoorde hem met stijgende verbazing aan. Ook Ma’s mond viel open en ze schudde haar hoofd. Hoor hem eens, zag je haar denken, en hij had zelf nog nooit in een taxi gereden.

Oma greep in. “Mijn jongen, terwijl je zo staat uit te weiden en die meneer zo lang laat wachten, heeft hij misschien al een concurrent gebeld.”

Pa keek haar even dom aan, maar zei toen gehaast: “Vooruit. Start de wagen. Wat staan jullie hier nog?!”

Snel gaf Ma de jongens nog een fles water mee, want het zou warm worden in de auto. “En voorzichtig, hè, Palemu,” zei ze, zich bezorgd naar het raampje buigend. “Kijk goed uit op de brug en niet te hard rijden. En kijk uit op die rotonde na de brug en als het verkeerslicht op rood staat...”

Hij knikte afwezig en draaide het raampje dicht om zich te kunnen concentreren. Achter het raampje praatte Ma gewoon door. Hij kneep in het stuur, haalde diep adem en startte de

auto. Voorzichtig gaf hij gas en hij reed zachtjes weg. Vlak voor ze de hoek omsloegen, keek hij in de achteruitkijkspiegel en zag dat de hele familie hen stond uit te zwaaien.

§

Het adres was in de stad, aan de overkant van de rivier. Hobbelen reed hij de auto over de wegen. Het was rustig op de weg; slechts af en toe passeerden ze bromfietzers of voetgangers die langs de weg liepen. Uitgelaten hing Haley uit het raampje. Palemu zat op het puntje van zijn stoel, zijn mond open van spanning. Hij lette niet op Haley, want hij had al zijn aandacht nodig voor de weg. Zorgvuldig vermeed hij alle kuilen en gaten.

Ze kwamen bij de Chinese supermarkt, waar ze vaak wat kochten en waar altijd wel wat kinderen uit de buurt rondhingen. Opgewonden keek Haley naar buiten. Voor de supermarkt zag hij twee meisjes staan die ze kenden. Joelend zwaaide hij uit het raampje. Hij gaf Palemu een por in zijn zij. “Kom, even stoppen. Hennah en Wilna staan er.”

Palemu keek naar de meisjes, maar zag daardoor een diepe kuil niet. Met een klap reed de wagen erdoor. Geschrokken probeerde hij het stuur weer recht te krijgen. “Nee,” zei hij kortaf. Haley lachte zelfverzekerd, maar Palemu was zenuwachtig. Hij baalde dat hij die kuil niet had

gezien. En hij wou nog wel zo voorzichtig zijn.

Bemoedigend sloeg Haley hem op de schouder. “Het gaat hartstikke goed, dokter! Zag je hoe ze keken?”

Ondanks zijn zenuwen moest Palemu grinniken. Hij keek even in de spiegel naar de meisjes, die hen met open monden nakeken. Daardoor maakte de auto meteen een slinger. Gelukkig kreeg hij hem snel weer recht. Met zijn handen stevig om het stuur geklemd reed hij verder.

Na een paar minuten kwamen ze op een grotere weg uit, die naar de brug leidde. Hier was het verkeer veel drukker. Vrachtwagens, terreinwagens en kleine busjes waar harde muziek uit schalde, haalden hen voortdurend in. Palemu hield zijn ogen strak op de weg gericht, tot het uiterste geconcentreerd.

In de verte zagen ze de brug opdoemen, die de oevers van Commewijne, waar Palemu woonde, en de hoofdstad Paramaribo met elkaar verbond. De Surinamerivier was hier heel breed. De brug ging vrij steil omhoog, zodat ook grote schepen eronderdoor konden. Toen ze de brug bereikten en omhoogreden, vergat Palemu extra gas te geven. De snelheid van de auto nam af en steeds langzamer reden ze naar boven, tot ze het hoogste punt hadden bereikt. Het uitzicht over de stad en de rivier was overweldigend, alsof ze vanuit een vliegtuig keken. Wijd en zijd strekte Paramaribo zich voor hen uit.

“Sang! [Wat] Zo groot is die stad,” zei Haley bewonderend.

Palemu probeerde ook iets te zien van het uitzicht en ging daarom nog langzamer rijden. Achter hem begonnen auto's ongeduldig te toeteren.

Haley hing uit het raampje om alles goed te kunnen zien en zwaaide enthousiast naar de achterliggers. “Mooi, no!” riep hij. [Niet]

De bestuurder van een busje achter hen raakte nu echt geïrriteerd en haalde hen met gierende motor in op de smalle tweebaansweg. Terwijl hij voorbijreed, wees hij met zijn vinger naar zijn voorhoofd. Palemu negeerde hem en Haleys humeur was niet kapot te krijgen. Opgewekt zwaaide hij terug. Bij het afdalen van de brug spreidde hij zijn armen. “Parbo City*, here we come!”

Paramaribo, de hoofdstad van Suriname.

Palemu begon nu ook wat te ontspannen. Van opluchting joelde hij mee toen ze van de brug de stad in reden. Haley pakte de kaart uit het dashboardkastje en legde die uitgevouwen op zijn schoot. Terwijl hij relaxed achteroverhing, volgde zijn vinger de wegen op de kaart. Af en toe gaf hij Palemu aanwijzingen. “Naar links hier.” Of: “Bij de volgende kruising rechtdoor.”

Palemu zat op het puntje van zijn stoel met het zweet in zijn handen van de inspanning. Het was erg druk in de stad.

Auto's haalden elkaar toeterend rechts en links in en brommers laveerden knetterend langs de auto's. Uit de auto voor hen klonken zware bassen van muziek. Voor de winkels langs de weg stonden kleine karretjes waarop mensen van alles te koop aanboden. Daartussendoor probeerden voetgangers zich een weg te banen.

Voor een rood licht wiste Palemu snel het zweet van zijn gezicht. Hij had het er warm van gekregen.

“Het gaat goed, hoor,” stelde Haley hem gerust. Maar Palemu maakte zich zorgen. “Haley, kijk naar me. Hoe oud zou je zeggen dat ik was?”

“Eh, niemand gaat het zien. Ik zweer het je.”

Nerveus keek Palemu in het spiegeltje. Hij duwde zijn haar een beetje naar achteren om ouder te lijken. Haley knikte goedkeurend. “Zo lijkt je wel zestien.”

Na een minuut of vijf reden ze de straat in die op het papierdje stond dat Pa hun had gegeven, trots en tegelijk opgelucht dat ze het hadden gered. Voor nummer 14 stopten ze. Palemu haalde eens diep adem en ontspande zich. Ze trokken een gek gezicht naar elkaar. Dit was in ieder geval gelukt. Nu verder.

Zes

Haley drukte een paar keer op de claxon. Na enkele seconden ging de deur van nummer 14 open en stapte er aarzelend een oude man naar buiten. Meneer Samson, las Palemu op het briefje van Pa. Onzeker streek hij zijn haar nog een keer naar achteren.

De man schuifelde naar hen toe. Toen hij in het zonlicht stapte, zagen de jongens tot hun verrassing dat hij een donkere bril droeg en in zijn hand een witte stok met rode strepen vasthad. Ze giechelden onderdrukt. De man was blind! Hij kon hen niet zien. Opgelucht streek Palemu even door zijn haar. Ze stapten uit en stonden wat zenuwachtig bij de auto te wachten.

“Zo, u nam uw tijd,” zei de man. “Ik had bijna een andere taxi genomen. Kunt mij niet even helpen?” Hij bleef staan en hield zijn hoofd een beetje schuin.

Palemu en Haley wisten niet hoe snel ze moesten toeschieten. Ze struikelden bijna over elkaar. Palemu gebaarde ongeduldig naar Haley dat hij het portier moest

openen. Voorzichtig pakte hij meneer Samsom bij de arm en hielp hem de wagen in.

Opeens zei meneer Samson: “Ik zit toch wel alleen in de taxi, hè? Niet dat de hele taxi vol zit omdat ik het toch niet kan zien.”

Verschrikt keek Palemu Haley aan. Hij legde een vinger op zijn lippen.

“Ja, ja,” zei Palemu haastig. Haley stapte zo zacht mogelijk in. Zodra ze allebei zaten, legde Palemu waarschuwend zijn hand op zijn arm en gebaarde dat ze precies tegelijk hun portier moesten dichtdoen, anders kreeg meneer Samson Haley in de gaten. Een, twee, drie, telde Palemu met zijn vingers, en tegelijk sloegen ze hun portier dicht. Afwachtend keken ze even achterom, maar meneer Samson had niets gemerkt.

“Moet u niet vragen waar ik heen wil?” vroeg hij. “Of gaat u zomaar wat rondrijden?”

“Nee,” zei Palemu, en hij sloeg geschrokken zijn hand voor zijn mond. Hij beseftte dat hij zijn stem moest laten dalen om ouder te lijken. Stom! Als de man nu maar niets in de gaten had.

“Waar wilt u heen, meneer?” vroeg hij met een zo zwaar mogelijk stem. Haley stak goedkeurend zijn duimen omhoog en hield zich stil.

Meneer Samsom luisterde even en leek wat wantrouwend,

maar zei dat hij naar het Noordelijk Industrierrein wilde.

“Oké, meneer.” Palemu keek vragend naar Haley, die de plattegrond zo stil mogelijk een slag draaide en verwoed op zoek ging naar waar ze heen moesten. Toen hij het gevonden had, gebaarde hij Palemu rechtuit te rijden.

Palemu reed de straat uit en stortte zich weer in de drukte van de stad. Haley keek op de kaart, wees hem met gebaren de weg en waarschuwde tussendoor ook voor ander verkeer. Kijk uit, wees hij, daar, dat busje. Palemu deed zijn best om op alles tegelijk te letten.

Meneer Samson begon te praten. “Mijn dochter woont in Holland en ze stuurt elke twee weken een pakket. Lief, hè?” Palemu had het veel te druk om te luisteren, laat staan om iets terug te zeggen. Gespannen tuurde hij over het stuur.

“Toch?” vroeg meneer Samson, die zin had in een praatje. Haley gebaarde Palemu dat hij iets moest zeggen, maar die haalde geïrriteerd zijn schouders op en zweeg, zijn ogen strak op de weg gericht. Toe nou, gebaarde Haley weer.

“Hmmm-hmmm,” zei Palemu met zware stem. Gelukkig was dat genoeg voor meneer Samson, want hij praatte alweer door. “Ze doet het goed, hoor, daar aan de overkant, in Holland. Ze heeft er een goede baan gevonden en ze woont in een mooi huis. Ik ben benieuwd waar ze me vandaag weer mee verrast.”

“Hmmm,” zei Palemu nog maar eens. Meneer Samson

leek wat meer op zijn gemak te zijn. Hij had zijn handen in zijn schoot gelegd en praatte ondertussen door over zijn dochter en de cadeautjes die zij hem in de loop der jaren had gestuurd. Hij miste haar erg, dat was duidelijk.

Ze naderden een drukke kruising, waar van alle kanten auto's aan kwamen gereden. Vragend keek Palemu naar Haley hoe hij moest rijden. Die wist het ook niet goed en raadpleegde koortsachtig de kaart.

Naar rechts, gebaarde hij. Palemu twijfelde, hij had een bord gezien volgens hem moesten ze naar links. Hij draaide het stuur naar links. Nijdig gebaarde Haley weer dat hij naar rechts moest, maar Palemu wilde doorrijden. Haley trok aan zijn arm en wees met heftige gebaren naar de andere kant. Maar Palemu lette niet op hem.

Gepikeerd gaf Haley plotseling een ruk aan het stuur. De auto maakt een vreselijke slinger. Palemu draaide het stuur snel weer terug. Meneer Samson viel bijna van de achterbank. Krampachtig hield hij zich vast aan de stoel voor zich en hij riep angstig: “Wat gebeurt er? Zo slingert u, u bent een gevaar op de weg!”

Woedend keek Palemu naar Haley. Dat kon Haley niet over zijn kant laten gaan. Hij was zo verontwaardigd dat hij vergat zich stil te houden. “We slingeren zo, omdat hij de verkeerde kant op rijdt,” gooide hij eruit. Geschrokken realiseerde hij zich zijn fout. Palemu sloeg met zijn handpalm

tegen zijn hoofd en keek hem nu nog nijdiger aan.

Meneer Samson begreep dat hij voor de gek was gehouden. “Wie is dat?” vroeg hij onzeker. “Wie zitten er nog meer in de auto?” Hij greep zijn blindenstok stevig beet en hield zijn hoofd schuin om goed te kunnen luisteren. Palemu keek naar hem in de achteruitkijkspiegel en kreeg medelijden. Hij voelde zich verantwoordelijk. Tenslotte was je soms meer dan een taxichauffeur.

“Nou? Geef antwoord!” riep meneer Samson en hij gaf met zijn stok een flinke dreun op de vloer.

Bezorgd keek Palemu achterom, waardoor de auto weer een fikse slinger maakte. In de taxi schoot iedereen weer opzij.

Meneer Samsom had zijn hand tegen het dak gezet om steun te zoeken. Toen Palemu de auto weer recht had gekregen, probeerde hij zijn passagier gerust te stellen. “Er is niets aan de hand, meneer Samson. Er is niemand.” Hij vergat zijn stem laag te houden.

Meneer Samson raakte daardoor helemaal in paniek. “Meneer de chauffeur?” vroeg hij. “Wie bent u? Waar bent u? U zit toch wel achter het stuur?” Hij graaide met zijn handen naar voren.

De jongens keken elkaar vertwijfeld aan. Gelukkig kwam het industrieterrein vrij snel in zicht. “We zijn er nu bijna, hoor,” zei Haley geruststellend.

Maar dat verwarde meneer Samson alleen maar meer. “Wie zei dat? Met hoeveel zijn jullie? Wie rijdt er?” Hij strekte zijn armen naar voren om te voelen wie er achter het stuur zat en wie ernaast. Palemu voelde zijn handen op zijn hoofd en schouders en dook weg, waardoor de auto onmiddellijk weer vreselijk begon te slingeren. Meneer Samson had nu Haley te pakken en hield zich aan hem vast. “Ik wil eruit, nu! ERUIT!” gilde hij.

In rare bochten bereikten ze het industrieterrein. Daar stond een grote loods en her en der waren containers hoog opgestapeld. Palemu baande zich er een weg tussendoor. Haley deed ondertussen verwoede pogingen om meneer Samsom van zich af te duwen en stootte daardoor hard tegen Palemu’s arm, die hem weer woedend aankeek. “Hou daar nou eindelijk eens mee op!” siste hij. “Zo kan ik niet rijden.” Hij zag niet dat hij recht op een container af reed.

Haley zag het wel. “Kijk uit!” Hij hief zijn armen in paniek omhoog. Met een ruk draaide Palemu zijn hoofd en ging boven op de rem staan. Alle drie schoten ze naar voren en met een klap stonden ze stil.

Geschrokken keken Palemu en Haley elkaar aan. Palemu’s hart bonsde. Meneer Samson begon te jammeren: “Wie zijn jullie? Ben ik ontvoerd? Ik heb niets. Ik wil alleen de doos met spullen die mijn dochter mij heeft toegestuurd.”

Haley draaide zich naar hem om en probeerde hem

gerust te stellen door te vertellen wat er was gebeurd, maar meneer Samsom wilde nu per se de auto uit. Paniekerig zocht hij met zijn handen naar de deurgreep, maar het lukte hem niet het portier te openen. Hijgend riep hij: “Niks ga ik jullie geven. Ik wil eruit. Laat me eruit! Help!” Het huilen stond hem nader dan het lachen.

Palemu vond het zielig. Hij stapte de auto uit en hield de deur voor meneer Samson open. Hij wilde hem helpen uitstappen, maar de man tastte zo venijnig met zijn stok om zich heen dat Palemu opzij moest springen om geen tik te krijgen.

Ongelukkig stond meneer Samson buiten. Palemu probeerde hem ten einde raad uit te leggen wat er aan de hand was. “Meneer Samson, wij rijden taxi omdat mijn vader zijn been heeft gebroken en ik naar school wil en we geen geld hebben. Wij zijn geen echte taxichauffeurs.”

Meneer Samsom zei niets, maar zocht Palemu's gezicht en tastte het af. Palemu voelde zich schuldig tegenover zijn passagier. Hij vond het vreselijk dat hun eerste ritje zo moest eindigen. “U hoeft ons niet te betalen,” zei Palemu, terwijl meneer Samsons vingers over zijn gezicht dwaalden. “Wij brengen u wel terug naar huis.”

“Hoe heet je?” vroeg meneer Samsom. “En waar zijn de anderen?”

“Ik heet Palemu en we zijn maar met zijn tweetjes. Echt.

Mijn vriend heet Haley.” Palemu wenkte Haley dichterbij te komen. Haley stapte naar meneer Samson toe, die tot zijn afgrijzen ook zijn gezicht begon te betasten. Snel deed hij weer een pas achteruit. “Meneer Samson, als u ons de bon geeft, gaan wij die doos voor u halen.”

Vertwijfeld draaide meneer Samson zijn hoofd alle kanten op. Hij probeerde zich te oriënteren, maar hij hoorde niets bekends en had geen idee waar hij zich bevond. Hij gaf het op en besloot de jongens het voordeel van de twijfel te gunnen. “Oké, maar als je binnen vijf minuten niet terug bent, begin ik te schreeuwen. En jij blijft hier!” zei hij terwijl hij naar Palemu’s arm graaide en die stevig vasthield.

Haley en Palemu keken elkaar even besluiteloos aan. Ga maar, gebaarde Palemu met zijn hoofd, ik blijf wel hier. Haley knikte en rende zo hard hij kon naar de douaneloods. Tjonge, dacht hij, ik ben van dit ene ritje al moe.

Palemu keek hem na, terwijl hij achterbleef met meneer Samson. Hij zag hoe in de verte Haley de deur van de loods opentrok en verdween.

Zeven

Haley stormde de douaneloods binnen. Even zag hij niets, zo donker was het er, maar zodra zijn ogen aan het duister gewend waren, zag hij in een hoek een loket, met daarachter een man in een grijs douane-uniform. Boven het loket hing een bordje met INKLAREN erop. Hij liep eropaf en ging voor de balie staan. Op dat moment ging de telefoon en zonder iets te zeggen nam de man de telefoon op. Haley wilde de man het bonnetje geven, maar die maakte een afwerend gebaar en wees ongeduldig naar de houten bank in de wachtruimte.

“Maar, meneer,” zei Haley, “mijn oude opa wacht op me...” Nu keek de douanier helemaal chagrijnig. “Daar zitten!” siste hij. Haley droop af en ging zuchtend op de bank zitten. Voor hem aan de muur hing een klok waarop de seconden wegtikten, en de minuten. Haley hield de man als een havik in de gaten. Eindelijk legde hij de telefoon neer. Meteen sprong Haley op en hij wilde naar het loket lopen, maar de man had zich omgedraaid en liep naar een grote kast

vol dossiers en begon daarin te rommelen. Haley sloeg zijn ogen ten hemel. Dit zou nooit op tijd lukken. Hij verwachtte ieder moment meneer Samson te horen schreeuwen.

De douanier liep terug naar het loket en schikte wat papieren die daar lagen. Haley volgde hem nauwlettend. Eindelijk keek de man hem aan en wenkte. Haley sprintte eropaf en overhandigde de man het bonnetje. Hij keek achterom naar de klok. Er waren bijna vijf minuten verstreken.

De man liep op zijn gemak naar achteren en kwam terug met een piepklein pakje. Hij gaf het Haley, die zich al omdraaide om weg te rennen. “Ho ho,” zei de man, “eerst tekenen. Hier, én hier.” Hij schoof een formulier naar Haley. Gehaast zette Haley twee kruisjes en voordat de man nog iets kon zeggen, rende hij weer naar buiten.

In de verte zag hij Palemu en meneer Samson staan wachten naast de rode taxi. “Hier ben ik weer!” riep Haley hun van verre toe. Meneer Samson keerde zijn hoofd naar het geluid. “Dat werd tijd!” zei hij. “Waar is mijn pakket?” Haley gaf hem het pakje. Meneer Samsom betastte het en wilde het hem teruggeven. “Dit is niet het goede, dit is veel te klein. Waar is mijn pakket?”

“Dit is uw pakket, meneer Samson, hier staat het. Echt waar,” bezwoer Haley. Maar meneer Samson geloofde er niets van. Met een snelheid die Palemu en Haley volledig

overrompelde, pakte hij Haley plotseling vast bij zijn haar en Palemu bij zijn arm. Hij schudde de jongens stevig door elkaar. Het deed pijn en ze probeerden zich kermend aan zijn greep te ontworstelen, maar meneer Samson bezat onvermoede krachten en liet niet los. “Mijn dochter stuurt altijd een grote doos. Waar is die? Moet ik gaan gillen? De politie roepen?” schreeuwde hij.

“Niet gaan gillen, meneer Samson,” smeekte Haley. “Alstublieft. Dit was het! Echt!”

“Meneer Samson, laat ons los, het doet zeer,” riep Palemu met een van pijn vertrokken gezicht.

Plotseling liet de blinde man hen los. Palemu wreef over zijn pijnlijke arm en Haley streek zijn haar weer in model. Allebei deden ze een flinke pas naar achteren om buiten het bereik van meneer Samson te zijn. Met ontzag keken ze naar hem. Maar meneer Samson zweeg en stond er opeens volkomen verslagen bij, zijn armen langs zijn lichaam en zijn hoofd gebogen.

Ondanks de pijn die hij nog voelde, kreeg Palemu weer medelijden. Maar hij wist niet wat hij moest doen. Terneergeslagen hielpen ze meneer Samson in de auto en stapten zelf ook in.

“Zal ik het pakje voor u openmaken? Misschien zit er wel iets leuks in,” vroeg Haley aan meneer Samson. Maar die reageerde niet en zat somber op de achterbank.

“Zal ik het openmaken?” mimede Haley vragend naar Palemu, terwijl hij het pakje in zijn handen hield. Palemu knikte ja; iets anders wist hij ook niet te bedenken. Haley begon het papier los te scheuren. In het pakje zat een cassettebandje. Haley hield het omhoog naar meneer Samsom, maar die zag het natuurlijk niet. “Het is een bandje,” zei Palemu hardop voor meneer Samson, terwijl hij Haley hoofdschuddend aankeek. Hij griste het bandje uit Haleys hand en stopte het in de cassette recorder van de auto.

Na enig geruis klonk uit de geluidsbox een vrouwenstem: “Dag, lieve pa, dat was even schrikken, hè?” Onmiddellijk veerde meneer Samson op en hij spitte zijn oren. “Mijn dochter,” stamelde hij. “Geen cadeautjes,” ging de stem verder, “maar luister goed...Als u vrijdagmiddag de plein* hoort overvliegen, weet dan dat ik erin zit...Ik kom eraan en ik blijf drie weken. Ik heb cadeautjes bij me en ik ga u lekker verwennen. Tot vrijdag, lieve pa!”

Spreektaal. Afgeleid van het Engelse plane of vliegtuig.

Het bandje stopte. Meneer Samson had zijn handen in elkaar geslagen van blijdschap en keek diepgelukkig voor zich uit. “Sangl Horen jullie dat? Ze komt! Mijn dochter komt!” Blij greep hij de schouder van Haley, die dat gelaten onderging. “Breng me naar huis!” zei meneer Samson. “Ik moet van alles regelen.”

Opgelucht startte Palemu de auto. Gelukkig was meneer

Samson niet meer zo verdrietig. Uitgelaten toeterend reden ze langs het douanegebouw. Haley hing uit het raampje en zwaaide uitbundig naar de douanier, die achter het raam zat en verbaasd opkeek toen hij de taxi zag.

Stralend zat meneer Samson op de achterbank. “Ik ben heel gelukkig,” zei hij.

“Dat kan ik me voorstellen,” zei Haley en opeens verdween al zijn vrolijkheid. Somber staarde hij naar buiten. Palemu keek naar hem en zag aan zijn gezicht dat Haley aan zijn moeder en broertjes in het verre Holland dacht. Hij miste hen. Ze waren al zo lang weg. Bemoedigend klopte hij zijn vriend op de arm. Onmiddellijk maakte de auto weer een slinger.

“Nu niet weer gaan slingeren, anders ga ik écht gillen,” zei meneer Samson lachend. De jongens lachten opgelucht mee.

§

Nadat ze meneer Samson thuis hadden gebracht, reden ze terug naar huis. Ze kwamen weer langs de Chinese supermarkt, waar ze een paar meisjes van school zagen staan. Palemu toeterde vrolijk toen ze langsreden en stak als een geroutineerde chauffeur cool zijn vinger op bij wijze van groet. Onmiddellijk ging Haley stoer met zijn arm uit het raampje hangen. “Zullen we snoep gaan kopen?” vroeg hij hoopvol. Maar Palemu schudde grijnzend nee en reed door.

Hij wilde naar huis, Pa en Ma vertellen over hun belevenissen.

Ze naderden het huis en zagen Pa, Ma, Oma en de meisjes op de veranda zitten. Zodra die de taxi in het oog kregen, schoten ze overeind. Toeterend reed Palemu het erf op en hij stopte voor het huis. Pa zwaaide blij en de meisjes en Ma kwamen bezorgd op hen af gerend.

Zodra de jongens uitstapten, vroeg iedereen door elkaar hoe het was gegaan en wat er was gebeurd.

Palemu moest erom lachen. “Het ging heel goed,” zei hij, terwijl hij stoer het portier achter zich dichtsloeg. “We hebben zelfs een tip [Fooil] gekregen.”

“En vrijdag hebben we ook al een ritje,” zei Haley. “Dan moeten we naar Zanderij.”

Pa, die ook was komen aanstropelen, keek hen trots aan. Maar Ma zei bezorgd: “Wat? Helemaal naar het vliegveld?” Pa gaf de jongens een klap op de schouders en sloeg zijn arm om Palemu heen. “Ik wist wel dat het goed zou gaan,” zei hij. “Je bent een echte zoon van je vader.”

Even trok Oma haar wenkbrauw op. Ze wilde iets onaardigs tegen Pa zeggen, maar ze slikte het in en kon een glimlach niet onderdrukken.

§

‘s Avonds liepen Palemu, Haley en Sirinha naar het

schuurtje. Sirinha ging achter het tafeltje zitten en telde het geld dat ze die dag hadden verdiend. Haley stond achter haar en keek toe. Zachtjes telde hij mee. “Volgens mij kan ik zelf wel tellen,” zei Sirinha zonder naar hem op te kijken. Schaapachtig wendde Haley zich af naar Palemu, die met een grote stift in zijn hand bij het bord stond.

Nauwkeurig schreef Sirinha de inkomsten op in haar kasboek. Palemu zuchtte ongeduldig, zo lang als ze daarover deed. “Sirinha, wat kunnen we nu inkleuren? Schiet eens op!”

Zijn zus pakte de lijst waarop ze alle onderdelen van de auto had geschreven en ging peinzend met haar vinger langs een rijtje bedragen. Ten slotte zei ze: “Oké, voor dat geld zijn de zijspiegel en een halve wielop van ons. Doe maar die rechtsvoor.”

Meteen begon Palemu de spiegel en de halve rechterwielop op het bord in te kleuren. Teverden stapte hij achteruit om het resultaat te bekijken. Niet slecht, vond hij. Sirinha liep naar buiten en kwam even later terug met drie flesjes limonade. Ze opende ze en gaf Palemu en Haley er ieder een. “Proost!” zei ze. Ze klonken met de flesjes tegen elkaar.

Palemu keek weer naar het bord, waar veel auto-onderdelen niet gekleurd waren. Nu de rest nog.

Acht

In de loop van de week was Palemu aardig bedreven geraakt in het besturen van de taxi. Hij chauffeerde met gemak door de drukste straten van Paramaribo. Haley kende de straten steeds beter uit zijn hoofd en wees Palemu feilloos de weg, met of zonder kaart.

Ze kwamen terug van een ritje door de rijke wijk van de stad. Langs de laan stonden kasten van huizen, omgeven door enorme tuinen. Vrijwel alle huizen hadden een pool, die er in de warmte van de dag meer dan aantrekkelijk uitzag. Zwijgend keken de jongens naar al die rijkdom. Haley wuifde zich koelte toe met de kaart.

Na een tijdje zei hij: “Als ik zo rijk zou zijn, wist ik het wel. Ik zou meteen mijn moeder en mijn broertjes uit Holland laten overkomen.” Sombor stak hij een lolli in zijn mond.

Palemu probeerde hem wat op te vrolijken. Hij wees op een blanke, blonde man, die langs de kant van de weg stond, voor een chic hotel. “Ik zie, ik zie wat jij niet ziet: het zweet en het is wit en geblokt.”

Haley keek op en grinnikte.

Toen de man de taxi zag, begon hij heftig te wenken. “En het zwaait,” zei Haley lachend en hij zwaaide terug. Palemu reed de oprit van het hotel op en stopte voor de chique entree. De man had golfkleding aan. Met zijn geruite driekwartbroek, gele shirt en witte pet zag hij eruit als een echte toerist. Hij bukte voorover naar het raampje en keek verbaasd naar Palemu. “Ben jij niet veel te jong om auto te rijden?” vroeg hij met enigszins bekakte stem.

Palemu hield zijn gezicht in de plooi en zei: “In Suriname mag je autorijden op je zestiende, meneer.”

Een leugentje om bestwil, dat moest kunnen.

De man keek alsof hij niet wist wat hij ervan moest denken. “Hmm, is dat zo? Eigenaardig.” Hij draaide zich om en liep terug naar de lobby van het hotel. Zachtjes deed Haley hem na: “Eigenaérdig!” Palemu gniffelde.

De man kwam terug met een grote golf tas, gevolgd door zijn vrouw en dochtertje. Ze zagen er tuttig uit. De vrouw had een lichtblauwe bermuda aan en een zonneklep op en droeg een grote tas. Het meisje was blond. Ze had een lichtroze truitje aan, een wit plooirokje en witte schoentjes. De vrouw hield haar bij de arm, maar het meisje stribbelde tegen. Ze had duidelijk geen zin om mee te gaan.

Zonder op Haley te letten, die netjes het portier voor hen openhield, duwde de moeder haar dochter de taxi in. “Niet

zo vervelend doen, Maaïke. We gaan gezellig golfen en jij gaat gewoon mee.” Ze ging naast haar zitten en haar man schoof aan de andere kant aan. Hij pakte meteen een krant en begon te lezen.

Afwachtend keken Palemu en Haley achterom om te horen waar ze heen wilden. Toen de vrouw hun gezichten zag, keek ze verbaasd. “Eh, Anton,” zei ze aarzelend. Maar haar man reageerde niet en sloeg verveeld een pagina van zijn krant om. Ze gaf hem een por en knikte vragend naar Palemu en Haley. Zijn die jongens niet veel te jong? zag je haar denken.

“Je mag hier autorijden op je zestiende,” zei haar man, alsof het de normaalste zaak van de wereld was. Zijn vrouw keek verbaasd. “Is dat zo? Eigenaardig,” zei ze.

Palemu en Haley hielden zich met moeite goed. Niet lachen nu. Palemu keek vragend naar achteren. De man keek op. “Naar de Golfclub Paramaribo.” Palemu startte de wagen en reed weg.

§

Zwijgend reden ze door de buitenwijken van de stad. Palemu keek af en toe via de achteruitkijkspiegel naar de achterbank. De vrouw streek het haar van haar dochter even naar achteren, maar het meisje sloeg geïrriteerd haar hand weg.

“Doe eens wat aardiger, Maaike,” zei de moeder. “We zijn op vakantie.”

“We?” reageerde Maaike chagrijnig. “Had me lekker thuisgelaten.”

Palemu en Haley wisselden een veelbetekenende blik. Dat was een brutaaltje!

Het werd weer stil. Palemu wilde iets aardigs zeggen en vroeg: “Gaat u golfen?” Voordat de moeder haar mond had kunnen opendoen, antwoordde Maaike bits: “Nee, ze gaan snorkelen. Met hun golfsticks. Nou goed?” Haar moeder gaf haar een por ten teken dat ze haar mond moest houden. Palemu en Haley trokken hun wenkbrauwen even op.

Niemand zei meer wat. In de taxi hing een ijzige stemming. Ze reden langs een groot, wit gebouw, met een groot gazon ervoor, waarop wat mensen zaten. Haley probeerde de spanning te breken. Hij wees naar buiten en babbelde alsof hij de reisleader was: “Kijk, hier hebben we het lyceum. Daar gaan alle slimme mensen die bijvoorbeeld dokter willen worden, zoals Palemu hier, naar school.”

Palemu glimlachte, maar Maaike keek ongeïnteresseerd naar het gebouw en zei zuchtend: “Heeft deze auto geen airco? Ik stik hier.” De jongens gaven het op. Palemu gaf een dot gas.

Even later draaide Palemu opgelucht de auto het terrein van de golfclub op. Hij zou blij zijn als hij van dit vrachtje verlost was. Haley sprong de auto uit om alvast de grote golf tas uit de achterbak te pakken en de portieren te openen. De man en de vrouw stapten uit, maar Maaïke bleef bokkig zitten met haar armen over elkaar. Haar moeder boog zich voorover. “Toe nou, Maaïke, kom uit die taxi. We gaan toch niet weer zo idioot doen als gisteren, hè? Alsjeblieft.” Haar vader had minder geduld en snauwde: “Maaïke, onmiddellijk die taxi uit!”

Met enig leedvermaak keken Palemu en Haley toe wat er zou gebeuren. Zoiets hadden ze nog nooit meegemaakt. Palemu zag het gezicht van Ma al voor zich als hij dit zou flikken. Het huis zou te klein zijn.

Maar Maaïke bleef zitten waar ze zat en stootte uit: “Ik ga niet mee golfen, ik haat golfen, ik haat Suriname, ik haat...”

Voordat ze verder kon gaan, gooide haar vader driftig het portier dicht. Hij was zijn dochter helemaal zat. “Weet je wat?” riep hij. “Blijf jij maar lekker zitten. Dan rijden de jongens je wel wat rond...” Hij trok zijn portefeuille uit zijn zak en duwde Palemu wat bankbiljetten in zijn hand. “Breng haar om vier uur maar weer terug. Dat is vroeg genoeg.” Hij draaide zich om en beende weg.

Onthutst keek Palemu naar het geld. Maaïkes moeder stond weifelend bij de taxi, ze wist niet goed wat ze ermee aan

moest. Ze boog zich naar haar dochter en zei met een nerveus lachje: “Leuk toch, met de jongens mee? Dan laten ze je de stad zien.” Maar Maaïke bleef nukkig zwijgen, haar hoofd naar beneden. Vertwijfeld keek haar moeder naar de jongens. Uit de verte riep haar man ongeduldig dat ze moest komen. “Nou ja,” zei de vrouw en ze zwaaide even snel naar de achterbank. Gehaast liep ze naar de ingang van de golfclub, waar haar man driftig stond te wenken.

Met tegenzin stapten de jongens weer in de wagen. Ze keken naar het meisje op de achterbank. Maaïke beet op haar lip en probeerde haar tranen te verbergen. Woest wreef ze in haar ogen. “Wat kijken jullie nou?” zei ze snibbig. “Rijd nou maar.”

Palemu startte de taxi en reed weg.

Negen

Ze reden maar wat rond. Eerst door de buitenwijken, daarna dwars door het centrum van Paramaribo. Maaïke keek uit het raampje naar de winkelstraten vol auto's, brommers en voetgangers. Alles krioelde door elkaar. Langs de weg stonden mensen met karretjes vol vruchten die ze te koop aanboden: mango's, ananassen en bananen. Maar ook zag Maaïke vruchten die ze nog nooit had gezien, in allerlei vormen en kleuren.

Voorbijgangers liepen met grote tassen vol boodschappen. Sommige vrouwen waren gekleed in kleurige, lange jurken; andere droegen kleurige hoofddoeken. Uit auto's klonk stampende muziek en naast oude, roestige busjes zag je joekels van fourwheeldrives met donkere ramen. Maaïke keek haar ogen uit. Het was allemaal even nieuw en vreemd voor haar.

Palemu keek af en toe even naar haar in het spiegeltje. Hij wist niet goed wat hij van haar moest denken. Hij vond haar een trut, maar hij had ook wel met haar te doen. Zodra

Maaïke merkte dat hij haar bekeek, trok ze weer een verveeld gezicht, net alsof het haar allemaal niets interesseerde.

Ze moesten stoppen voor rood licht. Zodra ze stilstonden, kwam er een man in vieze, oude kleren op de taxi af.

Hij had woest, zwart haar en een grote baard. “Hé, brada [Broer],” jengelde hij tegen Palemu.

“Ik zing voor je en dan geef je me geld.” Palemu en Haley negeerden de zwerver en keken strak voor zich uit. “O...geef me wat lekkers [Geld],” riep de man.

Toen zag hij door de spiegelende ruit Maaïke op de achterbank zitten en hij draaide zich naar haar. “En jij dan, Beatrix? Vijf dollar, dan zing ik het Wilhelmus voor je.” Hij begon hard te zingen, met zijn gebrokkelde, gele tanden vlak voor het raampje. Vol afschuw wendde Maaïke zich van hem af.

Gelukkig sprong het verkeerslicht op groen en Palemu trok op. Terwijl ze wegeden, keek Maaïke met kloppend hart achterom. De man schreeuwde hen na met wilde gebaren. Met de schrik nog in haar lijf draaide Maaïke zich weer naar voren.

Palemu reed naar de markt en parkeerde in een zijstraat. “Kom,” zei hij tegen Maaïke, “we gaan naar de markt.” Zwijgend stapten ze uit en ze liepen naar de kramen. Ze baanden zich een weg door de drukte. Haley kocht wat knippa’s* en liep tevreden kauwend verder.

Vruchten die op lychees lijken.

Maaïke liep een paar passen achter de jongens aan. Met grote schrikogen keek ze om zich heen.

Een dikke vrouw prees met harde stem haar bakbananen aan. Een oude man zonder tanden lachte Maaïke toe. Hij wapperde met een krant de vliegen weg van een bak vol stukken rauw vlees. De geuren van vis en vlees mengden zich door elkaar. Vol afgrijzen hield Maaïke haar hand voor haar neus. Ze wurmde zich langs de mensen heen om Palemu en Haley bij te kunnen houden.

Bij een viskraam lagen allerlei soorten vis uitgestald op grote bakken vol ijs. Ernaast stond een grote rieten mand waarin het krioelde van de levende krabben. Maaïke trok haar neus op. De visverkoper pakte een geeloranje katfisi* van het ijs af en hakte die met een groot mes in mootjes.

Meerval, een vis.

Palemu pakte een enorme vissenkop met een gevaarlijk uitziende kop en hield die voor de gein vlak voor Maaïke op. Ze schrok zich dood en deinsde naar achteren, maar zei niets. IJzig keek ze naar Palemu en de vis en liep door. Pff, dacht hij, meisjes kunnen ook nooit tegen een grapje.

Haley had zijn knippa's op en kreeg alweer zin in iets anders. Hij liep naar een kraampje waar een man met een blauw baseballpetje schaafijs verkocht. De man schaaftte het

ijs van een groot blok af, deed het in een beker en sprenkelde er limonade over.

Met drie bekers in zijn handen kwam Haley terug. Hij gaf er een aan Maaïke, die met een zuinig mondje voorzichtig aan haar rietje zoog. Meteen trok ze een vies gezicht en gaf hem de beker terug. Onverstoorbaar nam Haley het ijs aan. De jongens liepen door, expres heel hard slurpend. Maaïke volgde weer met tegenzin, maar hield hen goed in de gaten.

Toen ze het ijs op hadden, zei Palem: “Wij gaan.” Hij zei het op zo’n toon dat Maaïke geschrokken opkeek. Bits zei ze: “Als jullie zonder mij gaan, ga ik naar de politie. Jullie zijn geen zestien. Jullie mogen echt geen auto rijden.”

Palem deed of hij haar niet hoorde, maar hij snapte dat ze met haar opgescheept bleven zitten. Ze slenterden terug naar de auto. Maaïke ging weer met een uitgestreken gezicht op de achterbank zitten, met haar armen over elkaar en haar lippen samengeknepen. Ze reden weg en Haley zette balorig de radio keihard aan. Hij swingde mee op de muziek. Op de laatste klanken zongen Palem en hij hard mee. Ze lachten en negeerden Maaïke nu volkomen. Laat toch zitten, die meid. Ook goed, toch?

§

Na een tijdje kreeg Haley honger. “Het is lunchtijd, man, laten we iets zoeken om te eten.” Palem reed naar een

terrasje aan de rivier en parkeerde de wagen. “Eten!” riep Haley bij het uitstappen enthousiast en tegen niemand in het bijzonder. Palemu grijnsde. Nee, Haley zou eens niét willen eten. Pas dan zou Palemu zich zorgen maken.

Zonder op Maaïke te letten, liepen de jongens naar het buffet van het restaurantje. Ze bestelden iets te eten en te drinken en gingen aan een tafeltje zitten. Palemu at met smaak van zijn broodje en ook Haley viel aan. Kauwend keek Palemu uit over de rivier, die heel breed was. De wolken hingen laag en het was drukkend warm, maar aan het water was het wat koeler. Haley at zijn broodje zonder op of om te kijken.

Maaïke was ook uit de taxi gekomen. Ze keek eens om zich heen en liep aarzelend naar het buffet om iets te bestellen. Verlegen wees ze de verkoper een broodje en een flesje limonade aan.

Even later kwam ze met haar bestelling op een dienblaadje naar Palemu en Haley toe. Die aten door zonder iets te zeggen. Maaïke zette haar blaadje op de tafel en pakte haar servetje. Tot hun stomme verbazing zagen de jongens dat ze het zorgvuldig op haar stoel uitspreidde en erop ging zitten. Daarna wreef ze onverstoorbaar met haar shirtje haar lepel schoon en blies haar rietje uit voordat ze dat in haar flesje stak. De jongens barstten in lachen uit. “Het is hier schoon, hoor,” zei Palemu half giechelig, half beledigd.

Maar Maaïke negeerde hen. Voorzichtig nam ze een hapje van haar broodje, met een gezicht alsof ze iets heel vies zou proeven. Met lange tanden zat ze te kauwen. Het viel haar kennelijk mee, want ze nam nog een hapje.

Wat een tuttebol, dacht Palemu. Hij zou haar nog wel krijgen. Hij kuchte even en vroeg peinzend aan Haley: “Hebben ze het vandaag met rat of met hond gemaakt?” Haley moest moeite doen om niet te grijnzen, maar hij speelde het spel mee.

Maaïkes broodje bleef steken voor haar mond. “Wat?” zei ze. “Wat zei je?”

Onverstoorbaar herhaalde Palemu zijn vraag. “Mongodoe is een bekend recept. Eerst braden ze een halve hond of rat. En die aparte smaak komt van de maag van een bejaarde pingo.”

Haley knikte vol overtuiging. “Pingo is een boszwijn,” zei hij met volle mond.

Met stalen gezichten keken ze Maaïke aan.

Maaïkes lepel viel rinkelend op tafel. “Waar zijn de toiletten?” vroeg ze met gesmoorde stem.

Palemu wees met zijn hoofd naar de openbare toiletten en met twee handen voor haar mond spurtte Maaïke weg.

De jongens barstten in lachen uit.

Tien

Toen ze uitgegeten waren, liepen Palemu en Haley naar de waterkant en gingen op een grote vlonder zitten die in het water stak. Loom zaten ze naast elkaar. Ze probeerden vissen te spotten in het colabruine water.

Schoorvoetend was Maaïke bij hen in de buurt komen zitten, nog wat wijes om de neus. Ze schoot omhoog toen ze achter zich geritsel in het gras hoorde. Bangig keek ze om zich heen. Palemu knipoogde naar Haley en zei: “Ook lekker trouwens, mongoda. Zelfde recept, maar dan met slang.”

“Slang?” vroeg Maaïke met een dun stemmetje. Palemu en Haley knikten allebei vol overgave.

“Zullen we weer naar de auto gaan?” vroeg ze. De jongens reageerden niet.

Opeens gebaarde Palemu dat ze stil moesten zijn. Ze luisterden ingespannen, al wist Maaïke niet goed waarnaar. Plotseling begon Haley wild te gebaren en te roepen: “Een slang, een slang!”

Met een gil stoof Maaïke overeind en ze rende volkomen

in paniek het water in. Met beide handen hield ze angstvallig haar witte rokje boven het water.

“Nee, niet daar! Niet daar!” riep Palemu haar na. “Daar zijn piren’s!”

“Piren’s?” riep Maaïke schrill. “Wat zijn dat?” Angstig keek ze in het bruine water dat om haar benen kabbelde.

“Piranha’s!” zei Haley proestend. Gillend rende Maaïke het water weer uit. Met wilde stappen probeerde ze op de kant te komen, maar ze gleed uit en viel languit voorover in de modder. Haar haren, gezicht en kleren zaten helemaal onder de bruine drab en ze zag eruit als een riviergeest. De jongens kwamen nu niet meer bij van het lachen.

Maaïke wist zich omhoog te trekken en krabbelde langzaam overeind. Vies en druipnat liep ze op de jongens af, volkomen ontredderd. Langzaam rolde er een traan over haar wang. Opeens begon ze hard te huilen.

Van schrik hielden Palemu en Haley op met lachen en keken haar verstijfd aan. Ze hadden geen flauw idee wat ze moesten doen om haar te kalmeren. Palemu stamelde wat onhandig: “Maar...het was maar een grapje. Echt, er zijn helemaal geen slangen hier.”

Bij het woord ‘slangen’ begon Maaïke nog harder te snikken. Haley keek Palemu geërgerd aan. Hoe kon hij nou over slangen beginnen?! Ook stom. “Wacht nou maar, dan brengen we je wel terug naar je ouders,” zei hij kalmerend.

Maar bij het woord ‘ouders’ gierde Maaïke nog harder. Haar bovenlijf bewoog schokkend naar voren en haar gezicht werd knalrood van verdriet én verontwaardiging. Hikkend stootte ze uit: “Ze...ze laten me zomaar achter, bij, bij...jullie.”

Ten einde raad keken Palemu en Haley elkaar aan. Ze wisten maar één iemand die redding kon bieden. “Oma,” zei Palemu.

Elf

In de taxi kwam Maaike langzaam tot bedaren. Zonder iets te zien staaarde ze naar buiten. Ze was aan het eind van haar Latijn. De jongens keken af en toe bezorgd naar de achterbank. “We zijn er bijna, hoor,” zei Palemu terwijl ze het zandpad naar huis insloegen. Opgelucht reed hij even later het erf op.

Sirinha kwam vanaf de veranda op hen af. Haley deed de achterdeur open voor Maaike, die aarzelend uitstapte. Stomverbaasd keek Sirinha naar haar. “Waar hebben jullie haar gevonden?”

Palemu keek haar wanhopig aan en antwoordde: “Gevonden? Dit is een klant. Ze moet om vier uur terug naar haar ouders.”

Sirinha liep naar Maaike en sloeg haar arm om haar heen. “Wat hebben jullie met haar gedaan?!” Moe en gedwee liet Maaike zich meevoeren. Sirinha riep Oma en Ma, die meteen naar buiten kwamen. Ook zij ontfermden zich over het moddermeisje en namen haar mee naar binnen.

Wat ongemakkelijk gingen Palemu en Haley op de motorkap van de taxi zitten. De tweeling kwam vorsend voor hen staan. “Wat hebben jullie gedaan?” vroeg Sunanda streng.

“Niets,” zei Palemu nijdig tegen zijn zusje. “Ze begon zomaar te huilen. En nu wegwezen!”

“Meisjes huilen nooit zomaar,” zei Sita wijsneuzig, en samen met haar zusje stookte ze naar binnen.

Het was stil op het erf. Het was de stilte voor de storm, die nu snel zou losbarsten, dat kon Palemu voorspellen. Hij wachtte gelaten af, zonder iets te zeggen. Ook Haley zei geen stom woord.

Binnen een minuut zwaaide de deur van het huis open. Met beide handen in de zij stond Oma breed in de deuropening. “Palemu! Haley!” galmde haar stem over het erf.

De jongens krompen ineen en liepen schoorvoetend naar haar toe. Nu zou er wat zwaaien, dacht Palemu, terwijl hij de veranda op ging. Afwachting stonden ze voor haar.

Oma's ogen priemden in die van de jongens. “Kijk me aan! Hoe kunnen jullie dat nou doen?!” barstte ze los. “Zo'n meisje zo behandelen. Het arme kind.” Ze snoof van verontwaardiging. “Heb ik jullie zo opgevoed?”

Ongemakkelijk schuifelden de jongens heen en weer. Palemu keek beschaamd naar de grond.

“Als ik jullie was, zou ik die ouders maar eens halen.”

“We brengen haar straks wel naar het hotel, Oma,” probeerde Palemu, maar Oma duldde geen tegenspraak. Ze schudde haar hoofd en wees naar de taxi. “Nu!” Met hangende schouders liepen de jongens terug naar de wagen om haar bevel op te volgen.

§

Toen ze terug naar huis reden met Maaikes ouders, zei haar vader geërgerd tegen zijn vrouw: “Ik was net aan het winnen van De Vries. Zag je hoe hij keek toen ik die hole-in-one sloeg?” Hij had zich met moeite laten overtuigen dat hij mee moest gaan. Hij had allerlei tegenwerpingen gemaakt en chagrijnig gezegd dat ze wel een héél goede reden mochten hebben om hem zomaar van de golfbaan te plukken.

Zijn vrouw had hem een woedende blik toegeworpen. Ze was zonder iets te zeggen met de jongens meegegaan en had de hele tijd bezorgd voor zich uit naar buiten gekeken. Nu barstte ze fluisterend los. “Hou toch eens op met dat gel...” Ze keek naar de voorbank en stopte abrupt. “...Met dat gepraat over golf! Je dochter is weg en jij hebt het alleen over De Vries en winnen.”

Palemu en Haley deden alsof ze het niet hoorden. Sussend zei de man: “Liefje, loop niet zo hard van stapel.” Hij richtte zich tot de jongens. “Ze is niet weg, hè, jongens?”

Ze schudden allebei tegelijk hard nee.

“Zie je nou. Er is niets gebeurd,” zei hij. Maar zijn vrouw was niet te overtuigen. Met ingehouden woede siste ze:

“Luister, Anton, we zijn hier niet op vakantie op de golfclub, maar in Su-ri-na-me. En het is stom, héél stom van ons dat we Maaïke zomaar bij deze jongens hebben achtergelaten. Dat neem ik ons bijzonder kwalijk. Mezelf, maar jóú ook! Wie weet wat er niet allemaal is gebeurd!” Ze barstte in een wilde snik uit.

Palemu keek in de achteruitkijkspiegel en zag hoe Maaïkes vader zijn vrouw verbijsterd aankeek. Haar haren zaten in pieken voor haar ogen en ze zag er verwilderd uit. De man zweeg en staarde naar buiten. De rest van de rit heerste er een gespannen stilte op de achterbank.

§

Eenmaal bij het huis keken Haley en Palemu elkaar even opgelucht aan, blij dat ze de auto uit konden. De hele familie zat aan de tafel op de veranda. Maaïke zat gezellig tussen de meisjes in. Ze was bijna niet te herkennen. Nadat ze zich had gewassen, had ze schone kleren van Sirinha gekregen. Nu droeg ze een kleurig hemdje, een korte broek en slippertjes. Ma en Sirinha hadden haar haren in vlechtjes met hippe kraaltjes gevlochten.

Oma sneed een enorme watermeloen in stukken en gaf

hun allemaal een groot stuk. Terwijl ze aten, liep het sap langs hun kinnen. Zodra ze de taxi het erf op zag rijden, rende Maaïke vrolijk op de auto af. Haar vader en moeder wisten niet hoe snel ze moesten uitstappen. Opgelucht omhelsden ze hun dochter, dolblij dat alles goed met haar was. Haar moeder hilde weer, maar nu van blijdschap.

Oma liep naar hen toe en kwam bij hen staan. Gebiedend keek ze naar de jongens en zei: “Zo, heren, bied jullie excuses nu maar eens aan.”

Palemu schuifelde wat met zijn voet in het zand en ook Haley stond er opgelaten bij. “Sorry,” zei Palemu tegen Maaïke. “Er zaten daar helemaal geen slangen.”

“En ook geen piranha’s, hoor,” zei Haley.

Verlegen nam Maaïke hun excuses in ontvangst. “Ik deed ook stom. Sorry,” zei ze.

“En we aten gewoon kip, helemaal geen hond of rat. Sorry,” zei Palemu. Verbaasd keken Maaïkes ouders op. Oma schudde haar grijze hoofd.

“O jammer, ik wou net het recept vragen,” zei Maaïke grinnikend. Palemu en Haley keken verrast op en lachten opgelucht.

“Mooi zo. Geregeld. Breng ons dan nu maar weer naar het hotel,” zei Maaïkes vader. Hij draaide zich om en wilde weer in de wagen stappen. Maar Oma hield hem tegen. “Maaïke wilde hier nog even blijven. We gaan wat eten.”

“O, nee hoor, dat is echt niet nodig,” zei haar vader, die al een voet in de taxi zette. Maar Oma zei: “Zo gaan wij dat doen.” En ze knikte hem beslist toe. Ze draaide zich om en liep terug naar de veranda.

Even keek Maaikes vader overdonderd, maar haar moeder zei: “Jahaa, Anton, zó gaan wij dat doen.” Ze pakte vrolijk Maaikes hand en samen liepen ze achter Oma aan.

Haar man keek hen met open mond na. Toen mompelde hij: “Ja, misschien moeten we maar eens wat eten.” Maaïke draaide zich naar hem om en pakte ook zijn hand. Huppelend liep ze tussen haar vader en moeder in naar het huis.

Pa, die op zijn vaste plek op de veranda zat, riep naar Ma: “Haal het bier, ze zullen wel dorst hebben.” Lachend liep Ma naar de keuken.

§

‘s Avonds aten ze met zijn allen aan de grote tafel op de veranda. Oma en Ma hadden heerlijk gekookt en iedereen zat gezellig met elkaar te kletsen. Zelfs Maaikes vader leek het naar zijn zin te hebben. Toen Pa hem een nieuw biertje gaf, riep hij vrolijk: “Nou, proost dan maar!” Pa toostte lachend terug.

Na het eten vroeg Palemu of ze van tafel mochten. Pa gebaarde ‘toe maar’ en de kinderen stoven weg naar het

schuurtje. Maaïke wilde hen achternarennen, maar haar vader hield haar tegen. Hij trok zijn portefeuille en gaf haar wat geld. “Hier,” zei hij, “geef dit maar aan de jongens, dat is nog voor de taxirit.” Maaïke rende naar de schuur.

Ze deed de deur open en zag Sirinha achter haar tafeltje zitten met haar kasboek voor zich. Ze schreef nauwkeurig de inkomsten van die dag op. Palemù stond bij het bord met de taxi, dat nu al voor een derde was ingekleurd.

Nieuwsgierig keek Maaïke ernaar. Ze wees op het bord met de school.

“Wat is dat?”

“Dat is de school,” zei Haley. “Palemù wil later dokter worden, toch? Als we de taxi hebben afbetaald, beginnen we daaraan.”

Sirinha somde de onderdelen op die konden worden ingekleurd. Twee koplampen en een spiegeltje. Palemù begon. Maaïke gaf Sirinha het bundeltje geld. Ze keek naar Palemù bij het bord van de taxi en liep naar het nog witte bord met de school. Ze pakte een stift.

“Je moet het een beetje verdelen, toch? Wat geld voor de auto en wat voor de school,” zei ze op zijn Surinaams. Sirinha en de jongens grinnikten. Sirinha telde het geld en zei: “Een boek, een etui...” Maaïke begon te kleuren.

Palemù knikte opgetogen. “Slim, hoor,” grinnikte hij. “Voor een Hollander.”

Twaalf

Midden in de nacht werd Palemu wakker. Hij keek op de wekker op het kastje naast hem. Het was bijna vier uur. In het oude bed naast het zijne lagen zijn zusjes alle drie in diepe slaap. Zo zachtjes als hij kon, stapte Palemu zijn bed uit. Af en toe kraakte de vloer en hield hij even stil om te kijken of zijn zusjes niet wakker werden, maar ze sliepen als rozen. Stil kleedde hij zich aan en liep op zijn tenen naar buiten.

Het was donker. De inktzwarte lucht was bezaaid met sterren en er stond een smalle maan. Alleen het geluid van de krekels verstoorde de stilte. Op het erf lagen grote plassen van de regen die was gevallen.

Geruisloos sloop Palemu het erf over naar het huis van Haley. Hij ging onder diens slaapkamerraam staan en riep zacht: “Haley, Haley?” Er gebeurde niets. Hij moest Haley wakker zien te krijgen. Hij had een plan bedacht om extra geld te verdienen.

Palemu probeerde het nog een keer, nu wat harder.

“Haley!” Eindelijk verscheen Haley voor het raam. Slaapdrongen keek hij naar buiten. Maar plotseling ging er ook licht aan in de kamer naast Haleys slaapkamer. Opa verscheen voor het raam en tuurde wantrouwig het donker in. Meteen dook Palemu weg in de schaduw.

“Wie is daar? Haley, ben jij dat?” riep Opa. Hij luisterde met zijn hoofd schuin, maar hoorde niets. Hij draaide zich weer om en liep van het raam weg. Even wachtte Palemu nog, maar toen het stil bleef, kwam hij weer te voorschijn.

Haley verscheen op de veranda in zijn onderbroek en hemd. Slaperig keek hij om zich heen. Palemu liep naar hem toe. “Man, wat is er? Je maakt Opa wakker, en mij. Ben je gek geworden?” zei Haley met een slaapstem.

“Het is bijna ochtend,” zei Palemu. “Zondagochtend. De discotheken gaan dicht en alle mensen moeten naar huis gebracht worden.” Het muntje viel nog steeds niet bij Haley; glazig keek hij Palemu aan. Palemu werd ongeduldig. “In taxi’s, Haley, die mensen moeten naar huis gebracht worden. Mooie ritjes voor ons!”

Eindelijk werd Haley wakker. Hij knikte, maar zijn gezicht stond bedenkelijk, want hij voelde er weinig voor zijn bed te verlaten. “Kom, no,” probeerde Palemu hem te verleiden. “Ik heb een broodje voor je in de wagen.”

Haley aarzelde nog steeds. “Met kip,” zei Palemu. Dat trok Haley over de streep. “Oké, goed dan,” zei hij. “Wacht, ik

pak mijn kleren.”

§

Even later slopen ze samen over het erf. Bij een hoge stapel oude auto-onderdelen stootte Haley per ongeluk met zijn voet tegen iets aan. Keng! klonk het en een wieldrop rolde weg. Palemu en Haley bevroren onmiddellijk en wachtten gespannen af of er binnen iemand wakker was geworden. In de verte sloegen een paar honden aan en Palemu verwachtte het ergste. Minutenlang stonden ze stil, maar tot hun grote opluchting bleef het rustig en donker in huis.

Palemu keek Haley aan en gebaarde met zijn hoofd dat ze verder moesten gaan. Ze slopen naar de taxi. Haley wilde instappen, maar Palemu hield hem tegen. “Nee, man, als ik de auto start, wordt iedereen wakker. We moeten duwen.” Hij haalde de auto van de handrem en begon te duwen.

Haleys gezicht betrok, maar hij duwde zuchtend mee. Het was zwaar werk, maar zodra ze de wagen eenmaal aan het rollen hadden gekregen, ging het makkelijker. Ze duwden hem zachtjes het erf af naar de weg. Hijgend sprongen ze in de auto en reden weg.

Ingespannen tuurde Palemu door de voorruit. Het was aardedonker. De koplampen wierpen een straal licht op de weg vol gaten. Haley pakte zijn broodje en begon te eten. Daarna gaapte hij flink en zuchtte een paar keer diep.

Palemu probeerde hem op te vrolijken. “Paramaribo by night,” zei hij met een breed armgebaar toen ze de stad vanaf de brug zagen liggen. In het donker schitterden ontelbare lichtjes.

“Nou, prachtig,” reageerde Haley ongeïnteresseerd. Hij legde zijn hoofd tegen het raam. Zo reden ze zwijgend verder.

“Het duurt eigenlijk best lang, dat been van je pa,” zei Haley na een tijdje. Palemu was blij dat hij eindelijk weer wat zei. “Hij heeft een comminutieve breuk,” zei hij gewichtig. Hij vond het leuk om zijn medische kennis te kunnen spuien en vertelde wat de dokter had verteld. “Je kunt verschillende fracturen hebben. Bij een bifocale breuk is het bot op twee en bij een multifocale breuk op drie plaatsen gebroken. Verbrijzeling van het bot in heel véél fragmenten, dat is een comminutieve breuk, en dat duurt nog wel even dus.”

Hij keek naar Haley, maar die was in diepe slaap gevallen en lag met zijn mond open te snurken. Palemu zuchtte.

Van de stille en donkere buitenwijken reden ze naar het uitgaanscentrum van de stad. Hier was Palemu nog nooit geweest. Langs de weg stonden discotheken en casino's met knipperende neonverlichting. De ene nog opvallender dan de andere. Palemu keek zijn ogen uit. Het leven was hier nog steeds in volle gang. Toeterend kwam een auto vol feestgangers hun tegemoet. Hij reed naar een straat met verschillende discotheken naast elkaar.

Tegenover een grote discotheek met een knipperende roze neonpalmboom parkeerde hij de wagen. Voor de ingang stonden wat mensen. Ze lachten en praatten. Af en toe klonk er geschreeuw. Het zag er niet naar uit dat de tent zo zou gaan sluiten. Palemu keek eens op het klokje in de auto. Vijf uur. Hij zuchtte. Nu maar wachten. Naast hem lag Haley nog steeds te slapen. Ook Palemu voelde zich slaperig worden. Hij zakte een beetje weg.

Hij schrok op toen er een dronken man voorbijliep en tegen de wagen aan botste. De man viel bijna voorover op de motorkap. Ook Haley schrok wakker. Benauwd keken ze door de voorruit, zonder zich te bewegen. Lallend kwam de man weer overeind. Hij draaide zich met een rare slinger om en liep wankelend door. Opgelucht wisselden Palemu en Haley een blik.

Voor de discotheek brak ruzie uit en boze stemmen klonken over straat. Een auto met een dreunende discobeat reed vlak langs hen heen. “Wat een rotzooi hier, man,” zei Haley. Hij liet zich tegen de leuning vallen en deed zijn ogen weer dicht.

Palemu wilde wakker blijven. Voorzichtig stapte hij uit en keek om zich heen. Hij was nog nooit zo laat op straat geweest en zeker niet in een buurt als deze. Hij leunde tegen de auto. Een eindje verderop, aan de overkant, stonden meer taxi's. De chauffeurs stonden ook te wachten en spraken luid met

elkaar in het Sranantongo *. [Surinaams]

“No kon nanga kes-kes sani*,” hoorde Palemu iemand roepen.

Haal geen grapjes uit (letterlijk: Kom niet met die apendingen).

Hij voelde zich niet echt op zijn gemak, maar wilde dat niet laten merken. Hij trapte eens tegen de autobanden, zette stoer een voet op de achterbumper en keek met een verveelde blik voor zich uit, net zoals de andere taxichauffeurs dat deden. Zo stond hij een tijdje.

Een van hen kreeg hem in de gaten. Hij maakt zich los van zijn collega's en liep op Palemu af, die nonchalant om zich heen bleef kijken. De man ging vlak voor hem staan en nam een diepe trek van zijn sigaret. Pesterig blies hij de rook in Palemu's gezicht, die vies keek en begon te kuchen. De man schoot zijn peuk met zijn vingers weg en zette zijn handen in zijn zij. Om zijn pols rinkelde een grote gouden armband en op zijn bovenarm zat een grote tatoeage van een draak.

“Als jij onze klanten wilt inpikken, zullen we toch eerst even kennis moeten maken.” Geschrokken deed Palemu een stap achteruit. Snel keek hij naar Haley. Als die nu maar wakker werd. Met de hand achter zijn rug probeerde hij door het geopende raampje Haley aan zijn shirt te trekken. Maar hij kon niet bij hem komen en graaide in de lucht. Haley merkte niets en sliep ronkend door.

“Wij, eh...wij wachten op iemand,” riep Palemu. De man

greep Palemu met één reusachtige hand bij zijn shirt en tilde hem een stukje van de grond. De chauffeur tilde hem nu nog een stukje hoger op. “Zo?! En op wie wachten jullie dan wel, kleine smurf?!” Palemu kon niets zeggen, zo strak had de man hem vast bij zijn shirt. Hij kreeg het erg benauwd en kon bijna niet ademen. Hij probeerde zich los te werken en spartelde als een vis op het droge, maar de man was veel te sterk en hield hem in een ijzeren greep. Hij bracht zijn gezicht vlak bij dat van Palemu en grijnsde vuil.

Van een afstand keken zijn collega’s lachend toe. Joelend moedigden zij hem aan. “Grijp hem bij zijn lurven, Joe!”

Haley schoot eindelijk wakker van het lawaai. Verdwaasd keek hij om zich heen. Waar was hij? Wat was al die herrie? Lodderig keek hij voor zich uit. Voor Palemu’s gevoel duurde het een eeuwigheid voor Haley hem in de gaten kreeg. Maar toen sprong Haley uit de auto en spurtte naar de man toe. In vechthouding ging hij voor hem staan, zijn vuisten gebald. “Niet doen, zet hem neer!” riep hij met een van de zenuwen iets te hoge stem. De chauffeurs aan de overkant moesten nog harder lachen.

De man, die Palemu nog steeds in de lucht hield, gaf Haley met zijn vrije hand een zetje tegen zijn kin. “Wou je vechten, krielkip?” vroeg hij dreigend. In het licht van de neonreclames schitterden zijn witte tanden vervaarlijk. Met een bons zette hij Palemu neer, die hijgend naar adem hapte

en met beide handen naar zijn pijnlijke hals greep.

Daarop greep de man Haley bij zijn kraag. Angstig keek die naar hem op. De andere chauffeurs kwamen nu ook op hen af lopen en gingen met de armen over elkaar in een kring staan. Bang keek Palemu om zich heen. Ook Haley kreeg het benauwd. De chauffeurs kwamen naar voren en de kring om de jongens werd nog kleiner. Nu lachten de chauffeurs niet meer. Grimmig en met donkere gezichten keken ze hen aan.

Het zweet stond Palemu en Haley op de rug. In gedachten deed Palemu een schietgebedje en net toen hij dacht dat ze dit niet zouden overleven, werden de deuren van de discotheek opengeduwde. De eerste bezoekers stommelden naar buiten.

Onmiddellijk verloren de chauffeurs hun belangstelling voor de jongens en liepen ze terug naar hun wagens en de klanten. De jongens stonden nog als verstijfd naast hun auto en keken elkaar met grote schrikogen aan. Ze durfden niets te doen. Stil keken ze toe hoe de ene na de andere klant naar een taxi liep en wegreed. Ze voelden zich verslagen.

Na tien minuten kwam er niemand meer naar buiten. Het was stil geworden voor de discotheek en alle bezoekers en taxi's waren weg.

Palemu balde zijn vuisten en gaf een woedende trap tegen de voorband. Haleys gezicht stond op onweer. "Kom, Palemu, we gaan!" Balend stapten ze in. Alles was voor niets

geweest! Nijdig trok Palemu zijn portier met een keiharde klap dicht. Hij stak het sleuteltje in het contact en wilde gas geven. Maar op hetzelfde moment gingen de deuren van de discotheek nog een keer open.

Dertien

Een man kwam gearmd met twee vrouwen naar buiten. Hij was gespierd en had een strak wit T-shirt aan dat zijn spieren goed deed uitkomen. De vrouwen droegen uitgaanskleding: de ene een bloot paars jurkje en de andere een witte broek met een glitterhemdje. Ze waren alle drie aangeschoten en lachten hikkend. Wankelend keken ze om zich heen.

Toen ze de taxi van Palemu zagen, staken ze de straat over. Palemu was weer uitgestapt en keek het stel afwachting aan. Giebelend stonden ze voor de auto. “Taxi?” vroeg hij hoopvol.

Alle drie tegelijk schoten ze in een hikkende lach. Palemu lachte schaapachtig terug.

Nadat het drietal van de slappe lach bekomen was, zei de vrouw in het jurkje: “Het is dat ik een paar glaasjes op heb, anders zou ik zweren dat jullie nog lang geen achttien zijn.” Ze ging dicht bij Haley staan en keek hem diep in de ogen. Haley rook haar adem en deed snel een stap achteruit. De andere

vrouw giechelde.

De man stapte wankel naar voren en hield zijn hand op naar Palem. “Jongens, geef mij de sleutel maar, ik rijd wel. Ik ben namelijk wel al achttien.” De vrouwen barstten weer in lachen uit.

Palem peinsde er niet over. “Geen sprake van, dit is mijn taxi.” Met hoge stem deed de man hem na. De vrouwen lagen weer dubbel. Moedeloos keek Palem Haley aan. Die haalde zijn schouders op.

De man duwde de vrouwen op de achterbank en dook er zelf achteraan. “Zoeeeeeeeeen!” riep hij met dubbele tong.

Zuchtend stapten Palem en Haley in de auto. “Rijen maar!” riep de man. Palem startte de taxi en reed weg.

§

Af en toe keek hij in het spiegeltje naar de drie op de achterbank, die innig omstrengeld naast en half op elkaar zaten. De man fluisterde de vrouwen allemaal dingen in het oor die hen aan één stuk door deden giechelen. Hij frustelde wat aan hun kleren. “Niet zo ondeugend, Dave,” zei de een. Haley probeerde stiekem achterom te kijken, maar toen de vrouw in het paars hem zag, legde ze uitdagend haar voet met gelakte nagels op zijn schouder. Haley versteende en keek gauw weer voor zich uit.

Palem reed door, ook al had hij nog geen idee waar ze

heen wilden. Hij hoopte zo snel mogelijk van deze klanten verlost te zijn.

Het werd al licht en de zon kwam op in oranjeroze vegen. De anders zo drukke straten waren uitgestorven. Bij een stille, groene plek even buiten de stad riep Dave: “Stop hier maar.” Palemu zette de wagen stil en met veel gegiebel stapte het drietal uit. Ze liepen naar een grote boom en gingen zitten. De man sloeg zijn armen om de beide vrouwen heen, die voortdurend giehelden.

Palemu en Haley wendden gegeneerd hun blik af. Ze stapten uit de auto en wachtten. De drie zaten daar maar. Het duurde lang en de jongens verveelden zich dood. Palemu gooide steentjes tegen een leeg blikje in het gras. Haley zuchtte eens diep en plukte een grassprietje, waarop hij begon te kauwen. “Hoe laat is het? Ik heb honger.”

“Halfacht,” antwoordde Palemu. Haley rolde met zijn ogen. “We kunnen hier toch niet de hele dag staan wachten, terwijl zij...” Hij draaide zijn ogen naar het groepje onder de boom.

Palemu haalde moedeloos zijn schouders op. Hij baalde net zo hard. Hij pakte een steentje en gooide dat geïrriteerd voor zich uit. Er zat niets anders op dan wachten. Hij pakte weer een steentje.

Na een eeuwigheid kwam de vrouw in het wit overeind en liep naar hen toe. “Kom,” riep ze. “We moeten gaan.” Verrast keken Palemu en Haley op. “Opschieten, kom,” riep ze. “Naar de kerk!”

Naar de kerk? Palemu begreep er niets van.

De andere vrouw en de man waren ook opgestaan en naar de auto gelopen. De man stond er wat beteuterd bij.

Verbaasd stapten Palemu en Haley in de auto. “Naar de kerk?” vroeg de man niet-begrijpend. “Dat meen je toch niet?” Hij zag er opeens niet meer zo stoer uit. De vrouwen stapten in de auto en begonnen druk hun haar te kammen. “Tuurlijk,” zei de vrouw in het wit. “Het is zondagochtend, en wat doen wij dan altijd?”

“Dan gaan we naar de kerk,” zei de vrouw met het paarse jurkje en ze begon haar make-up bij te werken. Rijden, gebaarde ze naar de jongens.

Dave stond nog steeds verdwaasd naast de auto. “Laten jullie mij hier zomaar achter?” riep hij.

“Ja,” zei de vrouw in het paars en ze gaf Palemu een ongeduldig duwtje tegen zijn schouder ten teken dat hij moest gaan rijden. “Wie Gods stem niet hoort, gaat alleen voort.” Daarop keken de vrouwen elkaar aan en barstten tegelijk in vrolijk gelach uit.

Palemu startte de wagen en reed weg. In de achteruitkijkspiegel zag hij Dave staan met een gezicht als een

oorwurm. De vrouwen zwaaiden door de raampjes naar hem en wierpen hem plagerig kushandjes toe. Net goed, dacht Palemu met leedvermaak en hij gaf gas.

Ze reden terug naar de stad. De zon stond al hoger en het werd warm. Haley gaapte onophoudelijk en Palemu moest moeite doen zijn aandacht bij de weg te houden. De twee vrouwen gingen onverstoorbaar verder met opmaken. Haley keek af en toe stiekem achterom. Ze deden hun oorbellen af en pakten ieder een grote sjaal uit hun tasje.

Na een minuut of tien veerden ze plotseling op. “Hier is het, stop.” Ze stopten voor een witte, houten kerk. De deuren stonden wijd open en er kwam muziek uit het gebouw. Kerkgangers, op hun zondags gekleed, liepen naar binnen.

Palemu en Haley draaiden zich om naar de vrouwen. “Zien we er goed uit?” vroeg de vrouw in de paarse jurk. Zij hadden hun haar in een knot gebonden en de sjaal zedig over hun blote schouders gedrapeerd. De jongens knikten aarzelend. “Mooi, dan gaan we,” zei de andere vrouw.

Ze gooiden allebei het portier open en voordat de jongens nog iets konden zeggen, sprongen ze uit de taxi en hepen zonder achterom te kijken in snel tempo naar het kerkgebouw.

Verbouwereerd keken Palemu en Haley elkaar aan. “Wat...?” stamelde Haley.

“Kom!” riep Palemu.

Toen sprongen ook zij uit de taxi, de vrouwen achterna.

“U moet nog betalen,” riep Palemu, maar de vrouwen waren de kerk al in gelopen. Verontwaardigd trok Palemu Haley mee naar binnen, vastbesloten om de vrouwen achterna te gaan.

Veertien

Op de houten banken in de kerk zaten keurige geklede mannen in pak, vrouwen in zondagse jurken met hoeden op en kinderen. De kerk was bijna vol. Op het podium stond een dominee met achter zich een muziekbond en een groot koor, waarvan de leden in lange, groene gewaden waren gekleed.

Palemu zag nog net hoe de twee vrouwen naar voren liepen en zich tussen de mensen door wrongen. Hij wilden ze achternalopen, maar opeens kwam er een man van de kerk te voorschijn, die hem tegenhield en zwijgend wees op de lege plekken achterin. “Wij horen bij hen,” probeerde Palemu, maar de man liet zich niet vermurwen.

Palemu zag wel in dat hij zo niet verder kwam. Hij zuchtte teleurgesteld en liep naar achteren. Haley plofte naaste hem neer en begon vermoeid in zijn ogen te wrijven. Palemu’s verontwaardiging had zijn moeheid verdreven. Wat een rit is dit! dacht hij; eerst met zo’n stel in zijn taxi en nou nog niet eens betaald krijgen ook. Nijdig keek hij naar de twee

vrouwen voor in de kerk. Die negeerden de jongens volkomen en keken braaf voor zich uit.

Naast de jongens kwamen nog wat bezoekers zitten. Een dikke vrouw wurmde zich langs Haley. De dienst begon, maar de jongens waren zo moe dat ze al snel wegdommelden. Zodra de band begon te spelen en het koor inzette, schrokken ze wakker. Iedereen in de kerk zong enthousiast mee. De vrouw naast Haley begon te swingen op de muziek. Een vrouw drie rijen voor hen liet zich helemaal meevoeren en gooide in extase haar handen omhoog. “Halleluja!” riep ze en anderen volgden haar.

Zwijgend keken Palemu en Haley om zich heen. Ze moesten grinniken om al die vrolijkheid, of ze nou wilden of niet. Maar toen Palemu de twee vrouwen weer in het oog kreeg en zag dat zij ook enthousiast meezongen en klapten, verdween meteen de grijns van zijn gezicht. Hij zou ze krijgen. Zo gemakkelijk kwamen ze niet van hem af.

Niemand lette meer op hen en Palemu zag zijn kans schoon. Hij sloop naar voren en wrong zich langs de rij met mensen tot hij bij de vrouwen was. Hij ging naast de vrouw met de witte broek zitten. “U moet nog betalen!” siste hij, maar ze keek hem aan alsof ze hem voor het eerst zag en zong gewoon door. Nijdig keerde Palemu zich om naar de vrouw in de paarse jurk en greep haar bij de elleboog. Geïrriteerd keek ze hem aan en wrong zich los. “U moet nog

betalen!” zei Palemu weer. Maar ze deed alsof ze hem niet verstond en zong verder. Palemu liet het niet op zich zitten. Om boven de muziek uit te komen, riep hij nog een keer en nu heel hard: “U moet nog betalen!”

Op hetzelfde moment stierven de laatste klanken en woorden van het lied weg. Het was stil, op Palemu's stem na, die keihard door de kerk klonk. Bij het woord 'betalen' keek iedereen verstoord naar hem op. Hij zag alle blikken op zich gericht en schaamde zich dood.

Van achterin kwam de man van de kerk op hem af, greep hem bij de arm en sleurde hem mee naar de uitgang. Spartelend liet Palemu zich meevoeren. Hij keek nog een keer achterom naar de twee vrouwen. Een van hen grijnsde en zwaaide hem treiterend uit.

Palemu beet op zijn lip van kwaadheid. Met een duwtje zette de man hem buiten de deur. Haley was hem achternagelopen en stond naast hem toen de deur met een harde klap achter hen dichtsloeg.

Briesend van kwaadheid liep Palemu naar de auto. Ook Haley baalde als een stekker. “Ik ben moe, we hebben niets verdiend, ik heb honger...Wat een stom idee!” Nijdig draaide Palemu zich naar hem om. “Ja, dat hoeft je me niet te vertellen, dat weet ik zo ook wel!”

Machteloos stonden ze bij de auto. Wat nu? Wachten tot de vrouwen de kerk uit kwamen? Was dat slim?

Naast hen op de stille straat stond een verkoper met een klein groen karretje.

“Bara*?” vroeg hij vriendelijk. [Soort donut]

Palemu schudde zijn hoofd.

“Geen honger?” vroeg de man.

“Geen geld,” zei Haley bits.

De man keek ze even aan en pakte twee bara's. Hij deed ze in een servetje en gaf ze aan de jongens. Verrast keken ze hem aan. “Gezegende ochtend,” zei hij met een knipoog en hij liep verder. Met de bara's in de hand keken ze hem stomverbaasd na. Haley nam een flinke hap. “Eindelijk eens mazzel vanochtend,” zei hij met volle mond.

Palemu stapte in de auto en gaf zijn bara aan Haley. Hij startte en reed weg.

§

Zwijgend reden ze door de stille straten van Paramaribo. Toen ze de weg van het lyceum in reden, slikte Palemu. Het gaat nooit lukken, dacht hij verdrietig. Het schiet gewoon niet op. Neem nou vanochtend: vanaf vier uur op en geen dollar verdiend. Somber keek hij voor zich uit.

Haley hield Palemu's bara op. “Eet je niet? Het is lekker, hoor.”

Palemu schudde nee. Hij had geen trek. Haley begon zelf maar aan de bara. In stilte reden ze verder.

Vlak bij huis zei Palemu: “Sorry dat ik je zo vroeg heb wakker gemaakt.”

Haley haalde zijn schouders op. “Nee, man, wie wil er nou slapen?” Terwijl hij het zei, kwam er een enorme gaap opzetten. Ze grijnsden.

Palemu draaide de wagen het erf op. Meteen kwamen Opa en Oma de veranda op rennen. Ook Ma en de meisjes snelden toe. Toen ze de jongens die ochtend niet hadden aangetroffen, waren ze ongerust geworden.

“Haley!” riep Opa.

“Palemu!” riep Oma.

De jongens sloften over het erf naar hun huis.

Palemu hoorde hoe Opa Haley uitfoeterde. “Je kunt toch niet zomaar midden in de nacht wegsluipen?! Ik was zo ongerust!” Hij volgde zijn vader en moeder naar de keuken en ging tussen hen in aan de tafel zitten. Moe vertelde hij het hele avontuur van de discotheek en Dave en zijn vriendinnen en van de kerk. “Ze hebben niet betaald,” besloot hij, “dus hebben we geen duku verdiend.”

Moedeloos zat hij met zijn hoofd in zijn handen en staarde voor zich uit. Ma schudde haar hoofd en Pa sloeg verontwaardigd op tafel.

“Nou,” zei hij, “je bent in ieder geval eens een keer op zondag in de kerk geweest.”

Palemu zette zijn ellebogen op tafel en legde zijn hoofd in

zijn handen. Hij was zó moe. “Het gaat nooit lukken met die school. We gaan niet eens genoeg hebben voor de wagen,” zei hij gesmoord.

Zijn moeder aaide hem troostend over zijn hoofd. “Jongen, je hebt in ieder geval doorzettingsvermogen. Dat heb je nodig, hoor, als je dokter wilt worden.”

Pa knikte instemmend en keek zijn zoon liefdevol aan. Palemu glimlachte even. Toen kruiste hij zijn armen, legde zijn hoofd erop en viel in een diepe, diepe slaap.

Vijftien

Gelukkig ging de telefoon voor de taxi regelmatig. De afgelopen dagen hadden ze dan ook heel wat ritjes gemaakt. Het was de derde week van de vakantie en het was al dagenlang drukkend warm. Palemu en Haley kwamen terug van een ritje uit de stad. Haley wuifde zich koelte toe met een oude krant die een van de passagiers in de auto had laten liggen. Palemu's T-shirt was nat van het zweet. Ze reden het erf op en stapten de auto uit. Haley gooide het restje water uit het flesje dat hij bij zich had over zijn hoofd uit. "Faya [Heet], man! Veel te warm om te werken."

Palemu had een doekje om zijn hoofd geknoopt en checkte in de buitenspiegel of het nog goed zat. Het stond cool. Ma had die ochtend zijn haar geknipt, maar veel te kort. Uit zijn broekzak haalde hij het geld dat ze die ochtend hadden verdiend en hij liep al tellend naar de veranda.

Daar zaten Sita en Sunanda naast elkaar. Ze keken allebei even benauwd. Achter hen stonden Oma en Ma elk met een kam en een schaar klaar om hun kroezige haar te kammen en

te knippen. De meisjes haatten het als hun haar moest worden gedaan. Het kammen deed zeer en ze wilden niet dat hun haar werd geknipt. Ze wilden het lang laten groeien, tot op hun billen. Maar Ma en Oma waren onverbiddelijk.

Palemu vroeg zijn moeder waar Sirinha was. “Liever is ze in de buurt, want zij is zo aan de beurt,” zei ze dreigend.

Hij liep door naar het schuurtje en keek naar binnen. Geen Sirinha. Hij haalde zijn schouders op en ging op een van de stoeltjes zitten aan het tafeltje bij de telefoon. Het was te warm om door te zoeken. Gelukkig kwam Haley aanlopen met twee grote glazen ananassap in zijn handen. Hij ging naast hem zitten en gaf hem een glas. Palemu nam genietend een teug van het koude sap.

Op dat moment kwam Sirinha aanrennen. Met een snoekduik verdween ze onder het tafeltje en verborg zich achter het plastic tafelkleed.

Palemu verslikte zich. “Wat doe je?” vroeg hij proestend.

“Ma wil me knippen,” fluisterde Sirinha.

“No span,” zei Palemu loom. [Maak je niet druk]

“Moet jij zeggen!” zei zijn zusje en ze wees op zijn hoofddoekje.

Haley keek naar Sirinha en pakte voorzichtig een lange streng van haar mooie zwarte haar. Zachtjes liet hij die door zijn hand glijden. Sirinha moest erom lachen, maar Palemu keek er met afkeer naar.

Dramatisch zei Sirinha: “Als ze mijn haar knippen, kom ik nooit meer buiten.”

“Nou, lekker rustig,” zei Palemu en hij nam een slok. Sirinha keek hem vernietigend aan.

De telefoon ging. Oma keek meteen op, maar ze aarzelde. Zou ze het op een rennen zetten om op te nemen of zou ze doorgaan met Sunanda? Maar zodra ze Opa uit zijn huis zag komen, wist ze wat haar te doen stond. Ze duwde Sunanda aan de kant en zette het op een lopen. Sunanda zag haar kans schoon en kroop snel weg. “Hier blijven jij!” riep Ma en ze stapte opzij om haar te grijpen. Daardoor verloor ze haar greep op Sita, die snel haar zusje achternaging. Machteloos hief Ma haar handen omhoog. “Mi gado!”

Ondertussen gingen Oma en Opa gelijk op. Vanonder het tafeltje zag Sirinha hoe zowel Oma als Opa op haar af kwam. Ze kreeg het benauwd. “Neem op, Haley, als Oma me hier ziet, ben ik aan de beurt,” fluisterde ze. Maar Haley aarzelde. Niemand die het in zijn hoofd haalde om de telefoon op te nemen. Dat deed alleen Opa of Oma. “Toe nou, alsjeblieft!” smeekte Sirinha. Haley slikte even. Hij kon haar niet weerstaan. Geheel tegen zijn gewoonte in sprong hij op en greep de telefoon. “De taxi van Palemu en Garage Altijd Goed!”

Opa en Oma hielden in en keken hem misprijzend aan, nijdig op Haley, maar nog nijziger op elkaar.

Haley keek hen benauwd aan en luisterde. “Oké,” zei hij en hij hing de hoorn weer op. “We hebben een ritje.”

Meteen knikte Oma zelfvoldaan naar Opa. Zie je wel dat het weer voor hen was? Zo was het toch altijd?

Maar Opa had zich al omgedraaid en sjokte terug naar huis. Enigszins teleurgesteld liep Oma daarom ook maar terug.

Onder het tafeltje trok Sirinha aan Palemus broekspijp: “Neem me mee, alsjeblieft, ik wil niet geknipt worden.” Maar Palemus schudde vastbesloten nee en liep met de autosleutels in zijn hand naar de rode taxi. “Dat kan echt niet, Sirinha, we hebben klanten,” zei Haley verontschuldigend. Hij liep Palemus achterna, die de auto al had gestart.

§

Zigzaggend reed Palemus door een straat vol hobbels en kuilen, die hij maar met moeite kon ontwijken. Het adres waar ze moesten zijn, bleek een restaurant te zijn. Ze belden aan. Er klonk wat gestommel, waarna er een man naar buiten kwam met een grote pan in zijn handen. Achter hem liepen een stuk of vijf kinderen, die ook allemaal pannen droegen.

De man keek Palemus en Haley verbaasd aan, maar voordat hij iets kon zeggen over hun leeftijd, zei Palemus: “We hebben een speciale vergunning.” De man schudde overdreven zijn hoofd en klakte met zijn tong. “Ik zou nooit

bij je in de auto stappen en mijn kinderen al helemaal niet.”

“Maar u hebt toch een taxi besteld?” vroeg Palemu bedremmeld.

De man gebaarde naar de pannen. “Ai, voor het eten. Dat moet naar de Steenstraat, nummer 12.”

Uit de pannen kwamen heerlijke geuren. Haley kon het niet nalaten een van de deksels op te tillen, om te kijken wat erin zat. Verontwaardigd gaf de man er een tik op. “Afblijven!”

Mopperend liep hij naar de achterkant van de auto. “Zet de pannen maar achterin, ze moeten rechtop blijven staan.” Palemu haastte zich naar de kofferbak en opende die.

Tot zijn stomme verbazing zag hij Sita en Sunanda daar liggen, hun haren als een brommerhelm uitgekamd. Guitig zwaaiden ze naar hem. Palemu sloeg de klep meteen weer dicht. Zijn verbazing was omgeslagen in ergernis. Die rotmeiden ook!

Gelukkig had de man met de pan niets gezien. “Eh, op de achterbank is toch beter, dan kan Haley ze wel rechtop houden.” De man haalde zijn schouders op en begon gehaast de pannen op de achterbank te zetten. Haley ging ernaast zitten.

Toen alle pannen waren ingeladen, zei de man: “Ze wachten op jullie, dus opschieten, jullie zijn al laat. Daar krijg je je geld.” Hij keek naar zijn pannen en naar Haley op de

achterbank. Fronsend zei hij tegen Palemu: “Je kunt toch wel rijden, hè? En niks morsen, hoor! Steenstraat 12, en opschieten.” Hij sloeg ongeduldig op het dak van de taxi ten teken dat ze moesten gaan.

Palemu knikte slechts en stapte vlug in. Voorzichtig reden ze weg. Achterin rinkelden de pannen en Haley had de grootste moeite ze allemaal rechtop te houden.

Maar zodra ze de hoek om waren geslagen, stopte Palemu. Eerst moest hij die zusjes van hem aanpakken. “Wat ga je doen, man?” riep Haley, die drie pannen op schoot had. Palemu sprong uit de auto en beende naar de kofferbak. “Eruit! Nu!” riep hij kwaad.

Terwijl ze hun broer lachend aankeken, klommen de meisjes uit de achterbak. Haley had zich onder de pannen uit geworsteld en was er ook bij komen staan.

“Wat doen jullie in de kofferbak?” riep hij.

“Ik wou niet,” begon Sita.

“Dat ze mijn haar knipten,” zei Sunanda.

Driftig smeed Palemu de kofferbak dicht.

“Jullie gaan naar huis, nu! Ga maar lopen. Wij moeten dit wegbrengen.” Boos wees hij naar de pannen. Nu zouden ze nog later bij het adres komen. “Wees maar blij dat je geen zusjes hebt!” zei hij tegen Haley.

Uitdagend keken de meisjes hun broer aan. Ze pakten elkaar bij de hand en liepen weg, vastbesloten om naar huis te

lopen. Palemu wilde weer in de auto stappen, maar Haley keek de meisjes weifelend na. “Denk je niet dat ze een beetje te jong zijn om dat hele stuk te lopen?” Geërgerd klakte Palemu met zijn tong. Hij wilde het niet toegeven, maar Haley had gelijk. Bovendien zou Ma dit nooit goedvinden. Door het open raampje legde hij zijn hand op de claxon en toeterde.

Onmiddellijk draaiden de meisjes zich om. Zodra ze hem zagen wenken, huppelden ze vrolijk terug. Met een gezicht als een donderwolk begon Palemu de pannen van de achterbank naar de kofferbak te sjouwen. Voor één grote pan was geen plaats meer, die zette hij op de achterbank tussen Sita en Sunanda in. Dreigend zei hij: “Gewoon blijven zitten. Pan vasthouden. Mond dicht!” De meisjes durfden geen grapjes meer te maken. Allebei knikten ze hard ja en grepen de pan vast, alsof ze van plan waren om die nooit meer los te laten.

Zestien

Palemu stapte gauw weer achter het stuur en reed verder. De zon ging al onder en het werd snel donker. Ze reden door lanen met grote huizen omgeven door prachtige tuinen. Ze werden steeds groter, het ene was nog mooier dan het andere. Zwijgend keken ze naar al die rijkdom.

“Hier is het, nummer 12,” zei Haley toen ze bij een groot, lichtblauw huis kwamen.

“Weet je het zeker?” vroeg Palemu, en hij keek door de voorruit naar het enorme pand. Overal brandde feestelijk licht en slingers van lampjes versierden de daklijst. De ingang was versierd met prachtige bloemen en voor de deur spoot een verlichte fontein lichtroze water.

Ze keken hun ogen uit. “Wauw,” verzuchtte Haley.

Palemu controleerde in de achteruitkijkspiegel of zijn hoofddoekje goed zat. Hij zag de gezichten van zijn zusjes. Ze zaten onder de pindasaus. Als door een wesp gestoken draaide hij zich naar achteren. Sunanda stak net weer een vinger in de pan, maar trok hem terug toen ze Palemu zag.

Brutaal keken ze hem aan.

“Haal je hand uit die pan! En doe dat deksel er weer op!” Kwaad sloeg Palemu op het stuur. Het was ook altijd hetzelfde met die twee kleine krenge. Luisteren, ho maar!

“We hadden honger,” deed Sita zielig. Ja, knikte Sunanda hard mee.

Nijdig stapte Palemu uit. Hij had het nu helemaal gehad met zijn zusjes. “Wij gaan die pannen naar binnen brengen en jullie blijven hier zitten!” blafte hij. Hij liep naar de kofferbak. Haley draaide zich stiekem naar de meisjes om. Nieuwsgierig vroeg hij: “Wat was het?”

“Pitjel*,” antwoordden Sita en Sunanda tegelijk. Haley zuchtte verlekkeerd. Ach, pitjel, zo lekker!

Gadogado (Javaans groentegerecht met pindaus).

Hij stapte uit en hielp Palemu met het sjouwen van de pannen. Als laatste pakte Palemu de pan die tussen zijn zusjes in stond. Zijn ogen schoten nog steeds vuur. Ze moesten nu niets meer flikken, die meiden. “Blijf in de auto, anders...” zei hij dreigend. Met een klap sloeg hij het portier dicht.

Uit het grote huis kwam gehaast een vrouw in een gesteven lichtblauw pakje op de taxi af lopen. Zo te zien was zij de huishoudster. “Eindelijk, daar zijn jullie,” riep ze al van een afstand. “Ik dacht al: waar blijft het? Er is toch niets omgevallen of zo?” Haar ogen schoten langs de pannen. Ze tilde een ervan op en veegde met een theedoek geroutineerd

het deksel schoon. Ze gebaarde de bewakers bij het hek dat ze mee moesten helpen de pannen naar binnen te dragen.

Met de pannen in hun armen liepen de jongens achter haar aan het huis is. Palemu keek goed uit dat hij niet struikelde.

Eenmaal binnen kwamen ze ogen tekort. Palemu had nog nooit zoiets moois gezien. In de hal hing een enorme kroonluchter met fonkelende lichtjes, die weerkaatst werden in de talrijke spiegels met gouden lijsten die aan de muren hingen. In elke hoek stond een groot standbeeld en aan de muur hingen luipaardvellen. Een enorme trap liep met een flauwe bocht naar boven en in het midden van de hal klaterde een kleine fontein. Met open mond stond Palemu het allemaal in zich op te nemen.

Hij draaide zich om en zag iemand de trap afkomen. Het was een jongen van zijn leeftijd. Hij droeg een echt pak met een vlinderdasje en had zwarte lakschoenen aan. Terwijl hij naar beneden liep, speelde hij op zijn gameboy. Hij ging zo in zijn spel op dat hij niets anders meer zag. Hij leek los te staan van alle bedrijvigheid om hem heen.

Beneden botste hij bijna tegen Palemu aan. Pas toen keek hij op van zijn spelletje. Palemu glimlachte verlegen, terwijl de jongen hem kort toeknikte en daarna onverstoorbaar verder spelend doorliep. Palemu keek hem na tot hij achter een van de deuren verdween.

Hij draaide zich om en wilde doorlopen, maar opeens zag hij zichzelf in een van de grote spiegels. Een jongen in een versleten broek en shirt en met een hoofddoekje. De huishoudster wenkte hem ongeduldig vanuit een deuropening. “Kom, schiet een beetje op. Ze wachten op het eten.” Palemu liep snel door met de pan, achter Haley en de vrouw aan. Ze liepen de hal uit, volgden een lange gang en kwamen uit in de keuken.

“Zet hier maar bij,” zei de huishoudster en ze wees naar een grote tafel waarop allerlei schalen met gerechten stonden. Nog nooit had Haley zoveel eten bij elkaar gezien. Elke schaal was prachtig opgemaakt. Het was een droom. Hij keek naar een grote schaal roompudding, met vruchten en slagroom gegarneerd. Het water liep hem in de mond.

Ondertussen liepen obers en serveersters druk in en uit met dienbladen. Een van hen droeg een blad vol kleurige cocktails en een ander een met kleine hapjes. Haley was er stil van geworden.

“Jullie moeten zeker nog betaald worden?” vroeg de huishoudster. Palemu knikte. “Oké, ik ga even geld halen en kom zo terug,” zei ze en ze liep met snelle passen weg.

Een van de obers zag Haley staan en knipoogde. Hij gaf hem een leeg bord. “Hier, schep maar op. Er is genoeg.” Haley wist niet of hij het goed hoorde. Maar de ober knikte hem bemoedigend toe. Haley schepte zijn bord vol en nam

van alle schalen een flinke lepel. Toen ging hij in een hoek van de keuken zitten en begon met een gelukzalige uitdrukking op zijn gezicht te eten. Hij zag niets of niemand meer. Palemu glimlachte toen hij naar hem keek.

Hij liep verder en keek door de openslaande deuren naar buiten. Overal brandden fakkels en er lag een prachtig verlicht zwembad, versierd met ballonnen. Op het grote terras stonden schitterend gedekte tafels met schalen vol eten. Gasten in avondkleding liepen pratend tussen de tafels door met een glas of een bord in hun hand. In de hoek stond een podium met een bandje en een zangeres. De band begon te spelen en de zangeres zette in. Zwoel danste ze mee op de muziek. Palemu keek toe hoe verschillende mensen opstonden en begonnen te dansen.

De huishoudster kwam de keuken weer in. Zodra ze Haley met zijn bord zag, griste ze het uit zijn handen en siste kwaad: “Dat is voor de gasten!” Geschrokken sprong Haley overeind. Beschaamd keek hij naar zijn voeten.

De huishoudster telde het geld en gaf het aan Palemu. “Zo, de bewaker hier brengt jullie naar de uitgang.” Ze wilde zich alweer omdraaien en weglopen.

Op dat moment klonk er uit de tuin luid geklap en gejuich. “Wat is dat?” mompelde de huishoudster en met opgetrokken wenkbrauwen liep ze naar buiten. Palemu volgde haar en kreeg zowat een hartverlamming toen hij zag

wat er aan de hand was.

Voor het podium stonden Sita en Sunanda met hun uitstaande haren uitbundig te dansen. Ze schudden met hun heupen en schouders op het ritme van de muziek. Alle gasten waren om hen heen komen staan en klapten enthousiast mee.

Het zag er zo grappig uit dat Palemu niet anders kon dan lachen. Maar de huishoudster vond het helemaal niet leuk. “Wat is dit?!” riep ze gepikeerd. Ze beende op de meisjes af.

Palemu zag het gevaar en wilde zijn zusjes waarschuwen. Hij glipte langs haar heen en rende naar het podium. Toen de tweeling hem op zich af zag komen, schrokken ze zich dood. Ze dachten dat hij kwaad op hen was, omdat ze ‘m gesmeerd waren uit de auto, en zetten het op een lopen.

Terwijl ze wegrenden, duwden ze de ene gast na de andere opzij en holden langs de gedekte tafels de tuin in. Palemu rende hen achterna, op zijn beurt achternagezeten door de huishoudster. “Stop! Stop!” hoorde hij haar schreeuwen, maar hij holde hard door om zijn zusjes te waarschuwen.

Verbijsterd keken de gasten toe. Het leek wel een tekenfilm. “Dit kan toch niet,” mompelde een dame in een avondjurk toen Palemu rakelings langs haar heen scheerde. Een heer in smoking keek hem verontwaardigd na.

Zeventien

Sita en Sunanda waren de hele tuin door gerend en kwamen met een omweg uit achter het podium waar de muzikanten stonden. Ze holden verder. Een van de obers liep met een blad vol sorbets naar de gasten. Hij draaide zich om en wilde het blad op een tafel neerzetten. Sita botste frontaal tegen hem aan en Sinanda struikelde over haar zus.

De ober wankelde en probeerde uit alle macht zijn dienblad recht te houden. Maar alle sorbets gleden langzaam naar één kant en met een luid gerinkel vielen ze op de grond. “Ooooo!” ging het door het publiek en een dame in een pauwblauwe avondjurk sloeg geschrokken haar handen voor haar mond. De grond was bezaaid met glasscherven, bolletjes ijs en vruchtjes.

Hijgend kwam de huishoudster aangerend. Ze keek naar de chaos en siste woedend naar Palemu: “Dit gaan jullie betalen!” Ze pakte hem bij zijn oor en draaide dat gemeen om. Palemu kermde van de pijn, maar de vrouw hield hem

stevig in haar greep. Palemu kon niet anders dan het geld weer uit zijn broekzak halen en dat voor haar ophouden.

De huishoudster griste het uit zijn handen. Tot Palemu's opluchting liet ze hem los. Hij wreef over zijn pijnlijke oor. "Jullie, jullie...tuig!" zei ze met een van woede vertrokken gezicht.

Opeens klonk er een heldere stem. "Mevrouw Atmodi, wat gebeurt hier?" Palemu keek op en zag de jongen die hij was tegengekomen in de hal op hen af komen. De huishoudster herstelde zich en trok haar blouse en rok recht. "Meneer Eddy, deze kinderen zal ik direct verwijderen, ze hebben de schade betaald en..."

"Laat ze het geld toch houden. Mijn vader heeft meer dan genoeg," onderbrak de jongen haar. Kalm pakte hij het geld uit haar handen. Verontwaardigd hapte de huishoudster naar adem; ze wilde wat zeggen, maar bedacht zich. Met een woedende blik naar Palemu en de meisjes draaide ze zich om en beende weg naar de keuken.

Glimlachend zei de jongen tegen Sita en Sunanda: "Jullie hebben me laten lachen! Dat dansen en die achtervolging! Het zag er echt heel grappig uit." Hij gaf hun allebei een deel van het geld. Palemu keek wat verlegen. Hij wist niet wat hij moest doen, maar hij was blij dat ze gered waren.

Kom, wenkte de jongen. "We gaan eten halen, dat kunnen jullie meenemen. Lekker voor thuis. Er is genoeg."

Opgelucht liepen ze hem achterna naar de keuken. Haley keek Palemu aan en trok enthousiast een paar keer zijn wenkbrauwen op. Palemu grinnikte.

§

Op de achterbank, tussen Sita en Sunanda in, stond een grote tas vol met eten, die ze hadden meegekregen. Palemu hield in zijn achteruitkijkspiegeltje goed in de gaten of zijn zusjes er niet uit snoepten. Haley voerde weer het hoogste woord en deed de huishoudster na: “Deze kinderen zal ik direct verwijderen.” Iedereen lag dubbel van het lachen.

Sita en Sunanda telden het geld dat ze hadden gekregen. Palemu stak zijn hand naar achteren om het in ontvangst te nemen, maar Sunanda schudde beslist nee. “Dat geld is van ons,” zei Sita triomfantelijk. Palemu’s smile verdween op slag. “Hoezo, van jullie?” vroeg hij dreigend, en hij probeerde het geld uit hun handen te grijpen. “Hier met dat geld! Mijn geld!” De auto maakte daardoor een paar gevaarlijke slingers.

“Nee!” zei de tweeling in koor. “Ik ga een poppenhuis kopen,” zei Sunanda. “En ik een barbiepop,” zei Sita.

Palemu trapte hard op de rem, zodat de wagen met een schok tot stilstand kwam en ze allemaal vooroverschoten. Hij draaide zich om en zijn ogen schoten vuur. Zo kalm mogelijk zei hij: “Jullie kunnen kiezen: of ik vertel Ma dat jullie een chic feest hebben verpest, of...jullie geven mij het geld.”

De meisjes wisselden een blik. “Dat nooit, pff,” bliezen ze parmantig en ze giechelden. Palemu draaide zich nijdig om en reed door. Wacht maar, dacht hij.

Toen ze thuis waren en hij de auto tot stilstand had gebracht, draaide hij zich weer om naar zijn zusjes en vroeg dit keer dreigend: “Oké, dames, wat wordt het?”

Vol lef keken Sita en Sunanda hem aan, niet van plan hem het geld te geven. Maar opeens zagen ze Ma met grote passen van de veranda op de auto af komen. Haar gezicht stond op zwaar onweer. Meteen verdween de lach van hun gezichtjes. Angstig zagen ze haar naderen. Vlak voordat zij bij de taxi was, knikten ze allebei tegelijk gedwee ja tegen Palemu.

“Ha ha,” lachte hij triomfantelijk en hij draaide zich weer terug.

Ma rukte het achterportier open. “Eruit, ik ga je mars voor je breken*,” riep ze boos tegen de tweeling.

Je krijgt een pak voor je billen.

Ze trok de jammerende meisjes de auto uit. “Zo ongerust maken jullie me!”

Met een vals lachje keek Palemu het even aan, maar toen sprong hij uit de auto. Verzoenend stak hij zijn handen omhoog. “Ma, het is mijn schuld. Ik reed nogal plotseling weg en zij zaten achterin lief te spelen.”

Ma had de tweeling elk bij een arm gepakt en draaide zich verstoord naar hem om. Palemu vertelde wat er was gebeurd,

maar hij vertelde niet alles. “Ze waren heel lief, Ma, en die mensen op het feest hebben ons eten meegegeven.” Als twee engeltjes stonden Sita en Sunanda erbij.

Pa, die het op de veranda achter een biertje allemaal had zitten aanhoren, veerde op toen hij het woord ‘eten’ hoorde.

“Ai, lekker eten hadden ze daar, hoor,” zei Palemu en hij hield de tas open voor Pa. “Moet je zien, een hele gebraden eend, en er zijn gebakken groenten en zoete patat.” Pa snoof de geuren op. “Ma, schenk de glazen vol, we gaan eten!” riep hij vrolijk. Stomverbaasd keek Ma hem aan. “Maar die meisjes moeten straf krijgen. Hun haren niet geknipt en zomaar weglopen, dat kan toch niet?”

Watertandend keek Pa weer naar de tas vol eten. “Ach kom,” paaide hij, “lekker eten. Gezellig met zijn allen. Je hebt al zoveel geknipt en gedaan, je bent vast moe. Kom, lekker eten, schatje.”

Palemu keek van Pa naar Ma en wachtte af wat er zou gebeuren. Als Ma nu maar gewoon ja zei. Ma stond nog steeds met haar handen dreigend op de schouders van Sita en Sunanda. Ze keek van de meisjes naar Pa. “Toe nou,” zei die. “Ze waren gewoon bij hun broertje. Niks aan de hand.”

Ma liet zich overhalen. Ze liet de meisjes los en pakte de tas met eten uit Palemu’s handen. Hoofdschuddend liep ze ermee naar de keuken. Pa volgde haar vrolijk op zijn krukken.

Achter hun rug stak Palemu zijn duimen omhoog naar de tweeling, die opgelucht giechelde. Maar onmiddellijk hield hij zijn hand op. “Het geld!” zei hij onverbiddelijk. Met tegenzin haalden Sita en Sunanda de biljetten te voorschijn en telden ze uit op zijn hand. Toen hij alles had gekregen, liep hij voldaan naar de schuur en deed zijn hoofddoekje af.

Maar toen hij de deur opende, verdween zijn overwinnaarsgrijns. Haley en Sirinha zaten dicht naast elkaar. Ze hadden hem niet in de gaten. Al Sirinha’s krullen waren verdwenen en haar haar was nu helemaal glad. Haley keek er vol bewondering naar. Hij pakte een lok en liet die door zijn handen glijden, alsof het iets heel kostbaars was.

Bevroren stond Palemu in de deuropening. Hij voelde zich ongemakkelijk en wist niet wat hij moest doen. Hij week terug en kwam opnieuw binnen, nu met meer lawaai.

Betrapt keken Sirinha en Haley op. Gauw ging Sirinha achter haar tafeltje zitten en boog zich diep over haar kasboek. Haley begroette hem net iets te uitbundig. “Hé, Palemu, waar was je, man?” Hij sloeg Palemu op zijn schouder.

Palemu negeerde hem en legde zwijgend het geld op het tafeltje voor Sirinha. Ze pakte het meteen en begon te tellen. Haley stond er wat onzeker bij. Niemand zei wat.

Palemu keek toe hoe zijn zusje ijverig de bedragen in het schriftje pende. Haar zwarte haar glansde in het licht. Ach wat, dacht hij. “Mooi haar, Sirin,” zei hij. Ze lachte verlegen en

haalde er snel een hand doorheen.

Haley gaf de stift aan Palemu, blij dat de stilte doorbroken was. Hij wilde ook iets aardigs zeggen. “Jouw haar zit ook leuk, Palemu.” Die keek hem quasi-verwonderd aan en deed net alsof hij het niet begreep.

“Je haar,” zei Haley, nu weer wat ongemakkelijk. “Leuk.”

“Ja, no?” vroeg Palemu met een stalen gezicht.

“Goed geknipt en zo.”

Palemu wendde zich naar het bord en glimlachte in zichzelf. Hij begon een spatbord in te kleuren. Daarna de bumper. Het schoot op.

Achttien

De taxi van Palemu liep goed, de klanten wisten hen te vinden. Regelmatig klonk de telefoon over het erf en stoven Oma en Opa eropaf. Palemu en Haley hadden al heel wat ritjes gereden en beetje bij beetje werden de tekeningen in de schuur ingekleurd. Al meer dan de helft was in kleur.

Maar deze morgen stond Haley over de motor van de taxi gebogen. Tijdens hun laatste ritje had die rare geluiden gemaakt en zelfs een keer gehaperd. Dat mocht natuurlijk niet bij een taxi.

Als kleinzoon van een garagehouder zou Haley weleens even uitzoeken wat er aan de hand was. Gewichtig had hij de motorkap geopend en de motor bekeken, alsof het zijn dagelijkse werk was. Zorgvuldig liep hij alle onderdelen na. Hij was er al de hele ochtend mee bezig. Af en toe dronk hij wat uit zijn waterflesje, nam een snoepje en boog zich dan weer over de motor.

Palemu zat wat verveeld achter het stuur te wachten op de

opdrachten die achter de motorkap vandaan kwamen. “Geef eens gas!” riep Haley en Palemu zette zijn voet op het gaspedaal. De motor raasde. Nat van het zweet kwam Haley na een tijdje onder de motorkap vandaan. Hij veegde zijn zwarte handen af aan een oude lap.

“Ik krijg het niet goed. Het lukt niet.” Hij kreeg er genoeg van. Alle onderdelen had hij bekeken en gecontroleerd, de carburateur en de accu, de startmotor en de bougies, maar hij kon niet ontdekken wat er mis was. Met de lap veegde hij zijn voorhoofd af.

De zon stond inmiddels hoog aan de hemel en het was snikheet geworden. Hij keek naar Palemu, die altijd maar achter het stuur zat. Hij wilde ook rijden. “Palemu, nooit heb je mij laten rijden.”

Zuchtend stapte Palemu de auto uit. Ze hadden het er al vaker over gehad. Daar begon Haley weer. “Hou er nou over op,” zei hij.

Haley gooide de lap op de grond en keek Palemu chagrijnig aan. “We doen dit toch samen?”

“Ja. Ik rijd. Jij wijst de weg.”

Hij ging naast Haley staan en keek gelaten naar de enorme motor. Van motoren wist Palemu niets. Maar Haley liet de kap met een klap dichtvallen en liep boos weg.

“Haley, wacht nou, luister...” riep Palemu hem na, maar Haley liep door.

De telefoon ging. Oma, die de veranda aan het vegen was, spurtte er meteen naartoe en hield een oog gericht op de deur van Haleys huis. Opa verscheen enkele seconden later. Hij deed een paar passen naar de telefoon, maar zag dat Oma's voorsprong niet meer in te halen was. Oma nam de hoorn ondertussen triomfantelijk op. Na enkele seconden draaide ze zich om en riep: "Taxi!"

Haley liep langs haar heen op weg naar huis. "Werk aan de winkel," zei Oma. "Jullie moeten naar de Laan van Nooitverloren nummer 2." Maar Haley haalde slechts chagrijnig zijn schouders op. "De Laan van Nooitverloren, nooit van gehoord."

"Nou," zei Oma, "dan zoek je het toch op?"

Opa kwam op hen af. "Wat is er?" vroeg hij zijn kleinzoon.

"Niets. Een klant."

Om hem te jennen deed Oma een stap naar voren. "Een klant, ja. Wij worden nog weleens gebeld door klanten."

Opa keek haar kwaad aan. "Weet je," zei hij, "zonder Haley zou dat hele taxibedrijf van jullie allang failliet zijn."

Oma liet zich niet kisten. Ze kneep haar ogen tot spleetjes. "Jouw Haley is liever de hele dag bij ons dan bij jou...Raar, hè?"

Nu werd Opa nijdig, maar daardoor kwam hij niet meer uit zijn woorden. "Jij...jij slechte vrouw," stotterde hij. Als

kemphanen stonden ze nu tegenover elkaar. Oma met de bezem voor zich uit en Opa onverzettelijk met zijn handen in de zij.

Haley stond geschrokken stil en Palemu was op het geruzie af gelopen. Dit ging te ver. “Hou op!” riepen ze tegelijk. Verstoord keken Opa en Oma op, maar toen keken ze wat beschaamd naar elkaar en naar de jongens. Oma kuchte en Opa begon zijn bril te poetsen. Ongemakkelijk stonden ze tegenover elkaar.

Palemu liep terug naar de taxi, maar Haley was nog steeds boos en had helemaal geen zin om mee te rijden. Hij wilde doorlopen naar huis. Opa en Oma begonnen allebei tegen hem te praten en toen ze dat merkten, stopten ze ook tegelijk. Opa gaf Oma met een handgebaar beleefd het woord. Die bedankte hem met een kort knikje.

“Je hebt een klant, hoor,” zei ze.

“Ze heeft gelijk, jongen. Aan de slag.”

Haley staarde hen met open mond aan. Dat Opa en Oma het met elkaar eens waren kwam niet vaak voor. Besluiteloos stond hij stil. “Oké, goed dan,” zuchtte hij en hij sjokte met zijn handen in zijn zakken naar de auto.

§

Het was erg druk op de weg en al gauw stonden ze in de file op de brug naar de stad. De zon scheen fel en het was

bloedheet. De auto kwam bijna niet vooruit. Haley had zich demonstratief afgewend van Palemu en staarde chagrijnig naar buiten. Het uitzicht op de stad kon hem niet meer afleiden. Hij had de kaart aan de kant gegooid, dit keer niet van plan om ook maar één straat aan te wijzen. Moedeloos pakte Palemu zelf de kaart maar en zocht naar de Laan van Nooitverloren.

Eindelijk bereikten ze de stad. Met de kaart op zijn schoot probeerde Palemu tijdens het rijden te kijken waar hij heen moest. Soms ontging hem daardoor een kuil in de weg of een steen. Hij had het er warm van gekregen. Het viel niet mee om alles tegelijk te moeten doen. Af en toe keek hij eens naar Haley, maar die hing lusteloos met beide armen en zijn hoofd uit het raampje en keek met donkere blik voor zich uit.

Toen Palemu per ongeluk door een kuil reed, zei Haley: “Je had mij moeten laten rijden, dan hadden we het zo gevonden.”

Palemu wilde zich niet laten kennen en zei niets. Verwoed keek hij op de kaart. Ze reden de stad alweer uit, langs lange lanen. Verbeelde Palemu het zich of maakte de motor weer een raar geluid? Hij spitste zijn oren. Nee, toch niet.

Haley lag languit op zijn stoel met zijn ogen dicht. Na een tijdje kwamen ze uit op een lange weg van rood zand. Langs de weg tussen de bosjes en telefoonpalen lagen her en der verroeste autowrakken. Zware vrachtwagens denderden langs

en lieten grote, rode stofwolken achter. Hoe verder ze de weg af reden, hoe minder verkeer hun tegemoet kwam.

Af en toe keek Palemu gespannen op de kaart, maar de Laan van Nooitverloren kon hij niet vinden. Zo gaat het niet, dacht hij moedeloos en hij zette de wagen stil, die met een onheilspellend geluid tot stilstand kwam.

Hij stapte uit en keek in beide richtingen de eindeloze weg af. In de verte naderde een stofwolk. Een grote vrachtwagen kwam aangereden. Palemu hief zijn hand omhoog om de weg te vragen, maar de wagen minderde geen vaart en scheurde hard toeterend voorbij. Palemu kon nog net op tijd achteruit de berm in springen.

Hij keek eens om zich heen. Niemand te zien: geen auto's, geen brommers, geen voetgangers. Een paar minuten stond hij te wachten. Net toen hij het wilde opgeven, zag hij een eindje verderop uit het dichte bos een jongen met een klein meisje aan zijn hand verschijnen. Gelukkig, eindelijk mensen. Hij liep op het tweetal af, dat hem nieuwsgierig aanstaarde.

“Hallo,” groette hij, “weten jullie waar de Laan van Nooitverloren is?”

De jongen knikte naar voren en zei: “Rechtdoor, tweede links.” Ze liepen door en verdwenen in de stofwolk van een passerende vrachtwagen. Palemu kuchte en wuifde het stof weg. Snel stapte hij de taxi weer in en wilde starten. Maar

behalve een droge klik ergens in het binnenste van de motor hoorden de jongens niets.

Haley keek nu op. Rustig blijven, dacht Palem, gewoon nog een keer starten, niets aan de hand. Langzaam draaide hij de sleutel nog een keer om. Tot zijn opluchting sloeg de motor dit keer wel aan. Pff! Allebei slaakten ze een zucht van verlichting. Je zult hier pech krijgen! dacht Palem toen ze verder reden. Er lagen niet voor niets allemaal autowrakken. Hier was geen hulp te vinden.

Hij lette er goed op het tweede pad niet te missen en zette de richtingaanwijzer aan zodra hij het zag. Haley keek bedenkelijk toen ze het smalle pad in reden, maar zei niets. Het pad leidde door een dicht bos van bomen, struiken en planten. Hij kon zich niet langer inhouden. “Wat doe je?”

“Dat zei die jongen: tweede links.” Palem reed hobbelen voort over de oneffen weg.

“Maar je gaat de jungle in, man!” Haley keek verbijsterd om zich heen naar al het groen. “Weet je wat voor mensen hier wonen? Beesten, maar dan met kleren aan. Ze hebben niet eens een tv of een koelkast.”

Palem vond dat hij overdreef en reed door. Ze hadden nou eenmaal een ritje en iemand zat op hen te wachten.

Slalomend ging hij tussen de kuilen door, steeds langzamer, tot ze stapvoets verder reden. Stil namen ze de ene bocht na de andere. Geen idee waar ze terecht zouden

komen. Het pad werd smaller en slechter bij iedere bocht.

Ook Palemu begon nu te aarzelen. Zouden ze toch maar omkeren? Net toen hij wilde teruggaan, viel er uit een boom een grote manya [Mango] midden op de voorruit.

De vrucht spatte uiteen en besmeurde de hele ruit met oranjegeel sap en vruchtvlees. De jongens schrokken zich te pletter. Haley draaide meteen zijn raampje dicht.

“Ik ga terug,” zei Palemu. Haley knikte instemmend. Palemu remde om te keren. Op hetzelfde moment begon de wagen te sputteren en kwamen ze hortend tot stilstand.

Negentien

Kringels rook en een luid gesis kwamen onder de motorkap vandaan. Geschrokken keken de jongens toe. Er volgde een harde knal en toen werd het stil, doodstil.

Benauwd keek Haley om zich heen. Palemu probeerde de wagen opnieuw te starten. Laat de motor alsjeblieft weer aanslaan, dacht hij. Hij keek even naar de plaatjes van Maria en Vishnu op de zonneklep en deed een schietgebedje. Langzaam draaide hij de sleutel om, maar dit keer gebeurde er niets. Het bleef doodstil.

Haley keek nu echt angstig. Van alle kanten kon gevaar komen. “Wat nu, Palemu, wat moeten we doen?” vroeg hij. Palemu was net zo bang als hij; hij vervloekte zichzelf dat hij zo ver het pad op was gereden. Hij dacht na. Als ze hier bleven, zouden ze er morgen nog zitten, en overmorgen en...

Hij kon maar één oplossing bedenken. Hij haalde een keer diep adem en opende het portier. “Wat doe je?! Doe die deur dicht!” riep Haley uit. “Ben je gek geworden, man!” “We moeten toch iets doen,” zei Palemu. Hij probeerde

rustig te blijven en dacht na. “Laten we onder de motorkap kijken.” Voorzichtig stapte hij uit, ondertussen goed om zich heen kijkend. Haley bleef in de auto zitten. Hij keek naar Palemu, maar wist niet wat hij erger vond: alleen in de auto blijven of meegaan. Hij besloot mee te gaan en stapte met bonkend hart uit.

De stilte van het woud was overweldigend; om hen heen stond een muur van ondoordringbaar groen. Palemu liep naar de neus van de auto en opende de motorkap. Haley kwam erbij staan. De motor was oververhit en siste zachtjes na. Haley haalde zijn schouders op. Moedeloos deed Palemu de kap weer dicht.

Hij keek eens om zich heen. Net toen hij dacht dat ze moederziel alleen waren, bespeurde hij tussen het dichte gebladerte iets opmerkelijks. Het leek op een hut. Hij deed er enkele passen naartoe en zag toen een paar kleine hutten bedekt met bladeren. De hutten waren bijna niet te zien tegen het groen van het oerwoud.

Hij keek even naar Haley, die nog bij de motorkap stond, en zuchtte diep, om al zijn moed bij elkaar te rapen. “Kom,” fluisterde hij en hij liep eropaf. Haley volgde aarzelend.

De hutjes stonden op een open plek. Eromheen stonden wat teilen met was en lege pannen, met hier en daar een houten bankje of een stoel. Aan een waslijn hingen een paar oude hemden en op de grond lagen wat bladeren te drogen.

Terwijl hij om zich heen keek, liep Palemu verder. Haley volgde hem op de voet. Ze liepen langs een stoel waarop een grote tros bacoves* lag. [Kleine bananen]

Toen Haley die zag, was hij meteen afgeleid. Hij vergat zelfs even bang te zijn en kon het niet nalaten een banaantje te pakken.

Palemu schudde fronsend zijn hoofd. Onbegrijpelijk! Hoe kon Haley nu aan eten denken?

“Wil je niet?” fluisterde Haley en hij begon de bacove te pellen. Palemu wees naar zijn hoofd en sloop verder. Haley zorgde ervoor dicht bij hem te blijven. Terwijl hij zijn banaan pelde, schopte hij per ongeluk tegen een rieten mand waar een kip in zat. Luid kakelend stoof de kip weg.

Van schrik stonden ze stil en wachtten af of er iets ging gebeuren. Haley hield zijn bacove bewegingloos voor zijn mond en Palemu keek angstig om zich heen. Maar het bleef stil. Even later wenkte Palemu dat ze verder moesten gaan. Haley nam meteen een hap van de bacove.

Ze liepen langs een tafeltje waar wat kopjes op stonden. Voor de deur van een hut lag een voetbal. Alles wees erop dat hier mensen woonden, maar er was niemand te zien. Palemu begreep er niets van. Waren ze er soms niet? Hij ging wat rustiger lopen. Haley at het laatste stukje bacove op.

Ze liepen om een grote hut heen. Plotseling deinsde Palemu terug en Haley keek op. Voor de hut stond een grote

groep mensen. Mannen, vrouwen en kinderen staarden hen zwijgend aan. Ze liepen op blote voeten en droegen versleten kleren.

Geschrokken bleven de jongens staan. Ook zij zwegen en keken.

“Indianen,” zei Haley zachtjes.

“Nee, man,” verbeterde Palemu hem fluisterend, “inheemsen noem je die.”

Hij zag het aan hun lange, zwarte haren en hun gezichten.

Vooraan stond een grote man met ontbloot bovenlijf en een grote kralenketting om. Zijn zwarte, gladde haar was in een grote staart gebonden. Grimmig keek hij hen aan.

Palemu en Haley stonden als aan de grond genageld. De spanning was te snijden.

Ik moet iets zeggen, dacht Palemu. Stotterend bracht hij uit: “T-t-taxi?” Haley probeerde te lachen om het ijs te breken, maar zijn mond wilde niet meewerken. Hij gaf het op. De indianen staarden hen nog steeds aan. Dapper deed Palemu weer een poging. “Eh, wij zijn een taxi en...we zijn verdwaald...de Laan van Nooitverloren?”

Niemand reageerde. Hulpeloos keek Palemu naar Haley. Die zei: “Ik denk dat ze je niet verstaan. Laat mij maar even...” Hij stapte naar voren en zei luid en met overdreven gebaren, alsof hij tot een kind sprak: “Auto. Vroem vroem. Taxi-auto. Bellen. Telefoon. Ja, hoor, we komen eraan. Zoeken. Hier?”

Nee. Daar? Nee...”

Een oude vrouw trok haar wenkbrauw op, maar verder bleef het doodstil.

Voorzichtig deed Palemu een paar stappen naar achteren. Dit had geen zin. Ze konden hier maar beter weggaan. Hij probeerde luchtig te klinken: “Kom, we moesten maar eens gaan.”

“Maar de wagen is stuk,” fluisterde Haley hem toe, terwijl hij de indianen goed in de gaten hield. Ze keken elkaar aan. Plotseling pakte Haley Palemu’s hand. “Je was mijn beste vriend, dokter.”

Palemu wist niet of hij moest lachen of huilen.

“En jij de mijne.”

“En je was zeker een heel goeie dokter geworden – tenminste, als je de kans had gekregen.”

Palemu slikte.

Tot hun schrik schuifelden de indianen plotseling dichterbij. Snel deden ze zelf een paar passen achteruit. Palemu lachte nog eens beleefd, maar ook daar reageerde niemand op. De indianen kwamen stap voor stap op hen af en elke keer deden Palemu en Haley een pas terug.

Palemu keek achter zich en zag tot zijn opluchting dat ze bijna weer bij de auto waren. Als ze er nu zo hard mogelijk naartoe renden en erin gingen zitten, waren ze veilig. Hij probeerde Haley zijn plan toe te fluisteren, maar opeens

stond de grote man vlak voor hem.

Angstig keek Palemu naar hem op. De man begon te praten. Maar wat hij zei, begreep Palemu niet. Het was geen Sranantongo, het was een andere taal. Het klonk heel vreemd.

“Huh?” zei Palemu met droge mond. Hij kreeg het warm. Hulpeloos keek hij naar Haley, die vertwijfeld zijn schouders ophaalde.

De man stapte naar voren, en voordat Palemu het in de gaten had, had hij de sleutels uit zijn hand gepakt. Palemu stond als verstijfd. “Maar...Maar die auto is op afbetaling,” protesteerde hij zwakjes.

De man liep met de sleutels naar de taxi. O nee, dacht Palemu, niet alleen waren ze verdwaald en deed de auto het niet meer, nou werd die ook nog gestolen...Hij kreeg het nog warmer.

Een paar andere mannen uit de groep liepen nu ook naar de wagen. Een van hen ging achter het stuur zitten en probeerde te starten. De anderen hadden de motorkap geopend en begonnen te rommelen aan de motor. Een paar kleine kinderen huppelden vrolijk met hen mee. Ze gingen op de bumper zitten en een van hen klom op de motorkap.

Palemu kon het niet meer aanzien. Hij liep naar zijn auto en zei zo ferm mogelijk: “Eh, sorry, maar de auto is op afbetaling...U moet...”

De oude vrouw grinnikte en ook enkele andere indianen

begonnen te lachen. “Op afbetaling!” zei de vrouw spottend. “Ja, ja, de vroegervroem is op afbetaling.”

Vertwijfeld keken Palemu en Haley elkaar aan. Ze verstond hen dus best. Ze snapten er niets meer van, maar ze wisten wel dat ze hier zo snel mogelijk weg wilden. Maar hoe? peinsde Palemu. Hij keek eens voorzichtig om zich heen hoe ze konden vluchten.

De oude vrouw kwam naar hen toe en duwde hen met zachte hand naar een houten bankje bij een vuurtje. Daarop stond een grote pot te pruttelen. Moedeloos ging Palemu zitten. Hij keek nog eens achterom naar zijn taxi en zag de mannen over de motor gebogen staan met gereedschap in hun handen. Haley was naast hem komen zitten.

Een man ging tegenover hen op een krukje zitten. Hij zag er angstaanjagend uit. In zijn handen hield hij een grote houwer*. [Kapmes]

Toen hij de blikken van de jongens zag, grijnsde hij. Haley deinsde terug. De helft van zijn tanden ontbrak. Palemu rilde even. De man begon op zijn gemak met de houwer zijn nagels schoon te maken.

De vrouw had twee halve kalebassen volgeschonken met het kooksel uit de pot. Wantrouwend bekeek Palemu het schuimende drankje. “Is kasiri. Drink maar. Is lekker,” zei de vrouw bemoedigend. Palemu wilde de kom het liefst teruggeven, maar de man naast hem tikte met de houwer

tegen de kokosnoot en lachte zijn tanden nog eens bloot. Palemu zag dat hij er geen ontkomen aan was en nam zuchtend een klein slokje. Het smaakte heel bitter. Hij trok zijn neus op en spuugde het goedje walgend op de grond. Bah, wat was dat smerig!

Haley had ook een slok genomen en het goedje met een benauwd gezicht doorgeslikt. Hij proefde nadenkend. Mmm, dat viel mee. Hij nam weer een slok, nu een grote. En nog een. Het was helemaal niet vies, vond Haley. Niet-begrijpend keek Palemu toe.

Opeens liet Haley een harde boer. De vrouwen om hen heen begonnen te lachen en de man met de houwer stak zijn duim goedkeurend op.

“Hé, Palemu, het lijkt wel bier. Sterk spul, hoor.”

“Is bier. Ons bier,” zei de vrouw, nog steeds lachend. Haley begon het nu wel leuk te vinden en lachte hard mee. Maar Palemu maakte zich zorgen over zijn taxi.

Twintig

Er zaten drie kinderen op het dak van de wagen en de mannen stonden nog steeds over de motor gebogen.

Wat deden ze toch? Palemu zuchtte en legde zijn hoofd in zijn handen. Wat kon hij doen? Somber staarde hij tussen zijn voeten naar de grond.

De oude vrouw zag hem tobben. Ze riep iets naar de kinderen en de mannen bij de auto. De kinderen sprongen eraf en renden weg. De mannen gooiden de motorkap dicht en kwamen bij het vuur staan. De rest van de groep kwam er ook bij.

Palemu raapte al zijn moed bij elkaar en ging staan. Kalm zei hij: “We hebben de auto nodig, om taxi te rijden. Mag ik alstublieft de sleutels terug?” Vragend hield hij zijn hand op.

Tot zijn verbazing gaf de grote man hem de sleutels. Een andere man stapte eveneens op Palemu af en duwde hem een paar oude onderdelen die ze uit de auto hadden gehaald in zijn handen. Wanhopig keek Palemu naar de spullen. Wat hadden ze er allemaal uit gehaald?

Maar de grote man glimlachte vriendelijk en zei weer iets in de taal die Palemu niet kende. “Hij rijdt weer, hoor,” vertaalde de oude vrouw. Verbluft staarde Palemu haar aan.

Toen keek ze hem even aan en zei met een twinkeling in haar ogen: “Taxi rijden? Zo jong?” Palemu zei niets.

Haley had ondertussen flink wat kasiri gedronken en was door al dat bier zijn angst vergeten. Overmoedig sprong hij op en vertelde dat Palemu dokter wilde worden en dat ze de hele vakantie taxi reden om geld te verdienen voor zijn school. De vrouw keek Palemu peinzend aan. “Dokter worden kost geld, heel veel geld.”

Palemu knikte verlegen. Hij wist dat het heel veel geld kostte en hij vroeg zich iedere dag af of ze ooit genoeg bij elkaar konden krijgen. Het taxibedrijf liep aardig goed, maar of ze er genoeg mee verdienden om de wagen te betalen én de school?

Bijna onmerkbaar gaf de vrouw een teken aan de anderen. Ze kwamen om haar heen staan en luisterde aandachtig terwijl ze zachtjes tot hen sprak. Toen liepen ze als op een afgesproken teken allemaal het bos is.

Verbaasd keken Palemu en Haley toe. Binnen een seconde waren alle indianen in het woud verdwenen, alsof ze door het groen opgeslokt waren. Het leek alsof ze er nooit waren geweest. Het was doodstil en de jongens keken elkaar vragend aan. Ze hadden geen idee wat er aan de hand was.

Waar gingen ze allemaal opeens heen?

De jongens zagen hun kans schoon. Haley wees zonder iets te zeggen naar de auto en Palemu knikte meteen: ze smeerden ‘m. Behoedzaam liepen ze naar de auto. Nog steeds was er niemand te zien. Ze stapten in en Palemu stak het sleuteltje in het contact. Met ingehouden adem wilde hij het omdraaien. Haley had zijn vingers gekruist voor good luck.

BOINK, klonk het plotseling keihard op de auto.

Als uit het niets was de grote man teruggekomen. Met een dreun sloeg hij op de motorkap. De jongens schrokken zich een ongeluk. Wat wilde hij? Toen ze van de schrik waren bekomen, zag Palemu dat de man een grote ananas op de auto had gelegd.

“Maak open!” riep iemand. “De kofferbak. Maak open.”

Vertwijfeld keek Palemu naar Haley. Aarzelend stapte hij de wagen uit en deed de kofferbak open. Haley volgde. Tot hun verbazing zagen ze achter de auto alle indianen staan, elk met een ananas in de hand. De grote man lachte en legde zijn ananas in de kofferbak. De anderen lachten ook en volgden zijn voorbeeld.

Palemu en Haley begrepen er nog steeds niets van. Vragend keek Palemu de oude vrouw aan. Ze glimlachte en zei: “Wij hebben geen geld, maar wel ananassen. Je kunt ze verkopen.”

Palemu schudde beslist zijn hoofd. “Nee, nee, dat kunnen we niet aannemen. Echt niet.”

De oude vrouw legde vriendelijk haar hand op zijn schouder. “Jij wilt dokter worden, wij helpen jou. En als jij dokter bent, dan help jij ons.”

Palemu begon te stamelen en werd warm van verlegenheid. Nu snapte hij het. Hij kreeg een brok in zijn keel. “Dat zal ik niet vergeten,” zei hij zacht. Hij gaf de grote man een hand. En daarna de oude vrouw, maar ze trok hem stevig tegen zich aan en omhelsde hem met beide armen. De kinderen juichten en klaptten in hun handen. Verlegen zwaaide Palemu naar iedereen.

Toen alle ananassen in de achterbak waren gelegd, deed de grote man de klep voorzichtig dicht.

“Dank u wel,” zei Palemu ontroerd. “Wat is ‘dank u wel’ in uw taal?” vroeg hij de vrouw.

“Adjabonesi sadesi.”

Langzaam zei Palemu haar na. Hij knikte dankbaar naar de grote man en naar de anderen. Iedereen lachte terug.

Ze stapten in de auto. Palemu hield zijn adem in toen hij het sleuteltje langzaam omdraaide. Zou de motor het doen? Haley had zijn vingers weer gekruist. De motor sloeg meteen aan. Opgelucht keken ze elkaar aan en luisterden een paar seconden naar het vertrouwde geronk. Ze draaide hun raampjes open en staken hun duimen in de lucht. Een paar

mensen begonnen te klappen en juichen.

De oude vrouw kwam naar Palemu toe en zei: “De Laan van Nooitverloren is hier links om de hoek.” Palemu barstte in lachen uit. Door alle gebeurtenissen was hij die hele Laan van Nooitverloren vergeten.

Zwaaiend en toeterend reden ze weg, het lange bospad weer af naar de grote weg. De Laan van Nooitverloren lieten ze voor wat hij was, daarvoor was het nu toch te laat geworden.

Ze reden terug naar de stad. “Ik dacht even dat we er geweest waren,” zei Palemu.

Haley grinnikte en hikte nog een keer.

§

Palemu parkeerde de auto op de hoek van een drukke straat. Hij opende de achterbak en Haley pakte met iedere hand een ananas. Nog steeds jolig door het bier, riep hij vol overgave: “Ananasseeeen! Vers gepluuuukt. Wie koopt?”

Palemu pakte zijn mes en sneed een ananas in stukjes. Ze deelden die uit aan voorbijgangers die wilden proeven. Algauw bleven mensen geïnteresseerd staan, die afdongen of keurend in de ananassen knepen. Palemu en Haley keken elkaar opgetogen aan. Na een kwartier werd het nog drukker; het leek alsof iedereen een ananas wilde kopen. De jongens kwamen handen tekort. Tot hun stomme verbazing was binnen een uur de hele achterbak leeg, op één ananas na.

Haley hield hem op voor Palemu. “Die is voor ons.”

Palemu had een hele stapel papiergeld in zijn hand en telde opgetogen hoeveel ze hadden verdiend. Meer dan tevreden reden ze weg naar de rivier. Daar zochten ze een mooie plek en gingen aan het water zitten. Palemu sneed de laatste ananas aan en gaf Haley een groot stuk. Zwijgend en etend keken ze over de rivier. Het gele sap droop van hun kin en handen.

“Mmm,” zei Palemu genietend en hij schopte zijn sandalen uit. Hij liep de rivier in en waste zijn handen. Hij haalde eens diep adem en keek blij over het water.

Toen liep hij terug naar de kant en keek zijn vriend peinzend aan. Ach, waarom zou Haley ook niet eens met de taxi kunnen rijden? “Zou je nu willen rijden?” vroeg hij. Enthousiast veerde Haley overeind. Te snel, want hij wankelde en kon met moeite op zijn benen blijven staan. Hij hikte weer. “Oei,” zei hij. “Dat bier was best sterk. Beter een andere keer.”

Palemu barstte in lachen uit. Ja, inderdaad, beter een andere keer. Uitgelaten trok hij Haley mee de rivier in. “Kom, zwemmen,” riep hij en hij trok terwijl hij naar het water rende zijn kleren uit. Joelend rende Haley hem achterna. Ze plonsden in het verkoelende water en spetterden elkaar uitgelaten nat.

Eenentwintig

Uit het schuurtje klonk swingende kaseko-muziek* .
 Moderne dansmuziek, ontwikkeld uit de traditionele muziek van creolen.

Sirinha werkte haar kasboek bij en Palemu en Haley stonden dansend voor de borden met de taxi en de school. Stralend keek Palemu naar de tekeningen, die nu helemaal ingekleurd waren. De laatste weken van de vakantie hadden ze hard doorgewerkt en een hoop duku's verdiend.

“Finished! A kba*!” [Klaar]

Haley bewoog zich dansend naar hem toe en keek apetrots naar Palemu en naar de borden. Palemu gaf hem een por in de zij, die Haley lachend afweerde.

“We gaan feesten!” zong Palemu en hij sloeg zijn arm om Haley heen. “Haley, thanks, man...”

Haley dook weg en gaf hem vrolijk een duw terug. Lachend en dollend gingen ze het schuurtje door.

Opeens schoof Sirinha met een ruk haar tafeltje naar voren en stond op. Ze sloeg met een klap de radio uit. “Hou

op!” riep ze. Verbaasd bleven de jongens stilstaan.

“Sirin, we gaan feesten. Het is klaar,” zei Palemu. Hij wees naar de borden en wilde weer verder dansen. Maar ze ging weer zitten en met een grote frons begon ze verwoed in haar schriftje te pennen. Geërgerd klakte ze met haar tong.

Ze pakte een gum, veegde driftig iets uit en begon opnieuw te schrijven.

Palemu wilde haar meetrokken om te swingen, maar ze wurmde zich los. “Het klopt niet. Laat me rekenen.”

Verbaasd zei Palemu: “Hoezo? Het is toch klaar?”

Sirinha schoof haar stoel met een ruk naar achteren en riep: “Zo kan ik niet denken!” Ze beende naar de deur en gooide die open. Zonder iets te zeggen gebaarde ze dat Palemu en Haley weg moesten gaan. Bedremmeld stapten de jongens naar buiten. “Had je het niet goed gedaan dan?” vroeg Haley in het voorbijgaan.

Sirinha’s donkere ogen spuwden vuur. “Had jij het beter gedaan?!” snibde ze.

Snel liep Haley door en met een klap sloeg de deur achter hen dicht.

Beteuterd gingen ze op het bankje voor het schuurtje zitten. Palemu bedacht wat ze allemaal hadden gekocht de afgelopen weken. Een zonnebril, drinken, eten. Hij telde op zijn vingers na wat het had gekost. Toen kreunde hij even. “Zou jij kwaad zijn?” vroeg hij.

Haley keek benauwd naar de houten deur. “Natuurlijk, wat denk je, ze gaat woedend zijn.”

Pa kwam op twee krukken het huis uit en kwam op hen af toen hij hen zag zitten. Hij ging verbaasd voor hen staan.

“Jongens, wat een sombere gezichten. Wat is er? Het zou toch feest zijn?”

Palemu wees naar de deur en zei slechts: “Sirinha.” Haley knikte met afhangende schouders.

Pa hinkte naar de deur. “Ooo, laat mij maar even. Sirinha, schatje, ben je daar?” En hij zwaaide de deur open.

Maar Sirinha reageerde als door een wesp gestoken. “Doe die deur dicht! Ik ben bezig!” riep ze fel.

Verbluft stamelde Pa: “Sirinha, meisje toch...” Maar zijn dochter liep met grote passen naar de deur en gooide die voor zijn neus dicht.

Verbouwereerd keerde Pa zich om naar de jongens en schoof naast hen op het bankje. Na enig peinzen zei hij: “Vrouwen! Laat me dit zeggen, jongens: ze zijn volkomen onberekenbaar. Ze zeggen dit en doen dat. En wij...” Hij stopte abrupt toen hij Oma zag aankomen.

“Kan ik de kip al gaan bakken?” vroeg Oma, terwijl ze haar handen aan haar schort afveegde. “Het geld is verdiend, toch?”

Ongemakkelijk keken de jongens en Pa voor zich uit. Pa wees met zijn hoofd veelbetekenend naar de schuurdeur.

“Nou, ik ga toch willen weten hoe lang die kip nog moet wachten, hoor,” zei Oma en ze liep op de deur af.

Als uit één mond riepen Palemu, Haley en Pa: “Nee, niet doen!”

Met opgetrokken wenkbrauwen draaide Oma zich om. “Wat mankeert jullie?”

Voordat ze haar nog konden waarschuwen, had ze de deur al geopend en was ze de schuur binnengegaan.

Gespannen wachtten Palemu, Haley en Pa af wat er zou gaan gebeuren. Maar tot hun verbazing gebeurde er niets en kwam Oma niet naar buiten.

Ma, met de tweeling vrolijk om haar heen huppelend, kwam ook aanlopen. Ze zag hun gezichten en vroeg wat er aan de hand was. Palemu legde uit. Ma knikte en zweeg. Allemaal bleven ze wachten tot Sirinha klaar was met rekenen.

Sita en Sunanda probeerden door een kier naar binnen te kijken om te zien wat er gebeurde. Het duurde lang, vond Palemu en ongeduldig tikte hij op het hout. Sirinha kwam naar het venster, keek even verstoord naar al het publiek buiten en sloot met een ferm gebaar de luiken. Verontwaardigd deed Palemu een stap naar achteren. Er zat niets anders op dan te wachten. Hij ging weer zitten.

Pa en de jongens zaten met hun armen op de knieën voor zich uit te kijken. Ma stond met gevouwen armen voor de deur en Sita en Sunanda renden vrolijk om de schuur heen.

Af en toe wierpen ze een blik op de deur. Het duurde een eeuwigheid.

Toen - eindelijk - kwamen Sirinha en Oma naar buiten. Zwijgend keek Oma de jongens aan. Palemu voelde zich klein worden onder haar blik. Zou Oma weten wat ze allemaal hadden gekocht? Het was beter om het op te biechten. Hij begon aarzelend:

“Wij hebben...wat dingetjes...gekocht. Een zonnebril van drie dollar en zo. En wat eten.”

Oma bleef hem vorsend aankijken.

Haley knikte bevestigend en vulde aan: “Saotosoep, een schaafijs...of eigenlijk drie, knippa's, roti, soft..”

Ma schudde haar hoofd en floot even zacht. Sita en Sunanda, die er met hun neus bovenop waren komen staan, sisten verontwaardigd: “Zoveel? En nooit iets voor ons meegebracht!”

Oma pakte de jongens elk bij een schouder en schudde ze even heen en weer. Palemu en Haley keken benauwd. Maar toen verscheen er opeens een brede grijns op haar gezicht en omhelsde ze hen allebei stevig. Palemu en Haley wisten niet hoe ze het hadden.

“Ach, jongens, zo hard als jullie hebben gewerkt. Denk je nu echt dat ik kwaad ben? Het verschil is maar eenendertig dollar...Dat leg ik zelf wel bij,” zei ze met een royaal gebaar. Maar iedereen keek nog wat afwachtend. Meende Oma wat ze

zei?

“Jongens,” zei Oma en ze keerde zich om naar de anderen, “de auto is afbetaald, het geld voor Palemu’s school is er. FEEST!”

Opgelucht juichend sprong iedereen op. De tweeling begon te dansen en Ma en Oma omhelsden elkaar.

Pa was door het dulle heen. “Vrouwen, ga de kip braden en pak het bier! En wij,” zei hij tegen Palemu en Haley, “gaan het erf versieren.”

Stralend keek Palemu naar alle vrolijke gezichten. Hij gaf Haley een high five en danste in het rond.

Tweeëntwintig

Het erf was versierd met slingers en lampions, en terwijl de geur van gebraden kip naar buiten dreef, zat

Palemu met een soft op de veranda tevreden te kijken naar het resultaat. Hij zocht Haley en zag hem aan de andere kant van de veranda samen met Sirinha. Haley werd geheel door haar in beslag genomen. Met een schuine blik keek Palemu toe hoe ze oog in oog stonden en zachtjes lachten. Palemu kuchte en schuifelde wat om Haleys aandacht te trekken, maar die ging zo in Sirinha op dat het leek of hij onzichtbaar was.

Palemu wist wel hoe hij Haley kon lokken. “Hé, Haley, wil je nu rijden?”

Haley schoot overeind. “Rijden? Nu? Ai, dokter. Tuurlijk wil ik dat!” Hij liep meteen op Palemu af.

Palemu grinnikte en samen liepen ze naar de auto, op de voet gevolgd door Sirinha.

Palemu ging op de passagiersstoel zitten en opende het portier voor Haley, die quasi-nonchalant achter het stuur ging

zitten. Sirinha ging bij het raampje staan en keek toe. Palemu legde uit hoe je moest rijden. “Nou kijk, het is een automaat, dus je hoeft niet zelf te schakelen. Hier zit de versnelling.” Haley legde stoer zijn arm uit het raampje en lette vooral op Sirinha, die hem lief toelachte. “Als hij in zijn vooruit staat, laat je rustig het gas opkomen.”

Palemu zag dat Haley er niet bij was met zijn aandacht. “Hé, je moet opletten.”

Haley knipoogde even naar Sirinha en zei toen: “Maar ik weet toch alles al. Ik heb uren, dagen, weken naast je gezeten. Toch, Sirin?”

Ze knikte giechelend. Nou, dan moest hij het ook maar zelf weten, vond Palemu. Hij ging achterover in zijn stoel zitten met zijn armen over elkaar. “Oké dan, ga je gang maar.”

Haley draaide het sleuteltje om en gaf een dot gas. De motor begon hard te loeien, maar de auto bewoog geen centimeter vooruit. Haley gaf nog een keer gas en weer loeide de motor alleen maar. Schaapachtig keek Haley naar Palemu. Die sloeg zijn ogen ten hemel en zette met een diepe zucht de auto in zijn vooruit.

“O ja,” zei Haley, “dat was ik even vergeten.” Hij gaf weer gas. Hortend en stotend schoot de auto vooruit. Krampachtig hield Haley het stuur vast en hij reed een paar rondjes over het erf. Hij zwaaide trots naar Sirinha, die op het hekje van de veranda was gaan zitten en vol bewondering keek hoe Haley

achter het stuur zat.

Na nog een rondje reed Haley de weg op. Met een ruk aan het stuur kon hij het groentestalletje langs de weg nog net ontwijken. Palemu klakte afkeurend met zijn tong.

Met opeengeperste lippen van spanning reed Haley weg, nagezwaaid door Sirinha. Het zweet stond in kleine druppeltjes op zijn voorhoofd. Het viel niet mee om alles tegelijk in de gaten te houden. “Best wel moeilijk eigenlijk,” zei hij.

Palemu keek zwijgend uit het raampje. En dat zou hij niet weten!

Maar na een tijdje ging het beter. Het lukte Haley om de auto te bedienen, te letten op de borden en het andere verkeer. Hij voelde zich zekerder worden en kreeg snel weer een grote mond. “Ik ben een natuurtalent!”

Glimlachend schudde Palemu zijn hoofd.

§

Ze reden naar hun oude school, die er in de vakantie verlaten bij lag. De vlaggenmast stond er kaal bij. Met gierende banden scheurden ze rondjes over het plein. Haley had de smaak te pakken en toeterde uitgelaten, en Palemu hing joelend uit het raampje. Na een tijdje reed Haley de weg weer op, met één hand uit het raampje.

Toen ze de straat bijna uit waren, zag Palemu tot zijn

schrik plotseling een grote politieauto de straat in rijden. “Politie!” In paniek keek hij om zich heen. “Vlug, ga die straat in.”

“O nee, man!” riep Haley. Van de zenuwen trapte hij op het gaspedaal in plaats van op de rem. Met piepende banden slingerden ze de hoek om. Haley keek angstig in de achteruitkijkspiegel en jammerde: “Ze gaan ons volgen, man, we hangen!”

Palemu keek achterom en zag tot zijn schrik dat de politieauto hen inderdaad volgde. Hij probeerde kalm te klinken toen hij zei: “Geen paniek, rustig gas blijven geven, en hou hem recht.” Haley reed gespannen verder.

“Als ik het zeg, sla je rechts af.”

Haley knikte benauwd en kneep hard in het stuur.

Bij de volgende weg riep Palemu: “Hier naar rechts!”

Met een veel te harde ruk aan het stuur liet Haley de wagen naar rechts gaan. Ze reden een erf op.

“Snel, ga achter die struiken staan!” riep Palemu, en Haley reed de wagen naar een paar dichte bosjes.

“Oké, nu wachten, man.” Gespannen wachtten ze af wat de politieauto zou doen. Zou die doorrijden? Zouden ze gepakt worden? Het zweet stond in hun handen en gespannen tuurden ze door de struiken naar de straat.

Tot hun opluchting zagen ze de politieauto voorbijrijden. “Oef, man,” verzuchtte Palemu. “Dat scheelde weinig!” Haley

veegde zijn voorhoofd af en wist even niets te zeggen.

Ze wachtten nog een paar minuten en draaiden toen weer de weg op naar huis. Haley stak drie snoepjes in zijn mond van de spanning. Toen ze even later thuis het erf op reden, sprongen ze nog nahijgend uit de auto en liepen naar de veranda. Sirinha liep hun tegemoet en fronste toen ze hun gezichten zag. “Wat is er gebeurd?”

Palemu begon: “We waren er bijna bij, de politie achtervolgde ons en...”

Haley wilde hem bijvallen, maar hij verstijfde, want plotseling zag hij dat heel langzaam de politieauto het pad op reed.

Drieëntwintig

De wagen reed het erf op en stopte achter de taxi. Twee agenten in uniform stapten uit. De mannelijke agent hees zijn broek op en de vrouwelijke agent zette haar pet op. Ze liepen naar de taxi en bekeken de wagen en het nummerbord. De agent vergeleek het nummer met dat op zijn schrijfblokje en knikte ernstig naar zijn collega.

Met kloppend hart keken Haley en Palemu toe. Ondertussen was Pa hinkend vanaf de veranda aan komen lopen. Ook Oma en Ma hadden de politieauto opgemerkt. Oma veegde haar handen aan haar schort af terwijl ze aan kwam lopen en Ma kwam uit de moestuin, met de groenten nog in haar armen. Afwachtend gingen ze bij de jongens staan. Sita en Sunanda kwamen aangerend en gingen dicht bij Pa en Ma staan. Langs hen heen keken ze nieuwsgierig naar de twee agenten.

Stil wachtte iedereen af wat die te zeggen zouden hebben. Palemu hinkte zenuwachtig van zijn ene been op het andere en Haley beet op zijn lip.

De agenten liepen naar de familie toe. De man ging met de handen in de zij staan, zodat je zijn revolver en wapenstok goed kon zien. Plechtig zei hij: “Zojuist, om zestien uur, hebben mijn collega en ik deze auto gesignaleerd in een naburige straat. En wij hebben, helaas, moeten constateren dat de bestuurder van genoemd voertuig (a) te hard en (b) te gevaarlijk reed. Tevens is de bestuurder van deze automobiel ongevraagd diverse erven van derden op gereden, om zodoende te trachten de politie op een dwaalspoor te brengen. Wij zien ons dus genoodzaakt de bestuurder een grote geldelijke boete op te leggen. Indien niet mogelijk, gaan wij over tot inbeslagneming van het voertuig.”

Het bleef even stil toen de man was uitgesproken, maar toen begon de hele familie opgewonden door elkaar heen te praten. Alleen Palemu en Haley zeiden niets en keken strak voor zich uit.

De agente hief haar handen omhoog om hen tot stilte te manen. Toen iedereen weer stil was, zei ze streng: “Wie van u is de bestuurder?”

Het bleef doodstil. Met de armen over elkaar wachtten de agenten op antwoord. Maar niemand zei een woord.

“Niemand?” zei de agent met opgetrokken wenkbrauw. “Hmm, dan gaan we de wagen mee moeten nemen.” Iedereen keek ontzet. O nee, dacht Palemu. Zijn hart bonsde.

Ineens deed Pa een stap naar voren. “Ik,” zei hij. “Ik was het.” Iedereen keek naar Pa. Palemu hield zijn adem in en wachtte af wat er gebeurde.

De agenten keken even van Pa's gezicht naar zijn gipsen been en schudden ongelovig hun hoofd. “U gaat me toch niet vertellen dat u met dat been in deze wagon hebt gereden?”

Pa zag in dat zijn reddingspoging belachelijk was en zweeg beschaamd.

“Nou? Wie van u is dan wel de bestuurder?” vroeg de agente.

Nu deed Oma een stap naar voren. Hoofdschuddend keken de agenten haar aan. Maar Oma trotseerde hun blikken en keek niet weg. Vermoeid vroeg de agente: “Kunt u rijden? Op uw leeftijd? Hebt u eigenlijk een license?” Oma zei niets en bleef strak voor zich uit kijken.

“Nee dus,” concludeerde de agent en hij liep van haar vandaan. Hij draaide zich om naar Ma, die ongelukkig met de groenten in haar armen stond.

“Mevrouw misschien?” vroeg hij, alsof hij het zelf ook niet geloofde. Ma had geen rijbewijs en kon niet autorijden. Ze schudde haar hoofd en keek verdrietig naar beneden. Toen de agent doorliep, keek ze even naar Palemu. In haar ogen blonken tranen.

De agenten werden ongeduldig. De man draaide zich weer om naar de hele familie. “Voor de laatste keer: wie reed er in

deze auto, om zestien uur hedenmiddag?” Hij wilde het hele verhaal weer afsteken, maar zijn collega legde haar hand op zijn arm. “Ja, het is al goed. Als niemand iets zegt, zijn we genooddaakt beslag te leggen op de auto.” Iedereen keek elkaar aan wanhopig aan. Dat niet!

Een voor een keek de agente de hele familie streng aan. Iedereen bezweek onder haar blik en richtte zijn ogen snel naar de grond, behalve Oma, die haar recht aan bleef kijken.

Palemu vocht tegen tranen van woede en teleurstelling. Haley stond verstijfd van schrik. Koortsachtig dachten ze na. Wat konden ze doen om hieraan te ontsnappen? De taxi moest gered worden! Maar hoe?

Opeens klonk achter de agenten helder de stem van Opa: “Ik heb gereden.”

Verbaasd draaiden de agenten zich naar hem om. Ook de familie keek verrast op. Opa was ongezien van de veranda gelopen en stond rustig naast de taxi.

“U?” vroeg de agente fronsend.

Opa reageerde wat gepikeerd. “Ja, ik. Dachten jullie soms: die ouwe kan niet rijden?” De agenten zwegen en keken elkaar even aan.

Hij greep in zijn achterzak en haalde met een triomfantelijk gebaar zijn rijbewijs te voorschijn.

De familie keek ademloos toe hoe Opa het witte papiertje voor de agenten heen en weer zwaaide. Oma had haar hand

voor haar mond geslagen en zelfs Sita en Sunanda stonden doodstil.

De agent pakte het rijbewijs aan en bekeek het uitgebreid. Toen keek hij Opa vorsend aan. “Zo, meneer, u hebt dus te hard en gevaarlijk door deze wijk gereden.”

Opa knikte, bijna opgewekt. Hij leek alle belangstelling wel leuk te vinden en ging er eens goed voor staan.

De agent liet een stilte vallen en keek Opa streng aan. “Beseft u dat wij u een hoge geldelijke boete moeten opleggen?”

Nu wist zelfs Opa niet meer wat hij moest zeggen.

Hij knipperde even met zijn ogen en bond in. Zonder nog iets te zeggen frommelde hij zijn rijbewijs weer in zijn zak en keek naar de grond.

Hoofdschuddend pakte de agente haar pen en haar bekeuringenboekje. Ze maakte haar wijsvinger nat en bladerde erin. De agent hield intussen de familie gevangen met zijn blik.

Haley, die Opa trots had gadegeslagen, kreeg medelijden met hem. Hij kuchte even en stapte toen naar voren. “Eh, het is mijn schuld. Ik had beter op moeten letten. Mijn opa is niet helemaal meer...Hij is eh, niet helemaal goed meer bij zijn hoofd.”

Even schoten Opa's wenkbrauwen boos omlaag, maar toen begreep hij het plan van zijn kleinzoon en slikte hij zijn

verontwaardiging snel in. Onnozel keek hij de agenten aan. Achterdochtig keken die van de een naar de ander. Ze leken niet goed te weten wat ze ervan moesten denken.

Palemu en zijn familie keken stil toe en hielden hun adem in.

Toen sprong Palemu ook naar voren. Hij ging voor Opa staan en keek de agenten aan. “We kunnen niet toestaan dat u deze arme man een geldboete oplegt.” Haley kwam naast hem staan en knikte heftig mee.

Voordat de agenten iets hadden kunnen zeggen, ging de hele familie bij de jongens staan. Zwijgend en vastberaden keken ze de agenten aan.

Die wisselden even een blik. In de auto klonk opeens het luide gepiep van de mobilfoon. De agent liep eropaf en pakte de microfoon om zich te melden. Krakend klonk er een stem. De agent luisterde en zei iets in de microfoon. Het gekraak ging verder. Toen zei de agent: “We komen er onmiddellijk aan - over!” Gehaast wenkte hij zijn collega dat ze moest komen.

De agente keek op haar horloge en schudde haar hoofd toen ze zag hoe laat het was. Ze keek de hele familie nog eens aan, maar haalde haar schouders op en stopte haar bekeuringenboekje weer weg.

Ze keerde zich tot Opa. Met luide stem, alsof hij een klein kind was, zei ze: “Nou, Opa, nooit meer doen, hè?” Opa gaf

geen sjoege en knikte stom.

De agente liep ook naar de auto. Zonder dat ze het zag, gaf Opa Haley en Palemu een knipoog. Voordat de agenten instapten, tikten ze ten afscheid even tegen hun pet. Toen ze het erf af reden, stond iedereen hen stil na te kijken. Pas toen ze de bocht omsloegen, begon iedereen tegelijk opgelucht te praten en te lachen.

Vierentwintig

Sita had de autoradio hard aangezet en stond samen met Sunanda te swingen op de muziek. Pa en Ma waren elkaar in de armen gevallen. Palemu keek dolblij naar Haley en Haley naar hem én naar Sirinha. Op enige afstand van de anderen stond Oma. Ze liep een paar passen in de richting van Opa. Opa keek naar haar en deed een pasje naar haar toe. Toen stonden ze even stil, terwijl ze elkaar aankeken.

De anderen kregen het in de gaten en keken verrast toe. Zoiets hadden ze nog nooit gezien.

Langzaam liep Oma nog dichterbij Opa, die zijn ogen niet van haar afhield. Toen ze voor hem stond keek ze rustig naar hem op. “Dank je wel, Haley.”

Met open mond keek iedereen toe. Dit was nieuw. Zo had Oma Opa nog nooit toegesproken. Palemu zag hoe Opa haar glimlachend aankeek. “Haley?” fluisterde hij achter zijn hand tegen Haley. Dat Opa zo heette, had hij nooit geweten. Haley grinnikte.

Wat aarzelend stonden Opa en Oma tegenover elkaar. Op het erf klonk de vrolijke muziek van de radio. Oma deed een stapje naar voren en keek Opa in de ogen. Opa deed een pas naar voren en pakte toen voorzichtig haar hand. Met een vragende blik op de dansende kinderen nodigde hij Oma ten dans uit. Zij knikte even koket en liet zich toen door hem meevoeren.

Tot ieders stomme verbazing begonnen ze te dansen. Eerst langzaam en wat ongemakkelijk, maar al gauw soepeler en dichter tegen elkaar aan. Opa had zijn arm om Oma geslagen en glimlachend keken ze elkaar in de ogen. Het zag er heel vertrouwd uit. Met vloeiende bewegingen walsten ze over het erf.

Van pure opwinding gaf Palemu Haley een por in zijn zij. Haley keek hem lachend aan en kneep in zijn arm. Hij liep naar Sirinha, pakte uitgelaten haar hand en trok haar mee naar de geïmproviseerde dansvloer. Stralend begonnen ze te swingen.

Glimlachend keek Palemu naar zijn dansende familie en vrienden. Zonder dat hij het had gemerkt, was Pa achter hem komen staan. Die sloeg zijn handen voor Palemu's ogen. "Palemu, we hebben een verrassing voor je." Hij draaide zijn zoon om en haalde zijn handen weg. Palemu knipperde even en zag Ma. Trots hield ze een spiksplinternieuw schooluniform omhoog. "Dit had ik al voor je gemaakt voor

het lyceum. Ik wist dat het je zou gaan lukken.”

Palemu pakte het uniform aan en streek even met zijn hand over de stof. Het was prachtig.

Pa ging achter Ma staan en sloeg verliefd zijn armen om haar heen. Hij knikte trots naar zijn zoon. “Ja, jongen, jij gaat dokter worden!” Ze lachten alle drie.

“En nu ga ik dansen met deze mooie vrouw.” Pa tilde Ma op.

“Pas op je been!” riep ze giechelend en ze keek hem stralend aan.

“Het gaat ineens veel beter met mijn been!” grijnsde Pa. Hij nam Ma in zijn armen en ze dansten weg.

Glimlachend keek Palemu hen na. Een tijdje keek hij toe naar alle vrolijkheid. Toen draaide hij zich om en liep naar de rode taxi. Hij wilde even alleen zijn. Hij trok zijn oude shirt uit en deed voorzichtig zijn nieuwe schooluniform aan. Hij bekeek zichzelf in de buitenspiegel. Staat je goed, Palemu! dacht hij.

Nog een week en dan was de vakantie afgelopen. Dan ging hij weer naar school, naar het lyceum. Hij had zijn boeken en zijn schooluniform. En als hij het lyceum doorlopen had, dan verder, naar de universiteit. Het klonk nog mijlenver weg, maar dokter worden zou hij. Hij wist het zeker. Dokter Palemu. Hij glimlachte in zichzelf en voelde zich gelukkig.

Met één sprong belandde hij op de motorkap van de taxi

en onder de talloze sterren danste hij uitgelaten zijn eigen dans.